

210296

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

(Vol. 9.)

చెన్న వట్టణము 1922 వ సం॥ జూలై నెల 27-వ తేది గురువారము

No. 100

నవంబరు 5

దుండు భినా మ సంపత్ సురము, శ్రావణ మాస శుద్ధ తృతీయ 3.

సంచిక 100

నవలలు

కథలు

వనాపధిసరస్వరిల్లా

శృంగారకావ్య - గోపీనంద
వీరపూజ - గోపీనంద
విజయగరరాజుల కథలు
చిత్తూరురాజుల కథలు
డల్లిచక్రవర్తి కథలు
గోల్కొండ నవాబుల కథలు

1 0 0
1 0 0
0 8 0
0 4 0
0 4 0
0 2 0

రక్తకోగతనం రక్తమయోక్త...
ఇండియా సిలోకానం...
పండితగా పంపబడును.

నిలాసము పి. డి. సావంత్
సం 100 ఫునదాడి, బొంబాయి

0-8-0 అకాల పుస్తకములకు తక్కువ ధరము.
కలాభివర్ధన పరిషత్తు, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

సిద్ధమకరధ్వజ (భైషజ్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదశాస్త్రములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, పచ్చి కర్పూరము మొదలగు విలువల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. వై గ్రంథములలోని యోగము ప్రకారము నిర్వహించుచు తయారుచేయబడియున్నది.
కో॥ స్వేచ్ఛాచారవిహితో నకబాచిద్యుపవ్యతే । మేధాముః కాంతిజనః కామోష్ఠిపకర్షణశక్తి॥
బుద్ధిని, ఆయుర్దాహమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంచినవిద్యును. హెచ్చు భాతువుష్టితేసి కామోష్ఠిపనము కలిగించును. అతిమాత్రము, త్రయ, సుఖరోగములు, మొదలగు భాతుత్వయకరములను వ్యాధులలో హెచ్చుగ నుపయోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మంత్రంతో బంపబడును. మే 25. మూలము రూ 5-0-0
అంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మాసీ (లిమిటెడ్) వసులైన మూలధనము 1,12,925.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీనతి బి. యే., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.
19 హాంస్ రోడ్డు మాంటురోడు, మద్రాసు.
నిర్వహించు తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయశాస్త్రములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు విచిత్రముగా పంపబడును.

మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రికలు!!

పతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపధముల నేల కొనలేదు?

1. శాస్త్రాధిపతిని కస్తూరిమాత్రముచే నుజునులు వాడెను కావలెనని వచ్చు శాస్త్రముల ఆతిర్థ పితరముల నున్నది.
2. డి. విక్టోర్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవర్తి ద్వితీయ, 9-51. బాల్లెబహుదూరి రంగూను, బర్రా.
3. శాస్త్రాధిపతిని కస్తూరిమాత్రము చేయుటకు గలయును నలవిధ శాస్త్రములు పూర్తిగా కావలెయును.
450-300 మూత్రముల సీసా 1-5 ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు శాస్త్రము.
మనకు భావనలు, మనస్సు, తలచేడిమి, బలబద్ధి, అతిలేనిండుట, కాంతిహాసన, శుల్కము, హాలోగము, వృద్ధి, శుభము, కీర్తి, శుభము మున్నగువిషయములను పోషించుటకు శుద్ధ శాస్త్రము నిచ్చును బలమును గలిగించును. ఇది మనదేశంలో గొప్ప పుస్తకసాహిత్యము. 30 దినముల శాస్త్రముల బుద్ధి 1 కి రూ 1-0-0.
శాస్త్రమునిచ్చు:— శాస్త్రాధిపతిని కస్తూరిమాత్రముచే నుజునులు వాడెను కావలెనని వచ్చు శాస్త్రముల ఆతిర్థ పితరముల నున్నది.
50-500 మూత్రముల సీసా 1-5 ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

బొగ్గుపులుసు వాయువు (Carbonic acid Gas)

అన్నివిధములయిన ఏరేకుడ్ వాటర్లు తయారు చేయుటకు ఉపయోగించునది.
చెన్నపురి గవర్నమెంటు కెమికల్ ఎక్స్‌మినర్ వల్ల గ్యాసు శుద్ధమైన దని యోగ్యతాపత్రము పొందబడినది.
ఫోడావార్ మిషనులు
ప్యారి అండు కంపెనీవారికి సబ్ కంట్రాక్టరులు లేరు గాన వలయువారు క్రింద కనపరచిన విలాసమునకు నేరుగా వ్రాసుకొన్నయెడల ఆర్డరు సప్లయచేయబడును.

ప్యారి అండ్ కంపెనీ, మేనేజింగ్ ఏజెంట్స్,

ఈస్ట్ ఇండియా డిస్ట్రిబ్యూట్స్ అండ్ సుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్) నెల్లకుప్పం.
(దక్షిణ ఆంధ్రా జిల్లా)

మొదటిరకం సవరం బంగారుచేత యారు కాబడిన

నకనాగరికపు గలరకముల చేతి గోలునులు, రాజాకాతి, పార్సీ, మైల్, దమయంతి, పట్టెల పన్నీరు, గలరకల కొత్తమోహనా, చదరబాంబు, ఇంకా యితరమోహనా గాజులు, కానులదండలు పంకరములు, వంటిలు, నాగకత్తులు గడియారగోలునులు తయారయి విక్రయమునకు వచ్చును. తయారైన తేనివాటిని లద్దరమీద సకాలము పొందవచ్చును. బాల్కనీకరముగా లేనంతట వాని తీసుకొని వేరే తయారుచేసి యివ్వగలము.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి (1842) అండు కంపెనీ, నగల వర్తకులు, 649 వైసాబాబురోడ్డు, మద్రాసు.

అగతితలోహము రు 116 లు బహుమానము

తయ, దగ్గు, ఒడపు, ఉబ్బసము, మొదలగు స్వేచ్ఛ వ్యాధులకు ఈ ఔషధము అమోఘముగా పనిచేయును. 1 నెల రోజులకు ఎటువంటి తయరొగ్గమైనను పూర్తిగా నివారణగును. దీనికి పథ్యములేదు, వారంరోజులలోనే చాలా భాగము దీనికణము కనిపించును. అట్టి నమ్మకము లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాను పంపియెడల మేము స్వయముగా వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వైస వ్రాసిన బహుమానము తీసికొనెదము. వారంరోజులకు సుపను పంపబడు వి. పి. ఖర్చుతో రు 1-6-0 లు ఆగును. 1 నెల రోజులకు రు 4-6-0 లు ఆగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మేనేజరు

శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం (218) కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

(3081) "కత్తికట్టలు"

కత్తికత్తి Xత్తి Xజము పొడుగు 8000. సాగతైనది. 1-5 రూ 4-8-0.
దేను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చువారే కలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను.
బి. మొక శ్రేష్ఠులు అండ్ కో కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc. పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
కెల్లిగ్రాఫిక్ ఆర్డరు: "ఇండస్ట్రీ" పెద్దాపురం.

సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని (రిజిస్టరు)

రేలుకుట్టిన తక్షణమే ఈ ఔషధమున వాడిన విషమును తీసివేయుటయొక్క బాధ ను పూర్తిగా పోగొట్టును. కల పాకెట్టు రు. 0-8-0 పోస్టేజి 0-6-0, 4 పాకెట్టు కొనువారికి పోస్టేజి ఖాం. 1 దబల్ ప్యాకెట్టు 5-0-0. పోస్టేజి ఖాం.
చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెనీ, నెం. 44 నంబలయ్యర వీధి, మద్రాసు.

విన్నటయినయొక్క సావేత్తత్వ వాదము

నల్లూరు పరిషత్తులలో జరుగవలసినది

(నిన్నటి కథనము)

1. వారిబంధుని వస్తువుల తూర్పుపడమర కొలతలు విరికిని, కిరివి వారికిని, బొట్టిగార గనబడును. ఈ తేదీదక్షిణముల కొలతలయందు భేదము గోచరింపదు మధ్యదిక్కులయందు గొంచెపాటి భేద ముండును.

2. ఒకరి గడియారముకంటె రెండవారి గడియారము పెద్దదిగా బోవుచున్నటులు పరస్పరమును దోచును.

3. ఏకకాలమున జరుగుచున్నటు లొకరికి గోచరించు దృశ్యమును భిన్న కాలములయందు జరుగుచున్నటులు రెండవ వారికి గోచరించును.

4. వీరున్న బండగతి హెచ్చినకొలది సీధేదను హెచ్చుచుండును. ఈగతి పెక్కువరకు 161000 మైళ్ళవోచు దూర్పుపడమరకు వ్యాపించిన 1 జను బద్ద. యర్రజమునలె నొండొక లకుం గనబడును. దానినే దక్షిణోత్తరములకుం దిక్కినవో గజ మవలెనే తోచును. ఒకరు గడియారము తలచుకాలము రెండవ వారి కరగడియారలె దోచును.

ఒండొరులగతి 161000 మైళ్ళనుండి క్రమముగ పెక్కువరకు 186000 మైళ్ళకు హెచ్చినవోచు దూర్పుపడమర కొల తలు క్రమముగా ప్రాప్తమై, కూర్చున్నటులు లొండొకలకుం దోచును. అనగా (8) యనువాడు ఘనపరిమాణముగల దానిగా నెంచునపుడు, దూర్పుపడమరల పరిమాణము కూర్చున్నటులు (x)కుం గనబడుటచే, (x)యనునాతం దానపు టనే కెందు పరిమాణములు గల చదర మని భావించుకొనును. ఒకవస్తువే (క)కు, ఘనముగను, (x) కు, చదరముగను గనిపించు ను. ఎకరియొడియములకెట్లు గోచరించునో యది వారికి నిజ మనియే నమ్మకము గా, నైరెండభిప్రాయములను నిజమే. కా దనటకుం గారణము లేదు. ఈనిజ మునది వారివారి యవస్థ నపేక్షించుచున్నది. ఎకరిది వారికి నిజము. ఒకరిది రెండవారి కబద్ధము. వ్యవహారమున మనకొండొరులకు భిన్న చలము యొక్కటులు మిక్కిలి స్వల్పములై యున్నవి. కాన నైమదా నారించిన యభిప్రాయభేదములు మిక్కిలి స్వల్పాంతరములుగ నున్నవి. అందుచేత సాధారణముగ గనిపెట్టుటకు వీలులేదు. అందుచేత వ్యవహారమునందు భేదము లేదండల బోవుచుండు టకు వీలై యున్నది. వ్యవహారమున కెట్టిభంగమును గలిగింపని స్వల్పభేదములతో మన కేమి పని యని యందురా? అట్లు గాదు. కొద్దియొ గొప్పయొ భేద మున్నదా? ఊహుని చెప్పి కాస్త్రము నిజమా? అను విషయము ముఖ్యము గాని వ్యవహార మందలి బాధలతో మన కింకం బు లేదు.

గ. నైయదావారణమున వ్యక్తమగు విషయము లన్ని యను జలనదీద్రవ్య సంబంధించిన విషయములు. ఇవి చలనవిద్య యందు మాత్రము నిజమై తక్కిన భౌతికకాస్త్ర భాగములయందు దేల వర్తింపవు. ఇహాభిప్రాయకాస్త్రమునకు సంబంధించిన సర్వ విషయములకును, కర్మగూత్రములకును వైశిప్రాయాబడిక 1, 2 అంశము లేల యాధారములు గావు అని విన్నటయిన తర్కించుకొని, సావేత్తత్వవాదము నొకదానిని గల్పించుకొని, యా వాదమునకు బీజముగ నొకమానూనాత్రమును 1905-క సంవత్సరమునక బ్రహ్మచర్యము వెల్లడిచేసెను, అది యెట్లు:—

సావేత్తత్వాదిశేషసూత్రములు

దృశ్యములు చలనము నపేక్షింపవు (అనగా గనబడు దానికి గాని కనిపించు దానికి గాని యెట్టిచలనము గలిగినను గనిపించుదానిలో, (దృశ్యమునా) తెట్టిమాట్లును గలుగదు. ఏ విధమైనయంత్ర, తండ్రిములచేతను, యాధానంతరి సమగతినీ గనిపెట్టుట యసాధ్యము.

ఈసూత్రము మూలమున నికిందివిషయములు కిధాంతము లగుచున్నవి విన్నటయిన ప్రకటించుచున్నాడు.

1. దేత, కాలము లుచలములు గావు, నిరుపేక్షములు గావు. రెండింటి సర్వోన్నతసంబంధము గలదు. ప్రాప్తిగర్భయము లేయనిదే దేశగర్భయమున దేశగర్భయము లేయనిదే కాలగర్భయ మును జేయుటకు వీలులేదు. అనగా గాని తొలు తెలియవలయు ననిన గాలము తెలియవలెదు; గాలము తెలియవలయు ననినక జోటు తెలియవలెను దేశకాలముల సమ్మేళనముచేతనే దృశ్య ము సంభవించుచున్నది. వానిసమ్మేళనమే దృశ్యము. దేశము నకుం బాడుగు, వెడల్పు, ఎత్తును పరిమాణములు మూడు గలవు. దేశకాలములకుడిక యందు సీద్ధవ్యయగుప్రపంచమునకుం బాడుగు, వెడల్పు, ఎత్తు, కాలము నను పరిమాణములు నాలుగు, రైలునట్లు, సభజరుగుట, చచ్చుట, పుట్టుట మొదలగు దృశ్యము లన్నియు నిర్దిష్టభావము గలిగినవే. ఈనాలుగు, పరి మాణములు గలిగిన యఖండప్రపంచమందు భూతభవిష్య ద్వర్త మూడు లెన్నడో యేర్పాటుచేయబడి యున్న సావ్యకారిక సత్యములు గాని మూలకావు. భూత మనునది వర్తమానమందు నిజముగ లేనిదిగాదు. మనకుం దటస్థముగాని దై యున్నది గాని

నేనుగాదు. భవిష్యత్తువాద నిజముగ నున్నవిషయమే. కాని యొకమనకుం దటస్థము గాడందుటచే లేదని భ్రమపొందు చున్నాము. వర్తమానమందు భూతమున, భవిష్యత్తును గూడ గ్రహించిన గ్రహింపవచ్చును. ఇది సమర్థతావిశేషము గాని నేలు గాదు. అట్టిసమర్థత సామాన్య లగుమనకు లేదు.

2. విశ్వావారికత్వము సంబంధించిన సూత్రవిషయముల సమన్వయము కొంత యాధారము గల్గించుకొనుట యవసరము. ఈధర్మ ప్రసంగ మనవరకు లేకయే తననూత్రమునబట్టి యానూతనవిషయము లన్నియును మిక్కిలి సులభముగా సమన్వయము లగుచున్నవి విన్నటయిన ప్రకటించుచున్నాడు. ఈధర్మయొక్క కల్పనవలనక గలుగులాభము గానరా కున్నది. బహుశ్రమపడి కల్పించిన యాధారము కాస్త్రజ్ఞులు వలెపెట్టి వలసిన యవస్థ తటస్థమైనటులు గానించుచున్నది. నూల మగు ద్రవ్యమునకును శక్తికిని పరస్పరసంబంధము గల దనియును, స్థూలపదార్థముయొక్క స్వల్పభాగమునకు శక్తి రూపముగను, అశక్తికి దిగిని స్థూలముగను మార్పవచ్చుననియును, మొదలగు విచిత్రములగు విషయములు నవీనముగ గనిపెట్టుబడినవి. ఈ విషయము తీర్థనాధారముగక జేసికొనిన వాదమునబట్టి గ్రహింపబడినవి అట్టి కర్మవిషయమును గూడ, యాధార ప్రసంగ మక్కడలేదండలనే విన్నటయిన తనవాదమున సమన్వయించి చూపుచున్నాడు. ఈతనిమాధ్యమ మిక్కిలి సులభమై, సమంజసమై యుండుచున్నది.

ఆకర్షణ : సావేత్తత్వసామాన్యసూత్రము

చేతనున్న వస్తువును విడిచినవో నేలబడును పంపంపండి చెట్టునుండి నేల రాలుచున్నది. భూమిని వదిలి వైకి మనము పోచాలకున్నాము. వీనికి గారణము భూమ్యాకర్షణ మని చెప్పుచున్నాము. ఇటులే సామాన్యముగ ద్రవ్యమును ద్రవ్య మాకర్షించుచుండు నని నూటొక మొట్టమొదట వ్యక్తము చేసి యున్నాడు. ఈవిషయము ప్రయోగసాధ్యము. ఈయాకర్షణ యొక్క స్వభావము, తత్త్వము తెలియదు. దీనిగుఱించి యుక్తియుక్తమగుసిద్ధాంత మింతకంటె లేదు. విద్యవాదికత్వ లకు సంబంధించిన సూక్ష్మాకాశవాదమువలన నీయాకర్షణశక్తికి సమాకాశ మేర్పడకల్సింది. దీనికి సమాధాన మరయుచు కాస్త్ర జ్ఞులు పలుశ్రోతలను ద్రోశుచుండిరి. కాని తృప్తికర మగుమార్గ మొకను దొరకలేదు. ఇటు లుండగా విన్నటయిన వీనికి దగిన సమాధానమును సాధింపవలె నని ప్రయత్నించి, తన విశేషనూత్రమువలన నీవిషయము లొంగుపాటులోనికి రాదని గ్రహించి దానిని లెంచి, సామాన్యసూత్రము నొకదానిని గల్పించినాడు. దానిబట్టి యాయాకర్షణశక్తిని బహుముక్తియుక్తముగ సమన్వయించి తనబుద్ధివైద్యమము బ్రపంచమునకు వెల్లడిచేసి నాడు. సామాన్య లగు కాస్త్రజ్ఞుల తీరి సమన్వయపథతి తెలిసికొన వీలులేదు. మిక్కిలి కష్టసాధ్య మగు గణితకాస్త్ర ప్రవేశము గలిగినకాని యాతని మార్గము తోభేదము. అని మార్గమున తెలిసినవారిసంఖ్య మిక్కిలికొద్ది. ఇనువడిలోపట. సావేత్తత్వాదిశేషసూత్రమందు సమగతనిగుఱించి చెప్పబడి యున్నది. అనగా, వస్తువునకు సంభవించిన వేగములో హెచ్చుతక్కులు లేక యెల్లప్పుడును సమముగా నున్నవిషయమునకు మాత్రము సూత్రము సమన్వయమగునుగాని తనితెరమునకుం గారు. భూమ్యాకర్షణమున కెందోవస్తువులు క్రిందికి బడునపుడు వానికి గలవేగము సమముగాదు. వేగము తుల్యతానుమతును వృద్ధిచుచుండును, కనుక విశేషనూత్రము వలన నీగమనము సాధ్యముగాదు. విశేషనూత్రమున సమగతి యనుటకు బదులు వేగవృద్ధి యనిమార్పిన సామాన్యసూత్రము కాంగలదు.

సామాన్యసూత్రమునకు నాకర్షణకును సంబంధించిన కొన్ని సంగతులను క్లుగపొందుచున్నాము.

1. ఒక పెద్దరాతిని ఒక చిన్నగుగ్గను, ఎత్తగు నొక స్థానమునుండి క్రింది శేకకాలమున వదిలివో రెండును నేక కాలముననే నేలబడును. తదుప్యాస్త్రపుడు ప్రతిక్షణమందును రెండింటికిని వేగములో వృద్ధి సమముగనే యగుచుండును. రెండును సమావేశమగునె పడుచుండును. పడునట్టి వస్తువుయొక్క యధస్త యెట్టిదైనను పడుటలో భూమిలేదు. చేతిలో నొకరాతి ని పట్టు ని కాలు బడవుగా నున్నదని యనుకొనుచున్నాము. ఏల యుండగా గ్రహించడమన్న రాతికి జేయ యడ్డము వచ్చు టయే కారణము. మిక్కిలి యెత్తైన ప్రదేశమునుండి చేత రాయినుంచుకొని మనము క్రిందికి బడుచుంటి మనుకొనుచు, అట్టిసిద్ధిలో రాయియు మనమును సమానవేగముగ నేల బడుచుండుము. రాతికి జేయ యడ్డము రాదు. రాతిబడవు చేతి కుండదు. రాయి చేతి నంటియు కంటకుండును. అట్టిసిద్ధిలో నే మన మెల్లప్పుడు నున్నవో రాతికి బడవు లేదనియే భావింపకలము.

అట్టిసిద్ధిలో రాతిక్రిందనుండి చేయని దీనివేసితి మనకొనుడు. అనగా రాతిని వదిలితి మనకొనుడు. రాయి మనలను వదిలిపోవునా, పోదు. మనతోటికా టంతరాళమున సమముగా గ్రింది కి వచ్చుచునే యుండును. అప్పుడురాయి పడుచున్నదని మనకుం దోచుదు. మనమును బడుటచేత రాతికి బడుటలేదని భావించె కము. కనుక బడవు తేమందు. పడుకుంటు యనుభావము మనము రాతితోగూడక బడు నవస్థయందుండక రాయిమాత్రము

తడునవస్థయందు, ననగా మనకంటెఅటును సామాన్యముగ నుండునవస్థలో నుండును. మనయవస్థనుబట్టి రాతికి బడవు, పడుట, యనునవి యుండుట లేదందుట కూడక దటస్థ మగుచున్నవి. అందుచేత జరుపు. పడుట, యనునవి సావేత్తకములుగాని నిరపేక్షకములు గావు.

2. శక్తిని ద్రవ్యముగను ద్రవ్యమును శక్తిగాను మార్చు వచ్చుననియు శక్తిద్రవ్యములకు రూపభేదమే గాని వస్తుభేదము లేదనియును నవీనసిద్ధాంత మని తెలి తెప్పియున్నాను. ద్రవ్యము లకు బడల్పము గుణము, ఆకర్షణ స్వభావము. ఆకర్షణవలన బడువును బడుటయును గలుగుచుండును. ఈ గుణమును ద్రవ్యము నశేగాక శక్తికి గూడ నేలయుండవు, ఉండితీరవలయును. అట్లునువో శక్తి పుంజములగు తేజాకరణములకు బడువుండవలెను. ద్రవ్యపుంజములకు మండలములే చేతకరణములకర్షింపబడుచు నాచుండలముల వైపునకుం బడుచుండవలయునని గ్రహింపవలసి యున్నది. కాని మన మేమనుకొనుచున్నాము. నక్షత్రములనుండి కిరణములు బడుట లేటి మార్గభేదమును జెందక నూటిగా మనయొడ్డకు వచ్చి చేరుచున్నవి. కా. ఇట్టి జభిప్రాయముచేతనే గదా నక్షత్రము యొక్క స్థితిలేకమును జేయుచున్నాము. నక్షత్రమునండి బడుటలేటి వచ్చు కిరణమార్గము సూర్యమండల సామీప్యమైనవో సూర్యునిచే నాకర్షింపబడవలసినదిగా నీ వాదములనక బేలుచున్నది. బడియే నిజమగువో కిరణమార్గము నందు భేదము గలుగవలెను. మార్గమునకు వంపులుగవలెను. ఆకారణమున నక్షత్రముయొక్క స్థితిలేక మందు మార్పు గలుగును.

నక్షత్రకిరణ మాత్రము సూర్యమండలమునకు మిక్కిలి దగ్గట యగునప్పుడు “న” యను నక్షత్రస్థానము మాటి “వ” యనుదానియొద్ద నున్నట్లు గన్పట్టును. సూర్యమండలము నక్షత్ర ములనుండక జకించుచుండునుగా. అందుచేత గల్గెడి ది:ము లూరబున్నవో “న, వ” యనుమార్గము నూర్చునకు రూరమగును. అప్పు వామార్గమందు మార్పు గలుగదు, అందుచేత నక్షత్ర స్థాన మనకుం జలనములేక “న” యొద్దనేయుండును. ఈవిషయము కోధించి కనిపెట్టదగినది. ఇది నిజమే యెనువో వాదము ప్రబల మగుట తటస్థ మగును గదా యను నిశ్చయముతో దగినప్రయత్నములు పరిశోధకులు జరిపిరి. సూర్యమండల సామీప్యమున నున్న నక్షత్రమును కోధించుట కట్లు వీలగును. రాత్రిగాని నక్షత్రములు గానింపవు. అట్టి నక్షత్రములు సూర్యునికిక జాలదూర మున నుండును. కనుక సూర్యునికి దగ్గరగ నుండు నక్షత్రములను బగటియందే చూచి తీరవలయును. సూర్యరశ్మి యున్నంతవరకు నది యసాధ్యము. సూర్యతేజస్సులో నక్షత్రమును జూడ వీలు లేదు గనుక సంతూర్ణసూర్యగ్రహణకాలము మంచి తరుణము. అట్టి శుభయములు సంవత్సరమున కొకసారి కొన్ని విభుటికల కాల మెక్కడెక్కడో దుర్గమగు నక్షత్రములనుండును దీవుల యుండును సంభవించుచుండును. అందుచేత గాన్ని మాసములకు మూడటనే గ్రహణము పట్టుననగా అంత్రములను దీసికొని వెళ్లి యాయావోటుల స్థాపించుకొని తగిన యేర్పాటులను జేసికొన వలసియుండును. ఇట్టిపరిశోధక స్థానములు రెండుమాడేర్పాటు చేచుబడును. గ్రహణ సమయమున ఛామాటములను వీసి నక్షత్రస్థానమును నిరూపింతురు. ఇటుకలనే సూర్యుండు రూర మునకుం బోయిన తరువాత నక్షత్రస్థానమును రాత్రియందు ఛామాటముల మూలమునక దిగి నిరూపింతురు. ఈరెండుస్థానములను గల యంతరీయము (అ) గ్రహింతురు. ౧౯౧౯ సంవత్సర మం దిట్టిపరిశోధనలు రెండు ప్రదేశములయందు జరుపబడినవి. రెండింటి పర్యవసానములను గొలది లేకాలో నొకటియే. విన్నటయె. తన సామాన్యసూత్రమును ఒట్టి గణితమును వేసి మార్గభేదమంత యుండ వలె నని లెక్కించినదానికి బరి శోధకులు ని నిపెట్టిన బానికిని స్వల్పాంతరమే గాని విశేషించి లేదాలేదు. అతని గణిత మిట్లు దృక్పథము రాగానే కాస్త్రజ్ఞు లబ్ధురదరిరి. ఇట్టి మార్గభేదమును సమర్థించు కాస్త్రము నిదివఱలో పెద్దగు నేలుచుండు. విన్నటయిన తనవాదముల సిద్ధా తపతవిశాసము. అది దృక్పథమైనది. కనుక వాదము నిజ మని కాస్త్రజ్ఞు లొప్పుకొనవలసినవిషయమి. నాటి నుండియును వాదమునకుం బ్రచారము ప్రారంభమై: ది.

కావి బిల్లులు

పాలు చక్కెర కాఫీపాడితో అననము లేదు. ఒక కవ వేడి నీళ్ళలో ఒక బిల్లి కరిగించిన కుప్పమైన కాఫీ త్రాగుటకు సిద్ధముగా నుండును. అశ్వగర్భకు, ట్రావిలింగు తిరుగువారి కిది చాలా అనుకూలముగా నుండును. ఒకసారి పరిశీలించిన త: తెలుసును. ఏజంట్లు కావలెను. 24 బిల్లుల ప్యాకి రూ 1-4-0. పోస్టేజీ కేట, (207) సత్యాగ్రహ పోర్టు, నెల్లూరు.

(బి) నవల పనియందు రాయబడినది, చాల నులభమైనది. మిత్రవ్యయముతో కూడినది. ఈ కుసామగ్రులు కొరకు కష్టపడి చాలాభిరుచుగా ప్రవృత్తిలేదు. వై వైవే దొరకును. యిదిచాల మెత్తగానుండును గాన నులభమగా నూరవచ్చును. (హా ఫెసరు ల్యూరు జి. హౌర్ గారి రిపోర్టులోని పంక్తులు)

ఇతర విషయములు

(సి) "కాబట్టి ఈ సభలలో మైసూరు రాయల్ వెయింటు వర్క్సునువారి ఎక్కువ విలువయు ప్రాముఖ్యతయుగల సాగు సిద్ధముగా లభించియున్నది. వారి వ్యాపారము చాల అభివృద్ధి పొందుటకు ఎక్కువ అవకాశము గలదు" (ప్రాసెస్ లు గిల్చుట జే. ఫోల్ గారి తిప్పిల్లలోని సంగతులు)

(బి) విదేశములలో గొప్పవ్యాపారమునకు అవకాశము గలదు.

ప్రాసెసు ఖాతాలో విదేశముల అభివృద్ధి పూర్తిగా చూడవచ్చును.

(ఎ) రంగులకు కావలసిన పంటవస్తువులు అపరిమితముగా ఉండుటచేత విదేశము లలో రంగులవ్యాపారమును అభివృద్ధిముగా చేయుట అచటికి రంగులను ఎగుమతి చేయుటకు మంచి అవకాశముగలదు.

(టి) విదేశీయ వస్తువుల శ్రద్ధతో కొనబడి ఉత్తములను (వాసిడి, వారికి విస్తార ముగా కాపిల్లును పంపియున్నాము. ఉత్తము ప్రత్యుత్తరములను పంపుచున్నాము.

కంపెనీకి ప్రవీణుల సహాయము

మైసూరు ఇన్ వెస్ట్ మెంటులలో వైయో కమిటీ (ప్రాసెసు గా నున్న డాక్టరు గిల్చుట జే. ఫోల్ బి. ఎస్. సి. ఎఫ్. బి. సి. గారు కంపెనీకి కన్సల్టెంట్ కమి ట్యుగానుండుటకు అంగీకరించిరి. ఈ కంపెనీయొక్క కార్యములను నిర్వహించుటలో మేనే జింగు ఏజెంటు సాంబశివ అయ్యరు అందుకోవారికి బి. ఎస్. సాంబశివ అయ్యరుగాను ప్రధానోద్యోగిగా నుందురు. ఈ సాంబశివ అయ్యరుగారు ఇంగ్లీషు విజయనగరం సంస్థానము లకు కన్సల్టెంట్ జియాలజిస్టుగా నున్నారు.

మైసూరులో చాలకాలము రంగులను/రంగుల చాలా ప్రయత్నములుచేసి ఈ పరి శ్రమలో పూర్తిగా ప్రవీణులై యున్నారు. మైసూరులో మొదటి ఈ పరిశ్రమను ఆయన ప్రారంభించిరి.

మెట్టుబడి లాభము

ఇంకా కొన్ని యంత్రములను అమర్చుటకును, ఫ్యాక్టరీకి కొన్ని స్థలములు కొనుట కును ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. యంత్రసామగ్రిలను మున్నగువాటికి స్థలములకు, ఇండ్లు కట్టుటకు రూ. 3,00,000 కావలసి యుండునని అంచనా వేయబడినది. ఈ యం త్రములు, సామగ్రిలు, ఉన్నచో వాటాలవలన రూ. 5,00,000 వచ్చిన సంవత్సరమునకు 80,000 మార్కెడ్ డెయింటుల రంగులను తయారు చేయవచ్చును.

వస్తువునున్న యంత్రములతోటిని ధనముతోటిని రంగులను చేయుచునే యుం దుము. వాటాలవలన రూ. 1,00,000 లు వచ్చినప్పుడు సంవత్సరమునకు కనీసము 300 టన్నులు లేక 6000 మార్కెడ్ డెయింటుల అయిల్ వెయింటులు తయారు చేయబడును. అప్పుడు లాభము 100-కి రూ. 20 లు చొప్పున యియ్య వలగును.

డైరెక్టరుల అర్హత వేతనము

(ఎ) అర్హత:— మైసూర్ డైరెక్టరులు కాని డైరెక్టరు లందరూ కనీసము రూ. 2500 ల (నామినల్ వాళ్ళు) వెలగల వాటాలను తనహక్కుమీద కొనియుండవలెను.

(టి) వేతనము:— ఒక్కొక్క సభకు ఒక్కొక్క డైరెక్టరుకు రూ. 50 లుకు మించకుండా డైరెక్టరులు నిర్ణయించిన ప్రకారము వేతన మియ్యబడును. మైసూరులో శాశ్వత ముండకుండా ప్రత్యేకము సభ నిమిత్తమై వెంగులూకి వచ్చిట్టి డైరెక్టరుకు ఖర్చులక్రిందను స్వంతమని మానినందులకును వైతనము నిచ్చున, వైగా డైరెక్టరులకు తోచిన మొత్తముకూడ యియ్యబడును.

ఖరారు సామాలు

(ఎ) మైసూరు రాయల్ వెయింటువర్క్సు కంపెనీవారు యిదివరకు ఈ వ్యా పారమునకు యజమానులుగా ఉన్నందున వారి వ్యాపారము, వారి నియంత్రకు, గనుల హక్కు, యంత్ర సమగ్రిలు, లైసెన్సులు, కవుళ్లు, టుకసులతో బాధ్యతలేని సర్వస్వాంతర్లమువారు కంపెనీకి యిచ్చివేయటకు వారికి కంపెనీవారికిని ఒక ఖరారు నామా జరిగినది.

(టి) సాంబశివ అయ్యరు కంపెనీవారుగాని, వారిచే నియమింప బడినవారుగాని మైసూరు వై యెంగులూకి వెయింటు కంపెనీ లీమిటెడ్ కు మేనేజింగు ఏజెంటుగా పని చేయుటకు కంపెనీవారికిని, గడరు సాంబశివ అయ్యరు కంపెనీవారికిని, మరియొక ఖరారు నామా జరిగినది, ప్రారంభ వ్యయములు, దళారీ, కమిషను ప్రారంభ వ్యయమునకు రూ. 5,000 లు వ్యయమగునని అంచనా వేయబడినది. ఆ మొత్తమును కంపెనీవారే భరిం చెదరు. 100-కి 22½ లు చొప్పున దళారీని, 100-కి రూ. 5 లు చొప్పున ప్రోకరేజి సహా అందరు రైటింగు కమిషను కంపెనీవారు యిచ్చెదరు.

వాటాలకు దరఖాస్తు

వాటాలను కొనవలయు కొన్ని వారు ప్రాప్తెక్స్ నును పూర్తిగా చదువవలెను (ప్రాప్తెక్స్ ను రిజిస్టర్డ్ అఫీసులో దొంగును.

తిరువాత్తురు కొనసనసభ

తిరువాత్తురు, జూలై 25:—కొనసనసభ మరల ఉద యము 11-30 గంటలకు ప్రారంభమాయెను. అధికపత్రమును కా. బి. కృష్ణాచార్యుగారు చదివించుటకు ప్రారంభించిరి. ఖర్చును గ్రహించవలయునని చాలమందిసభ్యులు తీర్మానముగ కోరిరి. ఉన్న తోద్యోగులతీర్మానముల గ్రహించవలయుననియు, కొన్ని తోద్యోగ ములను ఎలిమినేషనుచేయుననియు చెప్పిరి. సభ్యులను పరిశీలించు టకు అవసరమునట్టి యిమించవలెననికీ, ప్రభాభిప్రాయమును ముందుగా వైకొనక క్రొత్తపన్నులను వేయుటను గర్హించిరి. వ్యాయాకాఫోద్యోగుల యేజులసిన పని పరిమాణమును నిర్ణ యించవలెననికీ, విదేశీయలనణమును వాడుటకుపై స్వదేశీయు లోనే ఉప్పును పండించుట, రైల్వేవ్యాపారమును బాగుజేసి ఎక్కువ ఇనుపదారులను వేయుట, క్రభుత్వమువారు పరిశీలిం చుట కలయుననికీ, కట్టము, ప్రభుత్వమువారి భూముల అమ్మ ళము, స్థాంపులు (కింగ్ మడి: ప్రవేశముబడిన మొత్తము 50 అయి నదిగాదని కొందరుసభ్యు లనిరి. ఇందులకు కారణము వర్తకము మందగించుట యనిరి. సామ్యుపన్ను లేకపోవుటచే వర్తకము నున్నది ననిరి. ఖర్చు తగ్గునూచనలు కనిపించుటలేదు. కాన అధికపత్రములో వేసినమొత్తమునకు కొంతో వచ్చును. లోటు గల్గును. వ్యవసాయకాఖకు ఎక్కువసామ్యు నిచ్చినందులకు తమ కృతజ్ఞతను జూపిరి. ఇంకను కోడ్లను వేయవలె ననిరి. మామూలు భవనముల నిమిత్తము విస్తారముగ ఖర్చు వెట్టుట గూడదనిరి. సాయశాఖలను 4-15 గంటలకు సభ ముగిసెను. నేడు మరల 11-30 (ఉదయము) సభావేశమగును. అధికపత్రమును సాధా రణముగ చదివించుటకు ప్రారంభించెదరు.

ప్రపంచ వైమానికయోత్సవము

కరాచీ, జూలై 25:—కనీవారమునాడు కరాచీని వీడి శివీహిందానపురు విమానము బ్రదేశమాయెను. ఎర్రకిని హిందానగ శ్రమ. లోపలియంత్రము కుత్తురియలయ్యెను. మరల క్రొత్త యంత్రము పుపబడినది. 5, 6 దినములు ఇచట బ్లాటగారు అగి పోవలసివచ్చును. సుయక్తరాష్ట్రముల గర్భకు, మా॥ (వీమానికీ, ల్యాండ్ గారు అక్కడపురము 24 తేదీన తేరి.

అలహాబాదు మోటారుబండి దొంగతనము

అలహాబాదు, జూలై 25:—వైసేరములో అలహాబాదు కాశీప్రసాదు సింగుగారిని అడ్డంకాడు వేరు పరచి అగు చున్న ముద్దయ, నువా, నిరుడు 2000 రూ. పన్ను ములను అలహాబాదులో ఎక్కడోదొంగిలెక్కి దొంగిలించితి: పని జేపెన్సియో మరల అవట కడవనికీ పోవుచున్నాచునియు తెలియజేసెనెను. పట్టపగలు ఎల్లికా ప్లాక లీనోడ్డు మొగ లో జరిగిన దొంగతనముక కిది సంబంధించినది. ఇంతవర కా దొంగలు పట్టుకడలేదు.

మొసినెయిలు డిప్యూటీ జెయిలరును ముక్కుకొని జంప యెత్తించిన ధైవీక అలహాబాదు సెషన్సుజడ్జి ఉరిశిక్షను విధించెను. దానిమీద ముద్దయ హైకోర్టునకు అప్పీలు చేసికొనెను ధైవీ హైకోర్టుకు బండిపోటులకు జేయు గజకొంగ యగుట చేతను ఇంతవరకు 42 సంవత్సరము జెయిలులోనే కాలము గడు పుచున్న వాడగుటచేతను డిప్యూటీ జెయిలరు ముక్కుకొయి టతో తప్పిజెందక జెయిలు ఆవరణములో తరుముకొని జంప సమకట్టెను. బుద్ధిభూర్వకముగ జేసినాడు. ఇందులకు ఇంతకంటె ఇంకొక కక్ష ఏదియు గోచరించుటలేదని శిక్షను ఖాయపరిచిరి.

కచ్చేగారము అలహాబాదు హైకోర్టు సెషన్సులో 4 గురు యూరపీసును ముద్దయలు విచారింపబడుదురు. నేడు సైమెన్సు ఈటెగారు గానించి రెను శాత్యకు విచారింపబడు దురు. అయోధ్యవ్యాధుకు మేసపునేరమును రెప్పి నెంటు రీరీ అల్లింగు జేసెను హావ్య నేరమునుగూడ విచారింపెదరు.

మేజరు జే. జి. బి. హ్యూడుగారు (వి. ఎం. ఎన్.) మదరాసు ప్రభుత్వమువారి కొలువులో జేర్చుకొనబడిరి

చార్లీ బ్లీచింగ్ కొడుకు 8 ఏండ్లసాయము గలవాడు. ఇతను వై ద్యాలయమున కేండ్రిపోయిన 4 రోజులకు పీషవాయు వుచే చనిపోయెను.

లాల్ హరికృష్ణలాల్ గారు డిల్లీలో పారిశ్రామిక పాఠ శాలను పరిశీలించిరి. పారిశ్రామికవిద్యను, పరిశ్రమలను అభి వృద్ధిజేయు విధానమునుగూర్చి చర్చించిరి. నిన్నటిదినము లేట కుకు పోయిరి.

ప్రపంచవైమానికము మేజరు బ్యాకుగారి సమాచార మేమియు తెలియలేదు. నిన్నటి యుద్ధమునుండి కుంభకృష్టిగ గురియుచున్నది. ఒకవేళ వర్షముచే బాగుగారి ప్రయాణము అగిరియ యుండవచ్చును.

వెలసులభము. ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి కుమార్తె సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని మ్యూనిసిపలు 10 148 రు కలిగియుండుచీట్ల రెం డెంతయులు గలిగిన గామేడను అడ్డం బీరువాల ఫిట్టింగున్న, ఫలము సహా లాటరీ నాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ. సంవత్సరము ఫిబ్ర వరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూ ర్తి యగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యాభిప్రాయ పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీ ఫలికలలో ప్రచురపంచి యేలూరుపట్టణ ములో ఖరీదానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీ వేయబడును. నుక ప్రతివారును వారి వారి యదృష్టముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచితరుణము. త్వరపడుడు. తరుణము మించిపోయిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమును తిలసిల్లున్న, వివర ములన్ను కోరువారు మా యేజుట్టువల్లగాని నేరుగా వాడు వాసిగాని లునుకొవలయును. ఈ చీట్లవల్ల వసూలు ఆయ్యె సామ్యు కృష్ణాజిల్లా యేలూరు సెంట్రల్ కో ఆపరేటివు బ్యాం క్ లో నుంచబడును.

2. ప్రతిగామమునందును మంచి యేజుట్టు కావల యును. మంచి కమిషను ఇయ్యబడును. వివరములు కోరువారు యాకింక సంతకముచేసినవారికి (వాసిగాని, స్వయముగా వచ్చి గాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189) "చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రస్సును స్వప్రయోగ చాయయ చీటి 1-కి రు 5 లు చొప్పున మణి ఆర్డరు చేసిన యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించబడును."

ఏలూరు కృష్ణాజిల్లా. 1-7-1922. మాటూరి సర్వేశం, శుభ హక్కుదారుడు.

విదేశ వార్తలు

అంతర్జాతీయ సమావేశము

పాలస్తీను మాండేటు

అరబ్బుల యుద్ధము

లండను జూలై 25:- పాలస్తీను మాండేటు సంగీతమును జాతీయగమితివా లొనరించిన తీర్మానమునకు అరబ్బులతాయ బారసంఘము వారసత్వము తెలుపుచు మహాశుభ నంతుమండేటి పాలస్తీనుమాండేటును జాతీయగమితివా రంగీకరించినను 14 వ నిబంధనయందు మార్పుల నొనర్చినను, అన్ని పక్షములవారికిని సమ్మతిచుగరీతిని ప్రణాళికను సమన్వయ పరిష్కరించవలసిన కార్యమింకను వేచియున్నది. పరిపాలనయందు యూద అరబ్బియుల సహకారమును సంపాదించునట్లు తీర్మానము ఇంకను పరిష్కరింపబడలేదు.

దక్షిణ సూచక దినము

లండను జూలై 25:- సిరియను రాయబారవర్గమువారికి అరబ్బి రాయబారవర్గమువారిచే నొసగబడిన పీఠకొల్పబడినందున అరబ్బియులపర్యవేక్షణ, జాతీయగమితివాదుల మండలికిల ను స్థిరపరచిన గతదినమున "దక్షిణ సూచక దినము" అని వర్ణించిరి. ఆ సందర్భమున టెఫ్, లెబనను రాయబారవర్గములను, అర్జను మంత్రియు, సిడెన్హాము ప్రభువును, లామింగు ప్రభువును హాజరైరి. దేశముల యభిప్రాయముల కనుగుణముగరీతిని జాతీయగమితివాదుల మాండేటిల నైన నింకను మార్పుచేయునని యెంచుచుండెనని లామింగు ప్రభువు తెలిపెను.

యూదుల యుద్ధ సహాయము

లండను జూలై 25:- మాండేటులు ప్రకటనపరచినందు ప్రకటించబడినపుడు అంగ్లయాద సంఘమునందు అత్యుత్సాహము ప్రబలెను. యూదుల జాతీయగీతము గానమొనర్చబడినను. యూదుల బర్తగా రాసమయమున నచ్చటనే యుండి తాను పాలస్తీనునునందుగా విశేషించిన ఇంజనీయరుగు నిర్మాణములకు ఆర్థికసహాయ మొనర్చవలెనని కోరెను అంగ్లదేశమున గల యూదులంతవర్గమును ఎక్కువపని జేయవలయునని విచారించుచుండెననియు రాజోవు ఆరుమాసములలో నైనను 100000 సకరనులను ప్రాగ్భవేనదరని యెంచుచుండెననియు నాయన నడిపెను.

విరిష్టు విప్లవము

విరిష్టు విదేశాంగమంత్రి రాజీనామా

లండను జూలై 25:- విరిష్టు ప్రభుత్వ విదేశాంగ మంత్రియగు వేన్ డిక్కింగు తన పదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. ప్రభుత్వపైనికవిధానము దీయన ప్రభుత్వమువారితో నేకీభవించుచున్నను, ప్రస్తుతము అత్యవసర మగు కమిషన్లందు దీనిని కొనకలసిన చర్యనుగురించి ఈయనకు ఇతరమంత్రిలకును భేదాభిప్రాయము జనించుటచే నీయన రాజీనామా నొసగెను.

ప్రజాస్వామ్యవాదులు వెనుకకు జనుచుండుట

లండను జూలై 25:- ప్రజాస్వామ్యవాదులు దక్షిణమునకు నుచు దాము వదిలివెళ్లి సంక్షేపదేశమునందును సమస్తమును నాశన మొనర్చుచుండిరి. తొలితరెలను నడికేయించుండిరి. భారత్కులను తగులబెట్టుచుండిరి. కాపెల్లు టిప్పరీ, కేరెమోరిసులం దిది యొక్కవగ గాన్నించుచుండెను.

డి వె ల రా గా రి స్థితి

చాలాప్రదేశములందు ప్రజలు షామమునకు సిద్ధముగనుండిరియు వారికాహారమొసగుటచే ప్రభుత్వపటాలముల ప్రధమ కర్తవ్య మనియు విరిష్టు ప్రభుత్వప్రకటనమందు తెలుపబడిన ఆదివారమునాడు డివెలరాగారు ప్రజాస్వామ్య వాదులతో టిప్పరీకి జనెను. డివెలరాగారు విచారముచే తెల్లగా పాలిపోయిన మోముతో కాపెలునందు గాన్నించె నని తరువాత నిటీవల తెలియవచ్చెనని తెలియుచున్నది.

భారతాంగ దేశమునకు విమానముల రహదారి

కమాండరు బర్మింగుగారిచే నూచించబడిన భారతాంగ దేశములకు విమానరహదారిచూడవల విమాన నౌకాభివృద్ధి జయప్రథము లగునని నమ్ముచుండిరి. కాని మంత్రివర్గము వారు భారతప్రభుత్వమువారిందు కొంతదగ్గరైన ఆర్థిక సహాయ మొనర్చుటకు తేరి యెంచుచుండెను. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు భారతంతయును వహించవలయు.

జాతీయమితి

బాల్కన్ ప్రభుత్వసమావేశము

లండను జూలై 25:- ఈ దినమున జాతీయమితి సమావేశమునెదుట బాల్కన్ ప్రభుత్వ సమావేశమును నిట్లు నడిపెను:- పాలస్తీను మాండేటును 14 వ నిబంధనలను బ్రిటిష్ వారు మొదటినుండియు అవలంబింపవలసిన విధానము సంపూర్ణముగ నిర్వహించబడునని విధితమయ్యెను. అన్ని పక్షములవారికిని, అన్ని సంఘములవారికిని మతములవారికిని సహాసన్యాయును నొనర్చుటకు బ్రిటిష్ వారు ప్రణాళికను వివరమున వేరేమియు గోరెయింపలేదు. కోరబోదు. ఏజాతివారియొక్కయు ఏసంఘమువారియొక్కయు న్యాయమైనవాక్కులను దొలగించుటకెప్పుడును బ్రిటిష్ వారు రాలపెట్టరు. ఏమతమువారుగాని ఏపక్షమువారుగాని తామధికముగ బాధపెట్టుబడితిమని యెంచకుండపాలించుటయే వీరీయుద్దేశము. 14 వ నిబంధన గుండలి నూత్రముల నమలులో పెట్టుటయే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి విధానము మాండేటిగావ్యధిపతీవాక్కులను వివరమునొనర్చవలయు లేకపోయినను అందరకు సంతృప్తికరమగుటకు జాతీయమితి వారిపై నీభారమువేయబడినది. ఏపక్షమువారు మతసమ్మతములకుగాని విరుద్ధమగురీతిని మాండేటివాక్కుల నుపయోగించుటకు ప్రభుత్వమువారు రెన్నడును యత్నింపరు.

శాంతిసమావేశము

సార్వభౌముని స్వాగతము

ఫిమరుగారి యుద్ధసమావేశము

లండను జూలై 25:- అంతర్జాతీయ శాంతిసభ ఈ దినమున మున్నగుసభ్యులందు సమావేశమయ్యెను. ఇరువదిరెండు ములనుండి ఘమాదు 500 ప్రతినిధు లరుదెంచిరి. ఈ సమావేశము జయప్రదమై ప్రపంచశాంతిని నెలకొల్పుగాక యని సార్వభౌముడు స్వాగత మంపెను.

విద్యా కాభాంగమంత్రియగు ఫిమరు గారు ప్రపంచమునందంతటను శాంతిని పరస్పర యన్యోన్యమును నెలకొల్పుట బ్రిటిష్ వారి ప్రధానాదర్శమని తెలిపెను. ఈ తత్వము జాతీయమితియందు కర్తవ్యముగొరకు దరఖాస్తు నంపవలసినదని బ్రిటిష్ వారు జర్మనీ ప్రభుత్వమును గోరిరి. దినదిన ప్రవర్ధమానమగుచున్న మూర్ఖ జాతీయభిమానము అసియాఖండ శాంతికి చాల నుపద్రవకరమైనదనియు భావిచాగరకతకు ఈ జాతీయత పలుల క్షేమపుక నుండుననియు నాయన నడిపెను.

శాస్త్రీగారి పర్యటనము

ఆక్లండు, జూలై 25:- శాస్త్రీగారి రీదినమున వాంకోవరు నకు జనెను. చాలమంది భారతీయులు వీడుకొలు నొసగిరి. కొలవియండి యనుచరలతో నాయన మరురా నొకపై ప్రయాణ మొనర్చుచుండెను. భారతీయులు వారి కభినందనప్రత్యుపసాదించిరి.

బాటమ్మిగారు

బాటమ్మిగారిని కామన్వెనశనుండి వెడలగొట్టవలె నను విషయమును సోమవారము చర్చించు సందర్భమున పశురాతో బ్రిక్స్టుమైలు ఆధికారి బాటమ్మిగారిని సభలోనికి దినుకొని రావచ్చునను చాంబర్లెనుగారి నూచనకు కామన్వెనశవా రంగీకరించిరి.

భారతదేశమున బోల్షివికు వార్తాపత్రిక

లండను, జూలై 24:- "వాకెగార్డు ఆప్ ఇండియన్ ఇండిపెండెన్స్" అను బోల్షివిజముపై నభిమానమును ప్రకొల్పు పత్రిక భారతదేశమునందు ప్రచార మొనర్చుచుండెనని విచారణలన దెలియవచ్చుచున్నది. ఈ పత్రిక హంబర్గనందు ప్రకటించబడి భారతదేశమున కొందరకంపబడుచుండెను. బర్మింగు నందు ఎం. ఎస్. రాయ అనునతడు దీనికి ఆర్థిక సహాయ మొనర్చుచుండెను. ఈతను తనకు రష్యాకు జనుచుండును. భారతీయార్థికులు మూడవ అంతర్జాతీయసమావేశము నందు (తర్జు ఇంటర్నేషనల్) జేరవలె నని యాహ్వానించుచు నీతడొక విజ్ఞాపనము సంపెను తెలియుచున్నది.

జర్మనీనుండి దిగుమతియగు స్లోవులపై నుంకము విధించరాదను లంకపైరు వారివాదము బలముగలేదని విచారణసంఘమువారు నిశేధించిరి. అందుచే దిగుమతియగు స్లోవులపై పన్ను విధింపబడు నని యెంచుచున్నారు.

జర్మనీ విషయ స్థితి

బవేరియా విడిపోవడము

లండను జూలై 25:- "టైముస్" పత్రిక బర్మిని విలే ఖుడిటుల తెలుపుచుండెను. జర్మనుప్రజాస్వామ్యరక్షణ చట్టమును బవేరియా లంగీకరింపక నిరాకరించుటచే నొకగొప్ప విషయస్థితి సంభవించునని ఈ చట్టము రథెనోగారి హత్యయ సంభరము జర్మను రిచ్ స్ట్రాగువారిచే నంగీకరింపబడినది. బవేరియా ప్రభుత్వపు హక్కుల కిది వ్యతిరేకముగ నుండెనని బవేరియాను తెలుపుచుండిరి. ఆక స్వాత్మగ క్లిప్టపరిస్థితులందు స్వతంత్రము చర్య దీసికొనుటకు గా నొక పోలీసు దళమును నియమింపవలె బవేరియా కాసనభయంచొక చట్టముప్రకారము వేటబడెనునని బవేరియా ధోరణి సంకల్పింపకరముగ లేదని జర్మను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి.

పరిస్థితులు క్లిష్టముగనున్నవి. మంత్రులు బర్మినుకు పిలువబడిరి. మంత్రిపదవులకు రాజీనామాలును ప్రోత్సహించుచుండిరి జర్మనీ ప్రభుత్వమునుండి విడిదగ్గి బవేరియానుల తమ ప్రత్యేక స్వతంత్ర ప్రభుత్వమును స్థాపించుకొన నుద్దేశించుచుండిరి బవేరియాను నాయకుల, అభిప్రాయములను "నోరున్స్" పత్రిక బహిరంగముగ ప్రకటించుచుండెను.

నిష్పంధకాసనము లొనర్చబడునను భయముచే బవేరియా యందలి జర్మనులును విదేశీయులును దేశమును విడిచిపోవుచుండిరినియు, లైలుబండ్లు క్రిక్కిరిసియుండెననియు "డెయిలీ మెయిలు" బర్మినువిలేఖకుడు తెలుపుచుండెను. (డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు)

రైను ప్రాంతము

రైను ప్రాంతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము నొసంగవలయునని, అక్టోబరు 1 నందు సమావేశమైన కాంగ్రెసు వారు తీర్మానించిరి. కాంగ్రెసునందు, 600 సంఘముల ప్రతినిధులు గలరు.

సాంఘికవాదుల అల్పహాసము

బర్మిను, జూలై 25:- కాంగ్రెసునందు సాంఘికవాదుల అల్పహాసమునందు విద్యార్థులకును సాంఘికవాదులకును సంఘటనము జరిగెను. క్లబ్బుగదులందు జొరబడి సామానులను, రాజపక్ష విహ్వలులను, నాశనమొనర్చిరి. ఒక సాంఘికవాది హతడయ్యెను.

జర్మను ప్రభుత్వోద్యోగులకు జూలై 1 తేదీనుండి నూటికి 24 చొప్పున అగడ్త 16 తేదీనుండి నూటికి 34 చొప్పున వేతనము వృద్ధి యొనర్చబడెను.

రథెనోగారి హంతకులు

గౌరవములతో నంత్యక్రియ లొనర్చబడుట

బర్మిను, జూలై 25:- రథెనోగారి హంతకులగు కరెన్ ఫీమరుగారు పోలీసులచే వెంటాడబడి హెల్సిన్గ్ నాత్మహత్య యొనర్చుకొనిరి. వీరికి సగౌరవముగ అంత్యక్రియ లొనర్చబడినందు కేసులును ఒక్క సమాధియందే యుంచబడినది. విద్యార్థులను, ఇదివరకు నాకోద్యోగులుగ నున్న వారును కేసులను మోసికొని వెళ్లిరి. ఇదివరకు నాకాద్యమయలోనున్న వారు కమాధిపై పువ్వులను, జర్మను సార్వభౌమగుంతులతో కట్టబడిన పూలమాలికలను కమాధిపై నుంచిరి.

ఒక హంతకుని చిత్రవధ జేయుట

గతదినమున ఒక సాంఘికవాదిని తుపాకిచే కాల్చి చంపి నందులకుగాన ప్రజలు ఒక విద్యార్థిని చిత్రవధ జేసిరి. మరణావస్థ యందు దానిద్యార్థి వైద్యశాలకు కొనిపోబడినది.

రాజోవు ప్రధానామిత్యుల సమావేశమునందు ఇటలీ బెర్లియను ప్రభుత్వములగుడ పాల్గొను నని తెలియుచున్నది.

వింటర్న ప్రభువు కామన్వెనశను కర్మలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు రాయలు ఇండియనువారును యుద్యోగుల నూతనభివృద్ధిల నూరలను తమకు చేరెననియు వానిని విచారించుమఱి నునియు తెలిపెను.

సింగోనా బెరడు.

భారతవాణిజ్యమును గురించి ఇ. పీరియలు ఇన్నిట్యూటువారు జరిపిన విచారణనివేదికను బయలుపడినది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునందు కర్మముకు 80 లక్షల డెన్మార్కులైననుచుండెను యోగింపబడుచుండె ననియు అందు 50 లక్ష లింతదేశముల నుండి దిగుమతి చేయబడుచుండెను. కాన భారతదేశమున సింగోనాత్మముల కధిక మొనర్పవలెనని కంఠమువారు తెలిపిరి.

ఈజిప్టు నౌకావిషాదము

వాణిజ్యసంఘమువారివిచారణ

లండను, జూలై 24:—గత మే నెల 21వ తేదీన “సీను” అను పరానునౌకతో డీకొని మునిగిపోయిన “ఈజిప్టు” నౌకా విషాదమునుగురించి వాణిజ్యసంఘమువారి దరఖాస్తును రాలకులు కోర్టులందు విచారణను సాగించిరి. రెక్క కమిషనరు 6గు ఒట్టరు ఆస్తి నెట్లుగా రగిగానాధిపత్యమును వహించిరి. జెనరలు లెస్లీ స్కాట్లు గారు వాణిజ్యసంఘమునకు ప్రతినిధిగ వచ్చెను.

“సీను” నౌకపక్షమున వాదించుటకు పరానుప్రతినిధి హాజరులేదగున ఈవిషాదమునకు “సీను” నౌక యంత్రవలన బాధ్యతవహించవలె ననువిషయమును వదలివేయవచ్చు నని స్కాట్లుగారు నుడివీరి. చాల యు ప క ర ణ ము ల తోడను స్వల్పప్రయాణితోడను మాత్రమే యున్న “ఈజిప్టు” నౌకయందలి యధికప్రాణనష్ట మేరితిన గల్గెనను విషయము మాత్రమే విచారింపవలయుండును. ఆసమయమున “ఈజిప్టు” నౌక వేగమున, గండరగోళము నాపుటకుముందు జాగ్రూకతలు పుచ్చుకొనబడెనా? అనువిషయములను కోర్టువారు నిర్ధారణ చేయవలెను. సరియగు కాలవ్యవధి యున్నయెడల నౌక యందుగల అరుబోట్లును అందుగలవారి నందరిని రక్షించుటకు సమర్థములై యుండెడివి. అసమయమున నౌకలోని భారతీయ కళానులలో చాలమంది భయపడిపోయి యుండవచ్చును. దీని యధార్థమును కోర్టువారు విచారింపవలెను. లెప్టినాంట్లు యొక్కదయన్నవో తరుకవృద్ధుల దెలియలేదను భారతకళానుల వాదనకు, కళానుల కీడుపడిన యుత్తరువులను భావంతరికరించి వారికి దెలిసినపు డవివారి కర్థము గాలేదేమో యనువిషయమును కోర్టువారు విచారింపవలెను. ఇరునౌకలను డీకొననప్పుడు కళానులు తమతమ నియమితస్థానములకు జనిన ట్టుండలేదని జిప్టును స్కాట్లుగారు ముగించిరి.

పి. అందు ఒకంపెనీ మేరీసు నూపరింపెండెంటుకు సర్ ప్రాంకునాట్లె గారు సాక్ష్యమిచ్చుచు నౌకలందు ప్రయాణికులకు లెపు బాకెట్లు ఎప్పుడును ప్రయాణికుల కావలెనందు బాకెట్లలో నుంచబడుననియు కళానులకు లెపు బాకెట్లు వాంఛావుననే యుంచబడుననియు వెంటనే యందుబాటులో నున దుసరియై దెలిపెను. ఈజిప్టునౌక ప్రయాణముగు సమయము దాను పరిశీలించిననియు అన్నియు వానివాని యధాస్థానము లందే యుండెననియు నుడివెను.

అమెలమే లెదు కార్మికసంఘమువారి క్రానుపరీక్షయందెట్లు నుడివెను. గోనీసు (చై నౌక కళానులు) భారతకళానులను భావజ్ఞానులందు పరిశీలించుట లేదు. కాని వారు యుత్తరువులను సాధారణముగా నర్థమొనర్చుకొనుచునే యుండిరి. చాలమంది అధికారులకు హిందూస్థానీ దెలియును. బ్రిటిషు నావికులెంత సమర్థులూ భారతనావికులు గూడ సంత సమర్థులే. నేను చాల క్లిష్ట స్థితి లందు వారిని పరిశీలించితిని నే నెపుడును భారతకళానులను గోనీసులనే గోరుచుందును. భారతకళానులు భయపడుటను సామాన్యముగా నేను విసలేను విన్నను చాలయరుదు.

పి అందు ఒక దాకు నూపరింపెండెంటుకు కెప్టెను రాము గారిటుల దెలిపిరి: కళానులకు తమబోటు లెక్కడ నుండునో దెలియును కాని బట్టముగా వ్యాపించియున్న మంచునందు వారి బోట్లెక్కడ నున్నవో వారికి గాన్నింపకపోవచ్చును. తెల్లవారి కెంతవేళమునూ భారతీయ కళానులకు గూడ సంతవేళములే యొనగబడుచుండెను. నౌకలను నడపుటలో బాధ్యతగలయోద్యోగములందు నియమించుటకు తెల్లవారే తగిన వారను ప్రక్షుకు కెప్టెను రాముగారు ప్రత్యుత్తరమియి నిరాకరించిరి. ప్రాచ్యవాణిజ్యమునందు పనిజేయుటకు భారతీయ కళానులధికముగ తగియుండుటచేతను బ్రిటిషు నావికులకంటె వారి కెక్కుడు కష్టపడి పనిజేయుచుండుటచేతను నౌకలందు భారతీయ కళానులను నియమించుచుందురు.

భారతీయ కళానుల పక్షమున దన్ను వాదించవలసెదగా భారతసంఘికార్యాలయమువారు తన్ను గోరెరి మధ్యాహ్నమున బక్షెల్లుగారు కోర్టువారి కెగించెను.

కాపైను కోర్టుయరుగారు ఈజిప్టు నౌకావిషాదసమయము నుండియు జబ్బుగనే యుండుటచే హ్యూరీ సాక్ష్యమిచ్చుట కనుమతిపడెను. సీనునౌక 300 అనుగులమామున గాన్నించె ననియు, అప్పుడు ఈజిప్టు గంటకు మూడు నాలుగు చొప్పున ప్రయాణమొనర్చుచుండె ననియు దెలిపెను.

విచారణ ఆగస్టు 27 వ తేదీకి ముగింపబడునని ఆధ్యక్షుడు వెల్లివెను.

స్థానికవార్తలు

ధియిస్తి కు ఎండవరు సాపైటి:— ఈశ్వరచంద విద్యాసాగరుని సాంకేతికశాస్త్ర సందర్శమున 28 వ తేది శుక్రవారం సాయంత్రము పచ్చయప్పలూరు ఒక సభ జరుగును. గౌ. న్యాయమూర్తి రామేశ్వరగారు ఆధ్యక్షత వహించెదరు. కజిన్ సతీమణి మరణించు మాటాడెనరు.

జంతుహింస నివారణసంఘము:— సైన్సుము వారి యాజమాన్యమున వేపేరిమండలి లండను మిషను లెంటిన్ బాలికాపాఠశాలలో రాబోవు శుక్రవారం సాయంత్రము 4 గంటలకు యె. సి. రంగస్వామిఅయ్యంగారు, మాజీకులాందరు సహాయముతో భూతదమనుగురించి ఉపన్యసించెదరు.

భగవత్కథాప్రసంగసభ:— ఈసభయాజమాన్యమున జూలై 30-వ తేది ఆదివారం సాయంత్రము 4-30 గంటలకు తొండమండలం నూల్లు హాలులో బ్రహ్మశ్రీ నాగరాజ భాగవతరూపిణి (తంజావూరు) ద్రాపిమానసంతోషము వారి కథాకాలక్షేపము జరుపబడును.

చెన్నపురి శాసనసభ:— మద్రాసుప్లాటర్న్ క్రెడి ట్లిసుగు జె. ఆర్. రిచ్చర్డ్సగారు రాజీనామా ఇచ్చిరి. సెప్టెంబరు 15 వ తేదిలోగ వేరొకసభ్యుని ఎన్నుకోవలయునని గవర్నరుగారు తీర్మానము చేసిరి. యావారపు గజెటునందు ప్రకటింపబడినది.

ప్రభుత్వప్రకటనము

- 10 రోజులనుండి మహాదుల అల్లరి లేదు.
- 13 తేదీని ఒకసిపాయిని తుపాకీతో గాల్చిరి. తీవ్రమగు గాయములు తగిలినవి.
- 15 తేదీని గొట్టెలమందను ముట్టించి 100 గొట్టెలను గొంపోయిరి. మరల వారిని వెన్నంటి 250 గొట్టెలను పకపరుచుకొనిరి.

ఈరాకు మాండేటు

ప్రభులసభయందు చర్చ

లండను, జూలై 24:—ఒకవైపున మెగపాటోమియా మాండేటునకును, రెండవవైపున, డెజులరాజు, నుల్లాను ఇబ్న్ సాదుగార్తో ఒడంబడిక గావించుటకును పరస్పరము ఎట్లు సమాధానము కుదురునని ప్రభులసభయందు సిడెన్ హామిప్రభువు చర్చించెను. ప్రభుత్వపక్షమున సదగ్గందు ప్రభువు ఇటుల ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను:— ఈరాకుప్రభుత్వముతో నొడంబడిక గావించు కోవచ్చుననునది తుల్యో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు మాండేటు నంగీకరించిరి. మాండేటు నునకు మెగపాటోమియామందు కొన్ని హక్కులను అధికారమును నొసగెను. ఈరాకుయొక్క తాత్కాలిక స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొనుగ స్థాయిగ నుండునట్లు చేయుటకు మనకు సదుపాయములే నొసరెను. ప్రభుత్వమువారు సుసరించెడి విధానము గత నకంబు మునునందు, జాతీయసమితివారికి దెలుపబడెను. అప్పుటి నుండియు నెవ్వరును ఆవిధానమున కనుమ్ర దెలుపలేదు. అందుచే ప్రభుత్వమువారు రలంబింప నుద్దేశించిన విధానము మాండేటునకు విరుద్ధముగ నుండెని జాతీయ సమితివారిచేతని ప్రభుత్వమువారు ఎంచెరి. ప్రభుత్వము వారి విధానము జాతీయసమితివారి యొక్కయు మాండేటు యొక్కయు నూలముల కనుగుణముగనే యుండెను.

పాలస్తీను మాండేటు వరతులు

లండను, జూలై 24:—జాతీయసమితివారిచే నంగీకరింపబడిన పాలస్తీను మాండేటు వరతులు ఈదినమున ప్రకటింపబడెను. సవరింపబడిన 24-వ నిబంధనయందు పుణ్యతీర్థములందు పేరుపేరు నుతంధుల హక్కులను నిర్ణయించుటకుగా నౌకసంఘమును మాండేటు ప్రభుత్వమువారు నియమింపవలెనని తెలుపబడెను. ఈసంఘసభ్యుల నియోజింపవిధానమును నియోజకమును ముందుగా జాతీయసమితివారి యంగీకారమును బడయవలెను. అంగీకారమును బడయకుటకు పూర్వ మాసంఘమువారు విచారణకు గడంగరాదు.

తుది దిన చర్చ

ఈదినమున జాతీయసమితివారి తుదిదినసమావేశము బహిరంగముగ జరిగెను. పాలస్తీను అరబ్బీ రాయబారసభ్యులు, కాథలిక్కురాయబారులు చాలమంది ప్రేక్షకాణమునందు గూర్చునియుండిరి. ఎన్నిసార్ల మెంటులలో పరిష్కరింప జాలని సమస్యను జాతీయసమితివారు పరిష్కరించినదియు, సమితివారికి సంబంధించినంతవర కీసమస్యయందు కాగ్రము ముగిసినదియు బాల్యుర ప్రభువు నుడివెను.

యానద్భారత ఆయుర్వేద మహాసభ:

యానద్భారత ఆయుర్వేద మహాసభలివారు సమావేశమై వైమహాసభ 13వ సమావేశము రాజమహేంద్రవరమునందు సన్యాస సంఘమువారు తీర్మానించిన విధమున ఆగస్టు 5, 6, 7 తేదీలను జరుగవలయునని నిర్ధారణ మొనర్చినదియు యానభ ఆలేషీలలోనే జరుగు ననియు మహాసభల కార్యదర్శి మాట తెలుపుచున్నారు.

ఇండియను రెడ్ క్రాసు సంఘమునకు బహుమానములు - మిలిటరీ, సివిలు ఆసుపత్రులు:

ఎవలెనను, ప్రాతపుస్తకములు, మాసపత్రికలు మున్నగు వానిని చెన్న రాజధానిలో మిలిటరీసివిలు ఆసుపత్రులు, ఆస్పత్రులలో పంచివెట్టుటకు బహుకరించిరిని వెల్లిగడెను. బ్రిటిషుజేయు, మద్రాసు ప్రాంచి యిండియను రెడ్ క్రాసు సంఘము వారును సంతోషముతో నందికొందురు. బహుమానములను అనెరీ సెక్రటరీ, యిండియను రెడ్ క్రాసు సాపైటి, విక్టోరియా భవనములు యెగూరు మద్రాసు అగ్రవాసిన పత్రికలలో వానిని స్వీకరించి నటుల ప్రచురింపబడును. (ప్రచురణసంఘము)

శాసనోల్లంఘనసంఘము:

స్వరాజ్యకార్యాలయము నందు బుధవారము రాత్రి శాసనోల్లంఘనవిచారణసంఘసభ్యులకు శ్రీయంత్ర టంగుటూరి ప్రకాశముపంతులుగారు విందును చేసిరి. మహమ్మదీయులకును హిందువులకును ప్రత్యేకముగ భోజనము లేర్పాటులు చేయబడినవి. శ్రీయంత్ర మోతీలాలు నైహు పజీలు రాజగోపాలాచార్యులుగారు వచ్చియుండిరి. చెన్నపురి ప్రముఖులు చాలమంది వచ్చియుండిరి. రమారమి రెండువందలమంది ద్రావిడాంధ్ర మహమ్మదీయులకు మద్రాసోపేక్షముగ భోజన మొసంగబడినది. భోజనానంతరము నాయకులందరును ఇష్టాగోష్ఠిని రాజకీయాది విషయములను జర్చించుచు కాలయాపనను జేసిరి.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము:

గతపక్షము నందు ఈకిందివాడు బీదలకు అన్నప్రదానముల గావించిరి: కలవై ఏలుమలై చెట్టియూరుగారు వివాహసందర్భమున 400 మంది బీదలకు, యె. యం. రాయయ్య కంపెనీ 400 మందికి, సుద్రసాల వెంకటచలం చెట్టి బదరన్న 188 మందికి, కేసరి చంద్ర మొగన్మల్, మామిడి వెంకటచలం చెట్టి, అచర్లీసు బావల్ ధోదాగారి లాక్ష్మీకృష్ణ, 100 గుడికిని చిన్న శ్రీరాములు చెట్టిగారు 88 మందికిని, సి. రాఘవయ్య నాయుడుగారు 75 మందికిని, యెస్. సింగరజేలు చెట్టియూరుగారు 50 మందికిని అన్నప్రదానము గావించిరి.

కల్పద్రుమ:

ఈ వైద్య విషయక పక్షపత్రిక ప్రతి పూర్ణమనాడును ప్రతి ఆమాసాగ్య నాడును నెలకు రెండు సార్లు లాంగ్లభాషయందు చెన్నపురిలో ప్రకటింపబడును. వైద్యవిశారద కే. జి. నరేశ్వరాశ్రీ. (ఎం. ఆర్. ఏ. ఎస్), వైద్యతీర్థ ఎలియగ్గురు జి. నుబ్రహ్మణ్యకర్మ గార్లు కల్పద్రుమ పత్రికకు సంపాదకులు. సంవత్సరమునకు చందా 6 రూపాయలు. వలయునాటిల్లు వ్రాయవలెను. “మేనేజరు కల్పద్రుమ 2/20 నాచియప్ప స్టేషింగ్, మెలాపూరు-మదరాసు.” భరత ఖండమునం దాయుర్వేదాది వైద్య విధానమునకు సంబంధించిన పత్రిక యిది యొక్కటియే యని తెలుపబడెను గాన వైద్య కాశ్రమనుం దభివృద్ధి అభిమానమును గలవారందరును దీనికి ప్రోత్సాహ మొసంగదగును.

ఇండియను బ్యాంక్: డైరెక్టరుల రిపోర్టు:

జూను 30 వ తేదీతో ఆంధ్రమయ్యడి అర్ధసంవత్సరమునకు బ్యాంకియొక్క లాభనష్టములయొక్కయు, అస్సెట్లు లయలిటిటీలయొక్కయు లెక్కన, డైరెక్టరులు ప్రచురించిరి. ఈ అర్ధసంవత్సరమునకు నికరలాభము రు 138257-9-6, గతవత్సరము ది 26998-1-9 రూపాయలు; మొత్తం 165255-11-3 రూపాయలు. ఈ మొత్తమునందు 66692-12-6 రూపాయలను లాభముల పంచివెట్టుటకును మిగిలిన 98562-14-8 రూపాయలను జరిగే అర్ధ సంవత్సరపులెక్కలలో జేర్చుటకును డైరెక్టరులు తీర్మానించిరి. గతవత్సరము సమర్పించినప్పటినుండియు డైరెక్టరులు బ్యాంక్ మొదలగు 250 పేరులను, ఇతరులకు పేరు 25 కూ. ఏ. 1098 పేరులను ఇచ్చిరి. ఇట్లు వచ్చిన డబ్బునందు 25 పేలు రిజర్వుఫండులో జేర్చి మిగిలినదాని నట్టుంచిరి. ఈ డైరెక్టరురీపోర్టుతో ఆడిటరు, రిపోర్టుగూడ చేర్చబడినది.

ప్రభుత్వ కార్యవిభాగము

ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టము యొక్క 49 సెక్షను (2) క్రింద సెక్షన్ క్రింద వర్తించు గాదు ప్రభుత్వ కార్యమును కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులకును మంత్రిలకును యాక్రేడిటెడ్ గా నిర్దేశించిరి.

ఎ. సభ్యులు

1. గౌ. సర్ చార్లస్ టాడ్ హంటర్ కే.సి.ఎస్.ఎ.

ఆరికము

పురాతనము పరిశోధనము, రేవునుంకములు, పన్నులు, కాబ, వాతావరణము, నల్లమారు పోస్టాఫీసు, ఉప్పు, టెలి గ్రాఫు, టెలిఫోనులు, కాన్సిల్ పని, ఆర్థిక సాధానవిషయమును గవర్న మెంటు సర్వెంటుల కాండ్రెవ్య చట్టములు, వి. సి. యస్. విషయములు (సెలవు, నియమములుకాక), ప్రభుత్వ రహిత నిర్ణయము, అఫీసు ప్రాసీదు, కెన్నలు, పెటిషను రూల్సు, ప్రచురణకాబ పబ్లికేషన్లకు కమీషను, సర్వీసు సెమలు టెస్టు విషయములు, సంస్కరణములు (కానీస నిర్మాణము గాదు)

2. గౌ. భానుబహదూరు మహమ్మదు హబీబుల్లా సాహెబు బహదూరు. సి. వి. యి.

రె. మ్యూ.

బాయిలర్లు, సెన్సరు, జిల్లా, డివిజను తాలూకా విభాగములు, ధరలు, కూలీలు మొదలగు రిజిస్ట్రేషన్, వారసులు లేని ఆస్తి ప్రభుత్వ సంకలనము జేయుట, కరువు, ల్యాండు రెవిన్యూ, గనులు, బండిరింగ్, స్పెషలు ఫర్మ, స్టాంపులు, ఖజానా, అడివి జంతువులు, వంతెనారంభర్యా కెన్నలు.

3. గౌ. కే. శ్రీనివాస అయ్యంగారు

లా

కంట్రాక్టు చట్టభంగము, ముప్పు, యోగ్యతాపత్రములు, సి.టి.ఎస్.యము, క్రిమినలు శాస్త్రము, ఎన్నికలు, విద్యుచ్ఛక్తి, పక్షి నివేదికము, కలకలు? భూస్వామి రైతు, లెజిస్లేటివు, మేజిస్ట్రేసీ, చిల్డ్రన్ జ్యుడిషియల్ క్వెషన్లములు, పోలీసు, సి. వి. డి. తో సహా, రాజకీయ పాలక విషయనివేదికలు, వైద్యము మున్నగు కృత్రిమ నియామకము ప్లేటుప్రెజెంటులు, గవర్న మెంటు ట్రాన్స్మిట్టర్లు.

4. గౌ. ఏ. ఆర్. న్యాయ్ సి. యస్. వి. సి. వి. యి.

హెచ్.ఎం.

పాలనానివేదికము, ఏజెన్సీ, లక్ష్యీకరణములు, వాయు విమానములు, తుపాకులు మందుగుండుసామానులు, సివిలు సర్వేలు, కోర్టు ఫరావ్యాన్సు, జమీందారులు, క్రిమినలు ట్రైబ్యునల్స్, నిమ్న జాతులు, మతవిషయములు, వలసబోవుట, యూరోపియనునిద్య, విదేశీయులు, ఆడవులు (సింకోనా గూడ) ప్రభుత్వ పండిరములు, జైలులు, కార్మిక కాబ (ఫ్యాక్టరీలు) మలబాగు క్వెషన్లములు, మలబాగులో న్యాయక్రమములు గూడ, మిలిటరీ! ప్యాసుపోర్టులు, హెడ్జా యాత్రలు, భారత సంస్థానరాజకీయవిషయములు; ముద్రాతరకాలులు పుస్తకముల రిజిస్ట్రేషను, రెయిల్వేలు, క్షేత్రములు, ప్రాణము పాత్రు రక్షించినవారికి బహుమానములు, గవర్నరుగారి సిగ్నెచరి గృహవిషయము.

బి. మంత్రిలు

స్థానిక స్వపరిపాలనా మంత్రి గౌ. వనీయలగు సి. రామారాయణంగారు

భోజనద్రవ్యముల కలితీ! స్థానికము; వైద్యము; మ్యునిసిపల; లైట్ షేడరు రైల్వేలు, ట్రాంవేలు, ప్రభాకార్యము; మతధర్మ యానాములు.

అభివృద్ధికాభామంత్రి: గౌ. రాయబహదరు కె. వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు

వ్యవసాయము; సహకారసంఘములు; ఫిషరీలు; పరిశ్రమలు; పశుచికిత్స; తూనికలు.

విద్యాకాబ, పబ్లికేషన్సు మంత్రి

గౌ. రావుబహదూరు ఏ. పి. పాత్రోగారు విద్య, యెన్సె, పబ్లికేషన్సు, రిజిస్ట్రేషను.

కలకత్తా కార్మికేతనలో ప్రవేశపెట్టబడిన మునిసిపలు చట్టము ప్రకారము కలకత్తా నగరపు సరిహద్దులను విస్తరింపజేయు సమర్థుల కలకత్తా కార్మికేతనవారు నిన్నటి సాయంత్రము యోచించి నాన్కోలా కాఫీపుర్ చిట్టానలనుగూడ కలకత్తా సరిహద్దులలో చేర్చవలయునను తీర్మానము ఆంగీకరించిరి.

పోర్టు సెంటుజారి గెజెటు

మంగళవారము జూలై 25 వ తేది

చల్లికుడిసార్లు మెంటు

సి. హెచ్. మాప్తుమను గారు ఉత్తరడివిజన్ సార్లు ఆఫ్ఫీర్ డిప్యూటీ కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

పోలీసు

బండి శ్రీరాములు నాయుడుగారు విశాఖపట్నం జిల్లా పోలీసు నూపరింపెండెంటుగ పనిచేయుటకు నియమింపబడిరి.

ఖానా మోహియూద్దీను సాహెబు బహదరుగారు విజయ నగరం కబ్ డివిజను డిప్యూటీ నూపరింపెండెంటుగ నియమింపబడిరి.

లా డిప్యూటీ మెంటు

యస్. హెచ్. సెన్నెగారు కృష్ణాజిల్లా అడిషనలు జిల్లా మాజిస్ట్రేటుగ ఇంకను ఆరమానములు పనిచేయుచుండురు వీరికి జిల్లా మాజిస్ట్రేటు అధికారము లన్నియు నుండును.

అనంతపురం డిప్యూటీ సబ్ మాజిస్ట్రేటు వెంగళు ముబ్రహ్మణ్యశర్మగారికి రెండవ తరగతి మాజిస్ట్రేటు అధికారము నియమింపబడిరి.

కడప వాస్తవ్యులగు యం. వరదరాజ పిల్లేగారు కడపలో స్పెషలు మాజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి?

స్థానిక స్వపరిపాలనకాబ

తాలూకా బోర్డులు

చల్పూరి రాఘవరెడ్డిగారు వెంకటగిరి తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

యం. వె. కట్రాయుడుగారు తణుకు తాలూకా బోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

హాస్పెటు తాలూకా బోర్డు సభ్యులు యస్. సుందరరాజయ్యగారు ఉపాధ్యక్షులుగను దినాక బహదరు టి. కోదండరామనాయుడుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను యెన్నుకొనబడిరి.

శ్రీమాన్ బాలకృష్ణ మహాపాత్రో మహాశయోగారు గుమ్మాగు తాలూకా బోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

యూనియను బోర్డులు

1. నయ్యదు ఉన్నాక సాహెబు బహదరు, మద్దలి చెంచయ్య తోట వెంకటసుబ్బయ్య, చల్లా వెంకటకృష్ణారెడ్డి, పట్టా రిసుబ్బరామిరెడ్డి, పేకు కలేసాహెబు బహదరు, గుండల వెంకటసుబ్బారెడ్డి, కొలగాని లక్ష్మీనగనయ్య, అక్కిరెడ్డి బంగారయ్య గార్లు ఆత్మకూరు యూనియను బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి

(2) ముప్పసాని అలపాంకెట్టి, చావలరంగయ్య, కొంగరాజురామయ్య, కాటూరి శ్రీరాములు, ఆలరాగయ్య, చి. ఆదిలక్ష్మయ్య, టంగటూరి నరసింహయ్య, డి. గురవయ్య, గణపం చెన్నారెడ్డిగార్లు వింజమూరు యూనియను బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

(3) కాకని వీరాస్వామి, చెరుకూరి శ్రీరాములు, చెర రెండు కె. ఫిలిపుగార్లు జగ్గనాథమె యూనియను బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

(4) కాలేటికోటయ్య, కె. చిన్నస్వామి, ఆచారిగార్లు వెలుగోడు (నంద్యాల) యూనియను బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

(5) బొల్లామిరయ్యపేతు వడిససాహెబుగార్లు ఆచంట యూనియను బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

(6) సింగసాని పాపయ్యగారు బద్వేలు యూనియను బోర్డు సభ్యులుగను గువనిపురం రామరాజుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

(7) కందుకూరి వారాహస్వామి, చిట్టూరి వెంకట్రామయ్య, అక్కిరాజు వెంకట సుబ్బారాయుడు నయ్యదు ఈ మాంసాహేబు గార్లపాట గురవయ్యగార్లు చింతలపూడియూనియను బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

(8) దివిలింగయ్యనాయుడు గారు కందుకూరు యూనియను బోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

(9) యస్. శేషారెడ్డి పోరుమామి శ్రీయూనియను బోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

శ్రీ వధునాథన సంత్ర మహాపాత్రుని గదాధరరాజు, రాదిపిరల్ల జగన్నాధపాత్రుడు, గండి నరసింహస్వామినాయుడు కే. కృష్ణరావు పట్నాయికు, యం. సింహాచలం పట్నాయికు, శ్యామసుందర గంటయెటు, శ్రీప్రభాకరసుందరయ్య, జగన్నాధ దాసు గంటయెటుగార్లు టెక్నలియూనియను బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

పంచాయితీ సభలు

కోర్టుల కమిటీ ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ అన్ని రాజకీయ పక్షములకు చేరినవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ప్రభుత్వ ద్వారా కొందరుగూడ ఇట్లే పనిచేయుచున్నారు. కోర్టుల పోషకులకు భర్తీ అధికారులను, వివాదము పరిష్కార మగుటకు చాలాకాలముగా ఉద్దేశించుట. గ్రామస్థులకు వ్యాజ్యమాటపై గల ప్రేమకల్పనే వారంత బీకసితియందున్నానని చలువురు అధికారావ్రష్టులు వ్రాసియున్నారు. కొన్ని సమయములందు వ్యాధ్యాధికారి తీగ్గు అసంతృప్తికరముగ నుండుటచే కొత్తవ్యాజ్యములు కొత్తతగవులు పెరుగుచుండుట కహజముగ నున్నది. తగవులను పరిష్కరించుటకు యాదృతమితమాత్రము లాభకరమైనదికాదు. దేశీయ మహానధికార్యక్రమమునందు చేర్చబడిన పంచాయితీ సభలను స్థాపింపవలయునను అంశము అన్ని రాజకీయ పక్షములచారికిని రుచించునని చెప్పవచ్చును. రాజకీయ విషయములందు జోక్యము కలుగజేసి కొనువారే కాక సంఘ సంస్కర్తలు కూడ పనిచేయుటకు మంచి అవకాశమున్నది. పంచాయితీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు పంచాయితీసభలు స్థాపించుట వీటి పరిపాలన విషయమై కొన్ని నిబంధనలను తయారుచేసివారు ఈ ప్రక్రియ నందలి అసహాయవాద భావముల క్రిందికిత మొనరించుచున్నారు. ఈ పంచాయితీ సభలపై ప్రజలందఱకు లాభముకలుగవలయునని అన్ని పక్షముల వారు పంచాయితీదారులుగ నుండవలెను. పంచాయితీసభలు కాంగ్రెసు ప్రతిష్టాపకములుగ నుండగూడదు. ఒక కేంద్రసంఘము ముఖ్యపట్టణములకుం దన్నటి యందును పంచాయితీసభల కేంద్రపాలన. అన్ని సంఘములకు చేరినవారు అన్ని రాజకీయపక్షములకు చేరినవారు పంచాయితీదారుల నుండవలెను. అతివాదులు, మితవాదులు, స్వతంత్ర వాదులు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు, సిక్కులు అందఱకు యీ సభలతో సంబంధముండవలెను.

పంచాయితీ పరిపాలనము చక్కగ జరుగవలయునను చట్ట విరుద్ధమగు చర్యలకు నడంగకూడదు. ఆజ్ఞాంశునను ఇంతవరకు అమలునం దుంచబడెనందున యీ అంశమును కాంగ్రెసువారు గుర్తెంగి లేదనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించుటకు ఎట్టి ఆక్షేపణ యుండదని నమ్ముచున్నాము. సాత్త్వికమిచ్చుటకు ఇచ్చింపని వారిని బలవంతముగ పంచాయితీ కోర్టులకు తెచ్చుట, పంచాయితీకోర్టుత్రిపులను అమలునందుంచుటచే చట్టవిరుద్ధముగ ప్రవర్తించుట మున్నగు కార్యములు స్వార్థములు.

మరియొక ముఖ్యవిషయము. పార్టీలు ఇష్టపడినవచ్చిన ఆకే నులను విచారించి తీర్పుచెప్పవలసినదేకాని దొర్లనమునకు నడంగకూడదు

ఇందువల్ల యీ సభలకు కొంతలాభము, కొంతనష్టముకలుగును ప్రజలకీ సభలయందును, సభల తీర్పుయందును గౌరవము విశ్వాసమునుండును. కాని తీర్పులకు నిర్లక్ష్యము చేయువారివై ఎట్టి చర్యలున్నవో నుటకును వీలులేదు. ప్రజాభిప్రాయబలమే శరణ్యము. ఇట్టి ప్రజాభిప్రాయము వ్యాపించినగాని పంచాయితీ పరిపాలన విధానము విషయము కాంచదు.

పంచాయితీదారులుగ నియమింపబడువారు ఉన్నతాశయముగలవారై యుండవలెను. వారి సామర్థ్యము, న్యాయాభిలాష, నీతికలములవై ప్రజలకు విశ్వాసముండవలెను. ఇట్టివారు పంచాయితీదారులుగ నుండి గాని యీ ప్రయత్నములు ఫలము గాంచవు (టిబూన్సు).

పంచాయితీ గవర్నరు 25 తేదీని గుర్తాకు వచ్చిరి. పాల్వూర్, హూర్ పి రోజుపురు జిల్లాలను జూచిరి.

విద్యాకాబ

జయంతి సత్కారారాధనమురీ పంతులుగారు రాజమహేంద్రవరపుర కళాశాలలో ఫిలాసఫీ లెక్చరరుగ నియమింపబడిరి.

విరెక్ హిలెనులో సతీమణి మద్రాసు జిల్లా విద్యా సంఘ సభ్యురాలుగ నియమింపబడెను.

ఇతర ప్రకటనలు

కె. చిరంజీవిగారు కర్నూలు జిల్లా అమ్యులెన్సు రిజిస్ట్రారుగ నియమింపబడిరి.

అమ్యులెన్సు రిజిస్ట్రారు ఏ. ముబ్రహ్మణ్యపిల్లేగారు గంజాము జిల్లాకు మార్చబడిరి.

సి. సిద్ధులు నాయుడుగారు తెల్లూరు, జిల్లా రిజిస్ట్రారుగ నియమింపబడిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922 సం జూలై నెల 27-న తేది

గురువారము

రాజకీయ పరిస్థితులు

ఆంధ్ర దేశము

రాజకీయ పరిస్థితులను గనుగొనుటకు బంగోలి విధానము బాహ్యచిహ్న మైనను కేవలము బాహ్యచిహ్నములు మాత్రము ప్రజాహృదయమును సంపూర్ణముగ విశదము చేయజాలదు. ప్రజాహృదయమునందు లెక్కరంగములుగ పొంగుచున్న మహాశక్తి నేబాహ్యలక్షణములును ప్రత్యక్షము చేయజాలవు. దేశ సేవకులు చేసిన యాత్మ సమర్పణశక్తిని నేబాహ్యలక్షణములును తెలుపజాలవు. యజమానులు విడిచిన విద్యాభ్యాసమునకును మహాజనులు విసర్జించిన వృత్తులకును ప్రజలు విసర్జించిన సౌఖ్యములకును బాహ్యస్వరూపములు సాదృశ్యములను సమకూర్చు జాలవు. దేశ భక్త వెంటటప్పయ్యగారు చూపిన త్యాగశక్తిని నేబాహ్య ప్రమాణములును చెలువజాలవు. గాంధీమహాత్ముని మహాత్మాగమున నేబాహ్యలక్షణములును బ్రమాణములుగావు. ప్రజాహృదయమునందు దుదయించిన మహాశక్తిని బంధించుటకు పాతములు గాని నిర్బంధించుటకు చెఱసాలలుగాని చాలవు. ఈ మహాశక్తిని శత్రువులు చీల్చలేవు. నిప్పు కాల్చలేదు. నిరుముచలేదు. గాలి యార్చలేదు. ఒకక్షణము పోతిన ప్రజాశక్తిని బంధించుట సాధ్యముగానవును సుస్థాపితమైన మహాశక్తిని బంధించుట కవతీతము? ఈ శక్తి వికాస విశ్వాభావమే ప్రజాహృదయమునందు గోచరంబగుచున్నది. వర్తమాన రాజకీయ పరిస్థితులను నాశక్తి వికాసము విశదము చేయుచున్నది. ప్రజాహృదయాంతరాళములనుండి స్వరాజ్యనాదము వెడలుచున్నది. అన్ని దిక్కులందును స్వరాజ్యధ్వని ప్రతిధ్వనిల్లుచున్నది. ఈ స్వరాజ్యమహానాదము కార్యరంగమునందు నిత్యానుభవమునందు సౌమ్యస్వరూపమునను ప్రత్యక్షము చేయుటయే ఆసహాయోద్యమయోగాభ్యాసమునకు మహాఫలము. ఆయోగాభ్యాసము సహజములమైన సుదర్శనచక్రసాధనమునను గాకను నిర్మాణమాలమైన రాబుపు చక్రసాధనమునను గావలసియున్నది.

ప్రజాశక్తి
ఈ మహాయోగ శక్తి సోమించుటకును రక్షించుటకును సంహరించుటకును తగియున్నది. రక్షణమును గోరెడివారికి రక్షణమును, భక్షణమును గోరెడివారికి భక్షణమును ప్రసాదించుచున్నది. హృదయగోచరమైన మహాయోగశక్తిని కర్మరంగమునను ప్రవర్తింపజేయుట యసాధ్యమును నున్నది. హృదయప్రసన్నమైన మహాశక్తి యుద్రియమఖమునను కర్మరంగమునందు ప్రసరించునపుడు నిగ్రహముగ్రహములు శాంతిని సంతోషమును గలుగజేయుచున్నవి. ఇంద్రియ నిగ్రహములన్ని శాంతికిని లోక కల్యాణమునకును ఇంద్రియాగ్రహ మాత్మనాశనమునకును లోకవిప్లవమునకును సాధనంబులగుచున్న విధమును ప్రపంచవ్యవస్థలు విశదము చేయుచున్నవి. ప్రపంచరంగ

మునందు నిగ్రహముగ్రహములు శ్రీరామకృష్ణులు ధర్మసంస్థాపనమునకును అగ్రహములు రావణకంసాదులు సంతోభమునకును గారకులు. రాజకీయపరిస్థితు లందు ధర్మసంస్థాపనమే అనిగ్రహము రియైన గాంధీమహాత్ముని లక్ష్యము. ఆలక్ష్యమున కాగ్రహమయమైన చౌరీచౌరాహుదమునను ప్రతిఘటనములు గలిగినపుడు నిగ్రహయోగాభ్యాస మవసరమైన విధమును దేశపరిస్థితులు విశదముచేసినవి.

ఆంధ్ర దేశ పరిస్థితులు
మహాఖండమైన భారత దేశపరిస్థితులను అన్ని ప్రదేశములందును నొక ప్రమాణముతో నిర్ణయించుటకు వీలు గలుగదు. ఆంధ్రదేశపరిస్థితులకును హిందూస్థానపరిస్థితులకును భేదముగలదు. భక్తిజ్ఞాన సాంప్రదాయములతో నిండిన యాంధ్రహృదయమునందు శాంతస్వభావము సహజముగ వికసించుచున్నది. లిక్కన వేమన శాయనాది మహానుభావుల తత్త్వనాద స్పందనముల కభ్యున్నమైన యాంధ్రహృదయ మసహాయోద్యమ తత్త్వమును గ్రహించిన విధము నాంధ్రదేశపరిస్థితులు విశదము చేయుచున్నవి. ఆంధ్రహృదయ స్వభావమును గనుగొనిన గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యసంరంభమునందు దాంధ్రులశక్తిసామర్థ్యములందు తమకు నిడువిత్యాసము గలదని వ్రాసియుండెను. ఆవిశ్వాస భంగమున కేమియును కారణములు గలుగలేదని గతసంవత్సరయందంతము విశదము చేయుచున్నది. గతసంవత్సరమునందు దాంధ్రదేశమునందు ఆసహాయోద్యమము దిగంతములందు వ్యాపించిన విధమధికారహృదయమునకు భయభాంతులను గలుగజేసినది. స్వరాజ్యభ్యాసము దిగంతములందును మారుమోగినది. స్వరాజ్య ప్రచారకు లన్నిమండలములందును సంచారము చేసి ప్రజోత్సాహమును ప్రకాశింపజేసిరి. వేలకొలది సభలు జరిగినవి. లక్షలకొలది ప్రజలు సమావేశమై స్వరాజ్య ఘోషను వ్యాపింపజేసిరి. గాంధీ మహాత్ముని యాంధ్రదేశసంచారము ప్రజాహృదయమునందు దడగియున్న మహాశక్తిని ప్రత్యక్షము చేసినది. ప్రజోత్సాహము నిర్మాణశక్తిని విశదము చేసినది. నిర్మాణశక్తి నతిక్రమించిన యుత్సాహశక్తి వ్యక్తమై శాసనోల్లంఘనమార్గ మితర రాష్ట్రము లందు వలె నాంధ్రరాష్ట్రమునందును నవలంబింపబడినది. గాంధీ మహాత్మునివంటి రాజయోగులకు నిగ్రహముగ్రహములు సాధ్యమైనను సవయోగ నోత్సాహభరితమైన యువజన హృదయమునకు నిగ్రహము సులభము గాదు. యువజన హృదయమునందు ప్రజ్వలించిన త్యాగ భావము కర్మరంగమునందు శాసనోల్లంఘన స్వరూపమున దాల్చినది. శాంతిన్యాయసంరక్షణ నామమునను న్యాయకర్తలు ధర్మకర్తలు న్యాయధర్మములను బంధించి ప్రజాహృదయబుధనమునకు బూనుకొనిరి. అధికారజలము ప్రజాశక్తిని వ్యక్తము చేసినది. బరంపురమునండి సింహపురము వరకును గల యాంధ్రాధాన యాత్మశక్తిని విశదము చేసినది. ప్రజాధర్మహృదయ మధికార నిరంకుశత్వమును ధిక్కరించినది. శ్రీముత మల్లాది కృష్ణమూర్తిపంతులు దేశభక్త పేంకటప్పయ్య గంపల గూడెం కుమారరాజ తిక్కవరపు రామిరెడ్డి గార్లు మొదలగు దేశభక్తులు పరమానందముతో నిర్బంధములను స్వీకరించిరి. ఈ నిర్బంధము లాంధ్రహృదయమును బంధింపని విధమును దేశపరిస్థితులు విశదము చేయుచున్నవి. దేశారాధనముక కన్ని తరగతుల ప్రజలును శాసనోల్లంఘనమును జేసి బంధనసౌఖ్యముల ననుభవించుటకు సిద్ధముగ

నున్నారు. విడుదలను బొందిన శ్రీయుత లక్ష్మీనారాయణ ప్రభువులును స్వరాజ్యసిద్ధికి నూరుసార్లయినను చెఱసాలల కేగుటకు సిద్ధముగనున్నారు. అధికారుల నిర్బంధములు మామోసాయములు బెడరింపులు ప్రజాశక్తిని సరికట్టినపుడును ప్రజలు గత సంవత్సరమునందు వలె వర్తమానసంవత్సరమునందును వ్యక్తిశాసనోల్లంఘనమును జేయుటకు సంసిద్ధముగ నున్నారని విశదమగుచున్నది. ప్రజలు సంకల్పముగనున్నను దేశయోగక్షేమములకు ప్రజలు శాసనోల్లంఘన మార్గమునం దెంతవరకు బోవుట క్షేమకరమో ధర్మయో దేశపరిస్థితుల ననుసరించి శాసనోల్లంఘన సంఘము నిర్ణయించవలసి యున్నది. ప్రజలు శాసనోల్లంఘనాధికారు లగుటకును బరీక్షించుటకును గాంధీమహాత్ముడు బాణ్సోలివిధానమును పరీక్షార్థమువిధించెను. ఆ పరీక్షావిధానమునం దాంధ్రదేశమెంతవరకు కృతార్థతను బొందినదియును దేశపరిస్థితులు విశదముచేయుచున్నవి.

నిర్మాణవిధానము
ఆసహాయోద్యమ విధానమునందు నిర్మాణవిధాన మితరవిధానములవలె స్వరాజ్యమునకు సాధనముగాని లక్ష్యముగాదు. స్వరాజ్యలక్ష్యము ప్రజలశాంతిసౌఖ్యములు. ప్రజలకు శాంతిసౌఖ్యము లితరంగమునను బాహ్యమునందును గలుగవలయును. అంతరంగమునందు గల శాంతిని అహింసాస్వభావము తెలుపుచున్నది. అధికార నిర్బంధములు ప్రజాహృదయ శాంతికి భంగమును గలుగజేయకపోయినను సకల ప్రజాహృదయమునందును ద్వేషభావము పోయి ఆత్మశాంతి గలుగవలయును. హిందూ మహావ్యధీయ సమ్మేళనము బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సఖ్యత్వము పంచమ సాహచర్యము మొదలగు నైక్యకారణములు కార్యరంగమునందు నిత్యానుభవమునందు బ్రత్యక్షము గావలయును. ఈ కార్యరంగమునందు గొంత యభివృద్ధి గనుపట్టుచున్నను విశేషాభివృద్ధి గావలసియున్నది. మహాత్ముడు సబర్కత్తి సత్యాగ్రహమమునందు లక్ష్మీని నాదరించునటు లాంధ్రులు పంచమసాదరుల నాదరింపవలయును. అంతరంగికలక్ష్యము బాహ్యలక్ష్యములను సుకరము చేయుచున్నది. స్వరాజ్యధికారమునకు ప్రత్యక్షమైన బాహ్యలక్ష్యమైన ఖద్దరు వ్యాపనమునందు దాంధ్రదేశము ముందంజ వేయుచు శాసనోల్లంఘనాధికారమును గణించుచున్నది. గత సంవత్సరము నకంటె సీయెడు ఖద్దరు వ్యాపన మధికమైన విధమును దేశసంచారము విశదము చేయుచున్నది. దేశమునందంతటను చాటములు మగములు వ్యాపించుచున్నవి. ఖద్దరును షరమానందముతో ప్రజలు గట్టుకొనుచున్నారు. శుభాశుభ కార్యములందు ఖద్దరు విశేషముగ వాడబడుచున్నది. ఖద్దరును గట్టుకుండుట సిగ్గుచేటు గను ఖద్దరును గట్టుట శౌరవముగను నున్నది. ఖద్దరు వ్యాపకమును బరిశీలించుటకు సంచారమును జేసిన సభ్యుల కీవిషయము ప్రత్యక్షముగ దెలిసినది. ఒక సంవత్సరములోపలను ఇంత యభివృద్ధి గలిగినను నింకను ఖద్దరు విశేషముగ వ్యాపకమును బొందవలసియున్నది. ఆ యభివృద్ధికి కాంగ్రెసు సంఘములును ప్రజలును సహజముగ బాటుదడుచున్న విధమును ఖద్దరు నిర్మాణసంఘములు ఖద్దరు మగములు విశదము చేయుచున్నవి.

పన్నులనిరాకరణము
గత సంవత్సరమునందు దాంధ్రదేశ మవలంబింపదలచిన సమష్టి శాసనోల్లంఘన విధానమును మిత్రులును శత్రువులును ఖండించుట పరిపాటియైనది. అహమదాబాదు కాంగ్రెసు

ముగిసిన తరువాతను మహాత్ముని పన్నుల నిరాకరణ విషయమును ప్రశ్నించి నపుడు తాత్కాలికముగ పన్నుల నివృత్తిను నిలుప వచ్చునని సలహాచేయును. ఆ సలహా ననుసరించి ఆంధ్రరాష్ట్ర మొదటను కృష్ణా గోదావరి గుంటూరుజిల్లాలందు మొదటి కిస్తీని నిలుపుదల చేయుటకు తీర్మానించినవి. కృష్ణా గోదావరిజిల్లాలు వారి మండలసంఘముల తీర్మానముల ననుసరించి మొదటి కిస్తీలను చెల్లించినవి. గుంటూరుమండలము మొదటి కిస్తీని చెల్లించలేదు. రాష్ట్రీయమండల సంఘముల తీర్మానము ననుసరించి కిస్తీల నన్నిటిని ననుసరించు గుంటూరుమండలము చెల్లించినది. కిస్తీలను చెల్లించుట కధికారుల భయ మని యధికారావలంబకులును కాంగ్రెసు ఆదేశమును కాంగ్రెసు పక్షపాదిలకులును ప్రతిపాదించుచున్నారు. రూపరూఢిగారి నిష్పంధములే ప్రజలను పన్నుల నివృత్తిల చేసినవని యంగీకరించి నను స్వరాజ్యరథగమనమున కాటకములు గలుగ లేదని దేశవర్ధితులు చెప్పుకొనెదలయున్నవి. అధికారనిర్బంధముల వలన నాంధ్రదేశము నందు చౌరీచౌరాలు జరుగలేదు. ఏ విధమైన దౌర్జన్యములును గలుగలేదు. ప్రజల యత్నాహము తరుగలేదు. శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణమ్మగారు బ్రహ్మజోష్యల లక్ష్మీనరసాంబాదారు దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారు మొదలగు స్త్రీలు సయితము పరమోత్సాహముతో స్వరాజ్య ప్రచారమును జేయుచున్నవిధ మాంధ్రహృదయోత్సాహమును విశదము చేయుచున్నది. దూరమున నున్న హైటూ హెడ్జువిషపునకు మెయిలు పత్రకకు సత్యము తెలియకపోయి యసంబద్ధభావములను చెలిపినను గుంటూరునందు ప్రత్యక్షముగ జూచుచున్న రూపరూఢిగారిని నధికారులకును నిజము తెలిసి యున్నది. శ్రీముత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ గారికిని మాదభూషి నరసింహాచార్యుల గారికిని ప్రజలొసంగిన మహాస్వాగతము ప్రజోత్సాహమును వేయనోతులను విశదము చేయుచున్నది. ఈ స్వాగతమును గవర్నరుగారి స్వాగతమునకు బోల్చిచుప్పుడు కలెక్టరునకే విజయమున కానందించుటకు సంశయము గలిగినటులు కర్ణాటకము తెలుపుచున్నది. గుంటూరు మండలము సమస్త శాసనోల్లంఘనమునుజేయ నుంకించి యనుభవించిన కష్టములు దేశమునకు గుణపాతముగ నున్నవి. ప్రజల తాళిమి శాంతస్వభావము తెలిసినవి. అధికారులవలంబించెడినిర్బంధాయుధములు చతురోపాయములు విశదమైనవి. ఈ యమూల్యానుభవము స్వరాజ్య సంరంధమునకు దమూల్యముగ నుండునను. అనుభవము జ్ఞానమును గలుగజేయుచున్నది. అసహయోద్యమ ప్రయోజనమును వ్యాపకమును సింహవలోకనము చేయునపుడు పశ్చాత్తాపమునకే విధమైన కారణములును లేవని యాంధ్రదేశవర్ధితులు విశదము చేయుచున్నవి. సమస్త శాసనోల్లంఘనప్రస్థానమును జేయుటకు నిర్మాణ మార్గానుష్ఠాన మతివేగమునను జరుగవలయునని విశదమగుచున్నది. సమస్త శాసనోల్లంఘనవిషయమునందు దేశమునందను నేకముఖమునను చూచుట యవసరమని స్పష్టమగుచున్నది. వ్యప్తి శాసనోల్లంఘనమును నినుమిత మార్గమునను జేయుటకు ప్రజాహృదయమును దేశవర్ధితులును నెంత యనుకూలస్థితియందున్నదియును శాసనోల్లంఘన విచారణోపసంఘ సమక్షమునకు కాంగ్రెసు సంఘములును నాయకులును చెలిపెడి పరిస్థుటాభిప్రాయములు విశదము చేయగలవు.

మెయి పత్రక ప్రలాపములు

ప్రపంచమునందొక్కలేతనము గలుగజేయుగల కడుపుమంట నీవేరే కార్యములు చేయజాలవు. ఓర్వలేనివారికి తన తేమకంటెను విశ్రుల కలిమి కడుపుమంటను గలుగజేయును. కడుమంట యసమర్థులయందు తిట్లకును నిందలకును మూలమగును గాని యాత్మ పరిశోధనమునకు గారణముగాదు. మొన్న జరిగిన పౌరమహాసభను జూచినపుడు మెయిలుపత్రకకు గలిగిన కడుపుమంట నిన్నను వ్రాసిన ప్రధానవ్యాసమునందు బయటపడినది. అసహయోద్యమము చచ్చినదని కన్నులను మూసికొని యానందించుచున్న మెయిలు పత్రకకు వేనవేలతో నిండిన పౌరమహాసభ కలుగజేసిన యాగ్రహ మహస్వాకస్థితిని గలుగజేసినది. శివమెత్తినపుడు యత్నాయుక్తవివేచనలు శూన్యమైనవి. సామాన్యపరిస్థితులందే కన్ను మిన్నుగానని దుర్బోధనలకు శివమెత్తినపు మండెడిస్థితి నెటులు వర్ణింపవలయునో వ్రాయ నలవిగాకున్నది. ప్రధాన వ్యాసాలిమునను మెయిలుపత్రక వ్రాసిన యావాక్యర్థమే మెయిలుపత్రక చెలిపిన యకట వికట భావములను చెలుపుచున్నది.

"నాయకులకు లోకమునందెవరిని నమ్మింపజాలనిదల యందు గల సామర్థ్యమును పాతువాదమునందు గల దౌర్జన్యమును రుజువుచేయుట కీ పౌరసభ వినియోగపడినది."

మెయిలు వ్యాసమును జదివినవారల కీ ఖండిత భావములు పౌరమహాసభ కన్వయించునను మెయిలు వ్యాసమున కన్వయించునో సులభముగ చెలియగలవు. పౌరమహాసభకు వచ్చిన వేనవేలప్రజలును తమాషా చూచుటకు వచ్చిరిని మెయిలుపత్రక యాక్షేపించినది. నాయకులను సన్మానించుటకు లక్షలకొలది రూపములు వ్యయముచేసి శ్రీయవరాజుగారు వచ్చినపుడువలె ప్రజలు తమాషాను జూచుట కేర్పాటు లేవియును చేయబడలేదని కింగ్లండు మెయిలుపత్రక చూచియుండును. తమాషాలును లక్షాలును నన్నను బలవంతపెట్టినను జల్లలను నింపుట యవరాజుగారు వచ్చినపుడు దుస్తమైన సంగతి జ్ఞాపకమునకు వచ్చియే మెయిలుపత్రక తిట్టనారంభించియుండును. చెఱసాలలందు 25,000 రాజకీయభేదీలు లేరని భారతప్రభుత్వము చేసిన ప్రతిపాదనము మెయిలు నమ్మినను దేశవర్ధితుల నెరిగిన భారతీయులు నమ్మజాలరు. రాజకీయభేదీ లనగా నసహయోద్య మావలంబకులని కాంగ్రెసు నాయకులు వాడుచున్నారు. అసహయోద్యమావలంబకు లెందరు చెఱసాలలందున్నదియును మెయిలు గనుగొనినపుడు శివమెత్తుట తగగలదు.

"రాజకీయనాయకులు చెడలపురుగులవలె" లోకల నేలను త్రవ్వచు భారతరాజ్యాంగమునకును దేశశాంతికిని శాంతి కవసరమైన కరస్పర విశ్వాస గౌరవములను భాడుచేయుచున్నారు." అనిమెయిలు వ్రాసిన దెవరి కన్వయమగునో రాజకీయ వర్ధితుల నెరిగినవారు తెలుపగలరు. గాంధీ మహాత్ముడు రాజకీయరంగమునందు ప్రవేశించిన తరువాతను రహస్యాలోచన లేమూలను లేవు. సాక్షుల సమాధానములను బ్రకటింపకుండుట విచారణోపసంఘములందు వలంబితమైన భర్తము. కరస్పర విశ్వాసము పూర్తిగా పోయినవని ప్రభుత్వ వేత్తధారుడు మహాగౌరవనీయుడు శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు తెలిపియే యున్నారు. సర్వాంగత్వమును సమయాసమయములులేకను సమర్థించెడి మెయిలు పత్రకకు పరస్పరవిశ్వాసమును భారతయోగక్షేమములును జ్ఞాపకమునకువచ్చిరి. బలవంతముగ

నూరేండ్లనుండియును విద్యాధుల కుత్సకలలోను ఉద్యోగుల తలలలోను సకల వ్యవస్థలందును నాంగ్ల భాషను నాంగ్ల త్వమును నూరి పోయుచున్న మెయిలు వరమున కిప్పుడు ద్రవిడాంధ్ర భాషావాఙ్మయముల కట్టను గలిగిన యభిమానము శివమెత్తుటకు వేరొక నిదర్శనముగాదా? హిందీభాష నభ్యసించునుని యుపదేశించిన శ్రీముత కిస్తీలు గారు పెట్టివాడు. ఆంగ్ల భాషను మనము జేయించిన మెయిలు జాతీయవాదములు, మెయిలు వ్యాసమునందు పరమాశ్చర్యమైన విషయము శివమెత్తుట కాదుగాని జ్యోతిషము చెప్పట. శాసనోల్లంఘన విచారణసంఘము శాసనోల్లంఘనమునకు దేశము నిర్ణయగనున్నదని ఇదివరకే నిర్ణయించినదట. ఆనిర్ణయమును సమర్థించుటకు విచారణనాటకము నాడుచున్నదట! ఇట్టి యవ్యక్తప్రలాపములతోను నిందలతోను అన్యతములతోను కుక్షింధరిత్వ భావములతోను నిండియున్న పత్రకల వాక్యము లధికారవర్గమునకు వేదవాక్యములుగ నుండుటయు సేవాపరాయణులైన దేశభక్తుల బోధనలు రాజద్రోహము లగుటయును ప్రభుత్వపితౌయైనను ప్రజాస్థితిమూలముధర్మ మార్గముననుచుచున్న విధము మెయిలుపత్రక నమ్మకముపోయినను చెన్న పురమహాసభ విశదముచేసినది. సత్యములగు గలిగిన యావేశమును విలుపుకొనజాలకను శివమెత్తి మెయిలుపత్రక వ్రాసిన వ్రాతలకు మెయిలుపత్రక కే తలవంపులు గలుగునుగాని దూషించిన నాయకులకు లోపము గలుగద.

శాసనోల్లంఘనసంఘము

శాసనోల్లంఘన సంఘసభ్యు లాంధ్రరాష్ట్ర పరిస్థితులను జరిశీలించుటకును సాత్వమును దీసి కొనుటకును గుంటూరునకు ఆగస్టు 1 వ తేదీని జేరుదురు. సాత్వము నీయదలచినవా రందరును వెంటనే వారిపేర్లను రాష్ట్రీయ సభాకార్యదర్శి గారికి గుంటూరునకు బుచ్చుటయును వారు వాఖలు చేయదలచిన స్టేటుమెంటులకు రిప్రెజెంటును తయారుచేసి ముందుగ సభ్యుల కందజేయుటయును నవసరము. సాత్వము నీయదలచిన వారందరును సీమార్గము నవలంబించుటకు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘాధ్యక్షులు కోరుచున్నారు. సాత్వము నీయదలచినవారిందరును అన్యాయములను పంపిన ప్రశ్నల కాయాశీక్షల క్రిందను సమాధానములను నిర్ణయించి వ్రాసి పంపినవారలకు సాత్వవిచారణ సమయమునందు సమాధానములను జెప్పట సులభ మునను.

విదేశీబట్టల గస్తీ

కలకత్తాయందు తిరిగి విదేశీబట్టల దుకాణములకు గస్తీవేయుట యారంభమైనది. స్త్రీలు పురుషులు స్వరాజ్యవత్త్రములను గట్టుకొని గస్తీ వేయుట కారంభించిరి. పోలీసువారు 20 పురుషులను 4 స్త్రీలను మొన్ననుపట్టుకొని రాత్రి స్త్రీలను విదళిరి. శాసనోల్లంఘనసంఘము విచారణను ముగించక పూర్వమే శాసనోల్లంఘనము కలకత్తాయందు దారంభమగుట ప్రజోత్సాహమును చెలుపుచున్నను ప్రజలు నిగ్రహమును బూని నిర్మాణవిధానమును బూర్తిచేయుటయే విజయమునకు సాధనము.

హైదరాబాదు చెఱసాలకు కరాచీ చెఱసాలనుండి 50 ట్రైలు బదలాయింపడిరి. వీరు చెఱసాల వార్డును ఆరేడు చెఱసాల నింధకలను తెలియజేయుచుండ, మట్టడించినది తెలియజేయుట ముగియ తీరగావులైరి. ట్రైలింధకలను ప్రత్యేకముగ ఒక్కొక్క ట్రైలులో నుంచబడిరి.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘము

నిన్న (26-వ తేది) చెన్నపురిలో జరిగిన విచారణ ఆతిథ్యములు

నిన్న రాత్రి హాకీం అజ్జలుఖాను గారు కలకత్తా వెళ్లుట

హాకీం అజ్జలుఖాను గారి సంపూర్ణోపన్యాసము - ప్రత్యేక సందేశము

చెన్నపురి రాష్ట్ర వాసులకు అఖిల భారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘాధ్యక్షుడు హాకీం అజ్జలుఖాను గారిట్లు సందేశము నొసంగిరి. భారత ఖిలాఫతు ప్రాముఖ్యము గల రాష్ట్రములం దొక్కటియగు చెన్నపురికి నేడు రాగల భాగ్యము నాకట్టినది. భారత పునరుద్ధారణమునం దీ రాష్ట్ర వాసులు మహత్తమముగ నేన చేయగల రనుట నిశ్చయము. బుద్ధి నూత్నతకును ఉత్సాహమునకును చెన్నరాజధాని వారసమానులను సార్థక విఖ్యాతి మీకు దీర్ఘ కాలమునుండియు కలదు. నవీన విద్యావిధాన సృజితముల బడయుట యందు ఆమూల్యముగ జీవిత కాలమును చాల హెచ్చుగ మీరు వినియోగించియుంటిరిగాన నేటి అసహాయోద్యమమునందు ముఖ్య భారమును వహించుటకు మీరే అర్హులని నేను తలంచుచున్నాను. కాని ఇంతవరకును మీ రట్టి భాగ్యతను వహించక వెనుకబడియున్నారని చెప్పవలసి వచ్చినందులకు నేను చాల చింతించుచున్నాను.

ప్రస్తుతమున్న దేశీయ పరిస్థితుల ప్రబలతమ విషమస్థితిని చెన్నరాష్ట్ర సోదరులు బాగుగా గ్రహించి తమ మార్గదర్శక జ్యోతిని దేశమునందంతటను వెలుంగజేసెన రని నేను నమ్ముచున్నాను.

గాంధీ మహాత్ముడు, లాలా లజపతి రాయి, దేశ బంధుదాసు, మాలానా మేకతాలి, మాలానా మహమ్మదాలీ, అబ్దులు కలాం ఆజదుగార్లు మున్నగు నాయకులును వేలకొలది దేశ సేవకులును గూడ నింకను చెరసాలలోనే యున్నారు. తమకు దేశీయములు కారాగృహ విమోచనమును కలిగించుటకు వారు విముక్తులై నమ్మియున్నారను విషయమును హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ మరువరాదు.

నా చెన్నపురి మిత్రులారా! నడుము గట్టుడు. నిర్మాణ విధానమును- ముఖ్యముగా ఖద్దరును- అవలంబింపవలె నను నైకకంఠ్యముగ మీసంహనినాదమును మీ విశాల రాష్ట్రమునందు మూలమూలకును వ్యాపింపజేయుడు.

హాకీం జీవన వ్యాసము

25 తేదీ సాయంత్రము సముద్ర తీరమున నియమజీవనము

నేను మాకు (ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘము) జీవన సభలో సన్మానపత్రముల నొసంగిన (చెన్నపురి ఆంధ్ర ప్రావిద కాంగ్రెసు సంఘము, మహాజనభ, ఖిలాఫతు సంఘము, విద్యార్థి సంఘము, స్త్రీల సంఘము, సమియతు అక్బరు సంఘము) వారికిందరికిని ముఖ్యముగా స్త్రీల సంఘము వారికిని నేనెంతయు కృతజ్ఞుడను.

మమ్ము ప్రశంసించుచు మీరు నడివిన ప్రేమావాక్యములకు నేను మరంత కృతజ్ఞుడను చెన్నపురి వారు మహమ్మదీయముగ గౌరవించిరి. భావికాలమున మహమ్మదీయ ఘనస్థానము నలంకరింపవలసియున్నది. భారత ఖిలాఫతు సంఘము దలి వివిధ రాష్ట్రములలో చెన్నరాష్ట్రము అగ్రస్థానమును బడయు దగిరితిని దేశ సేవ నొసరించి విఖ్యాతిని బడయగలదని నేనానించెదను. చెన్నపురి రాష్ట్ర వాసులలో అధికాంశమును అధికవైతనశక్తియును గోచరించుచున్నది. మీరాష్ట్ర మెట్లు ఫలప్రదమో మీమేధాశక్తి గూడ నట్లే ఫలప్రదము.

మిత్రులారా! ప్రస్తుత దేశస్థితిని గూర్చి నే నించుక విన్నవింపజేయదగినది. స్వరాజ్య సంపాదనాభిలాష మీ కందరకును గూడ సంతృప్తిగా నున్నది నే నెరుచును. ఆందుకొరకే మన మందరమును దేశ సేవ చేయుచున్నాము. త్వరలోనే మన దేశమునకు స్వరాజ్యము లభింపగలదను గట్టి నమ్మకము నాకు కలదు. మన విధానమున దు మాయమృతములను రహస్యకృత్యములను లేవు మన కార్యములన్నిటిని బహిరంగముగనే జరుపుచున్నాము.

ఇప్పుడు దేశములో రెండు పనులు దీక్షగా జరుగుచున్నవి. స్వరాజ్యము కొరకు ప్రజలు దీక్షగా పనిచేయుచున్నారు. స్వరాజ్య సాధనమునకు అసహాయోద్యమమును నిర్మూలించుటకు నిర్బంధ విధానమును పూర్తిగా ప్రయోగించి ప్రభుత్వము వారును దీక్షగా నే పనిచేయుచున్నారు. స్వరాజ్యవాంఛనే నిర్మూలించుట గూడ నది పరిణమించినది. మన విధానమును మన మెట్లు ప్రభుత్వమునకు స్పష్టప చితిమో ఆటకే వారును తమ విధానమును మనకు స్పష్టపచితి. తా మెట్లు పరిపాలింపవలచినదియు వారు మనకు తేటతెల్లము గావించిరి. తమ నైతిక బలమును మనవై ప్రయోగించి మనల పరిపాలింపవలచినదియు మనకు స్పష్టమైనది. ప్రజల కోరికలను దీర్చి ప్రజల ప్రేమను మమ్మను బడయవలె నని దొరతనమువారు కోరుటలేదు. మిత్రులారా! చివరకు ప్రభుత్వ విధాన మెట్లు పరిణమించునో నేను చెప్పగలను. తమకు మూలాధారములగు శక్తులనే వారు వెకలింపివేసికొనుచున్నారు.

భారతీయులు మాత్రము వెనుకకు బోజాలరు. ఒక్కసారి రణరంగమున నడుగిడిన భారత యోధుడు మరల వెన్నుచ్చి నవో నరకు పతితుడగును. గాన మన మాట్లు వెనుకకు తిరుగజాలము. స్వరాజ్యము లభించినచో భారత ఖిలాఫతు స్థిరపడజాలదు. మీరే దేశ చరిత్రను చదివినను గూడ ప్రజల నేర్పిన స్వాతంత్ర్య సంరంభమునకు ఫలితముగ స్వతంత్రము లభించుటయే గోచరించును గాని మోక్ష ఫలిత మెవటకుగూడ కనబడదు. స్వరాజ్యము లభించువరకును భారత ప్రజలు విరమించరని మీరు ఖచ్చిత నమ్మవలెను. మీ రనుచింపవలసిన విధానమును దేశీయ మహాజనభ వారు నిర్ణయించిరి. ఆ మహాజనభలో ఏ తిర్మామును గూడ నిష్పర్మియోజముగ నామోదింపబడదు. ఆ తిర్మామును దేశీయు లనుసరింపనిచో నది నిష్ఫల మగును. మీరందరు నైకమత్యముతో కాంగ్రెసు విధానమును వెనకేర్పినచో గాని స్వరాజ్యము లభింపదు.

విజయయాత్ర సాగింపుడు

ఓ హిందూ మహాత్ముని సోతరులారా! పంజాబు దురంతములకు పరిహారమును బడయవలెననిన ఖిలాఫతు సమస్య ఆమకూలముగ పరిష్కరింపబడవలె ననినను స్వరాజ్యమును బడయవలెననినను మీరు విభేదకారణములను సృజించక యొక మత్యము లలిగి దేశ సేవ చేయవలెను. మనదేశమునందు జాతి, మత, వర్ణ, భాషాసాంఘిక భేదాలచాతములం దెన్నియో విభేదములు లుండుట చాల సంతాపకరము. మనలో నిరంతరమును వివిధభాతులకు పోరాటము జరుగుచు నేయుండును. బందోరు లలో మైత్రి లిగి జీవించుట మన కింకను అలభ్యలేదు. మనము కృతనిశ్చయములమై యీ విభేదములను నిర్మూలించవలెను. ఎవరే మనమునకు దేశము మాల్చి దేశస్వాతంత్ర్యమునకు పనిచేయుటలో మాత్రము దేశీయులందరును ఏకీభవింపవలెను. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణైకతనమస్యను పంచమసమస్యను గూర్చి నేనించుక తెలుపగోరెదను. నేను మతము పేరుట మిమ్ముగోరుటలేదు. సాంఘిక రాజకీయ దృక్పథములనుండి నేడు మున్నాను. వీలగు నంతవరకు మీరభిప్రాయ భేదములను తొలగింపవలెనని ప్రార్థించెదను. చెన్నరాష్ట్రమునం దస్పృశ్యత చాల ప్రబలముగా నున్నదని తెలియుచున్నది. కాన మీరీ అనర్థకమును సాధ్యమగునంత త్వరలో తొలగింపగోరెదను. స్వరాజ్యమును బడయుటకు దేశీయులందరును ఏకీభవించి పనిచేయవలెనని నేను మరెముకసారి విన్నవించుచున్నాను. మిత్రులారా! మనలో మనకైకమత్యము లేకుండ, విభేదభావములతో నున్నచో ప్రభుత్వము తో

ప్రతిఘటించి స్వరాజ్యము నెటుల బడయగలుగుదుమో యోచింపుడు. వికమత్యముతో మనమందరమును కలసి పనిచేయవలెను. మీరు మాకు మహాత్మా గా నొసగిన స్వాతంత్ర్యమునకు మీకును మీ వాయకులగు శ్రీ హన్ శ్రీనివాస య్యంగారికిని నేను వందనముల నర్పించుచున్నానని హాకీం జీవనము.

శ్రీమాన్ కస్తూరి రంగయ్యంగారి ఆతిథ్యము

25 వ తేదీ సాయంత్రము శ్రీమాన్ ఎస్. కస్తూరి రంగయ్యంగారు ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘ సభ్యులకు ఆతిథ్య మొసంగిరి.

జనాబు మూసా సేటుగారి ఆతిథ్యము

25 వ తేదీ రాత్రి జనాబు మూసా సేటుగారి మందిరమున సభ్యులకు విందు జరిగినది. సి. అబ్దులు హాకీం సాహెబు, ఖానుబహదరు అబ్దులు ఖద్దసు బాదుషా సాహెబు, ఖానుబహదరు హాజీ అబ్దులు అజీబు బాదుషా సాహెబు, ఖానుబహదరు హాకీం అబ్దులు అజీబు సాహెబు, మలనీ ఆహమదు బాదుషా సాహెబు, జానసు సేటు సాహెబు, దాదీఖాను సాహెబు, సన్యాసు యూసఫ్ సాహెబు, ఖాసిం ఆలీ సాహెబు, గులాం హీ సాహెబు, జమాలు యుబహిం సాహెబు, మోదీ సాహెబు, నుల్లాను మొహదీను సాహెబు, సాలే మహమదు సేటు సాహెబు, ధర్మ మున్నగువారు కాంగ్రెసు ప్రముఖులును యితరులును వెక్కుచుండి విందుకు వచ్చిరి.

సాహుకారు పేట పౌరుల విందు

26 వ తేదీ ఉదయమున చెన్నపురి సాహుకారు పేట పౌరులు ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘ సభ్యులను పాట్లకొత్తములో కంద సామిగుడియెద్దనుండి మింటు స్త్రీలు ఏకాంబరేశ్వర గ్రామము గుండు ఆదియప్ప, నయినప్ప, రాకప్ప వీధుల మీదుగా నూరేగించి నాల్గవ్వగోడ్డులో పరమానందదాసు చోటాదాసు సత్రమునకు గొంపోయిరి. ఆదిభులలో పౌరులు క్రిక్కిరిసి యుండి జయజయధ్వనుల గావించిరి. చాలమంది దారిలో తుప్పముల వలె నుండెను. సత్రమునందలి పెద్దవాలు లోగుజరాతీ మార్వాడీ ప్రముఖులు పలువురును, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, సి. రాజగోపాలాచారి, విద్యాసాగర పాఠశాల, వి. వి. ఎస్. ఆచార్యులు, హరినాథశాస్త్రి మరల గిరిధరదాసు గోవిందదాసు, నారాయణదాసు గిరిధరదాసు రామ్మోక్షకాశ్యపి, టి. ఆదివారాయణ శ్రేష్ఠి, స్వామిధర్మానందజీ, సి. కొంధారి, వి. ఎల్. రాష్ట్రీ, గార్లు మున్నగు వారు చేరియుండిరి. నాయకులచటికి రాగానే వారికి గంభీర స్వాతంత్ర్య మియ్యబడెను. రామ్మోక్షకాశ్యపి, విద్యాసాగర పాఠశాల గార్లు స్వాతంత్ర్య సముల నొసంగిరి. రాట్లపు ధ్వనిని శ్రుతిగా పెట్టుకొని పలువురు గుజరాతీ బాలురైకకంఠ్యముగా జాతిహింసములు పాడిరి. కళ్యాణజీవీకారు గుజరాతీ భాషలో సన్మాన ప్రసము చదివిరి. ఆప్రముకు ఖద్దరుకస్త్రమువై ముగ్ధించి ఖద్దరు కరలోనుంచి సమర్పించిరి. చెన్నపురి వర్తకుల పక్షమున తిలకు స్వరాజ్యనిధి కడకముగు కస్త్రమునోక మాటకట్టి పాఠశాల గారు సమర్పించిరి. నాయకుల కందరిని వివిధా తుప్పములను సమర్పించిరి. సభకు వచ్చినవారిలో హెచ్చుమంది ఖద్దరు ధరించి యుండిరి వారు తిలకునిధికి చాల ధనమును ప్రత్యేకముగ సభ ముగియుంపు దొసంగిరి.

హాకీం జీ

చెన్నపురి వారు కనిపము లక్షరూపాయలైన నొసంగవలెను. ఈ స్వల్ప మొత్తముచాలదు. అని హాకీం జీ నుడి వెను.

పండిటు జీ

మీ విధిని మహాత్మా గారు వెనకే వేగలేదు. అందరును దైవ్యముతో దేశ సేవ నొనర్పలేదు. ధరంతు ధనము నొసంగవలెను. ధనము నియ్యకాలివారు తమకాలమును దేశ సేవకు వినియోగించవలెను గాని “ఆ యోగ్యతే కేమిచేయవలెనని” మాత్ర మెక్కువ నుండదు. నిన్న సాయంత్రము జరిగిన సభకు 50 పేరు చుండి వచ్చిరి. వారిలో సానుకు నాలుగు డా లిక్వబాలివా గొక్కరైన నుండెను. వారేల కాంగ్రెసు సంఘమును చేరగూడదు? మన విధానమును కాంతియుతమును సమచిత్తమున విని మీరందరెరుగుదురు. ఈ యుద్ధమును మతమునకు విరోధకముగాదు. ఈనగరమున లక్షమందయైన కాంగ్రెసు సంఘమున చేరవలెను. ఈ రాష్ట్రమునందలి భాగములలో 20 లక్షలచుండియైన కాంగ్రెసు సంఘములందు చేరవలెను. చెన్నపురి వారు రేమోచేయుదురని మహాత్ముడు చాల ఆశతో నుండెను. మీలో నందరును ఖద్దరు కట్టలేదు. నా ఎదుటకువచ్చి నాతో మాట్లాడ గోరువారు ఖద్దరును కట్టియే రావలెనని నేను కోరుచున్నాను. ఖద్దరును ధరించుట పుత్రులకు గునా? లేక కన్యముగా నుండునా? అందము గిరిపోవునా? చెప్పడు. లేనిచో మీరేలకట్టరు. విదళిబట్టల నీకైనై వదలివేసి ఖద్దరును కట్టుడు. మీరేమహాత్మా గారును ఎట్టి మహాత్మా గారును చేయ నక్కరలేదు. కాంగ్రెసులో చేరుడు, ఖద్దరు కట్టుడు, తిలకునిధికి ధన మొసంగుడు. అంతేచాలును. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణైకత వివాదము నిర్మూలించుడు. అని పండిటు జీ నుడి వెను.

పటేలుగారు

గాంధీమహాత్ముడు చెరిసాలలో నున్నాడు. స్వరాజ్యము వచ్చునరకు నీవలకు రాజాలడనుట నిశ్చయము. గాంధీ గుజరాతునై గంచెదాశతో నున్నాడు. నిరుడు తిలకునిధికి వచ్చిన కోటిరూపాయలలో ఒక్కగుజరాతురాష్ట్రమువలననే 50 లక్షలు వచ్చెను. స్వరాజ్య సంపాదనభారమును మహాత్ముడు తలబాసెను. అతడు గుజరాతిగాన తనరాష్ట్రమువారి వలన నధికసహాయ మపేక్షించెను. గాంధీమహాత్ముడు ప్రారంభించిన కార్యమును నిర్వహించుట గుజరాతీల కందరికిని స్త్రీలకును పురుషులకునుగూడ ముఖ్యవిధి. అట్టి గాంధీమహాత్ముడు చెరిసాలలో నంత గుజరాతీలలో నెవరైన నిర్వహారముగా నెటులుండాలరు? ఎటుల వారికి తిండిపెంతును? ఎటుల పానీయము రుచించును? ఎటుల గుజరాతీలు విదేశీ బట్టలను కట్ట సామానీంచెదరు? ఈ చెన్న మగరమున గుజరాతీలు చాలమంది కలరు. వారందరను కాంగ్రెసులో చేరి ఖద్దరుకట్టి తిలకునిధికి ధనమొసంగవలెను. చెన్నపురిలో గుజరాతీలే మార్గదర్శకులు కావలెను. చెన్నపురిలో గుజరాతీలే కాంగ్రెసునాయకత్వమును వహింపవలెను. గుజరాతీల సామర్థ్యమును తక్కినవారికి వారు చూపింపవలెను. ఈ స్వల్ప మొత్తమునా మీరిచ్చు? ఈ మాత్రమునకు మీరు పండితుల హాకించీలను ఆహ్వానించుట యే అనుచితము. నెలకొక్కరోజు 18 వ తేదీనాటి ఆదాయమును మాత్రము మీరిచ్చిన చాలును. మిమ్ముల నే వేడుకొందును. మీ రామొత్తమును శ్రీనివాసయ్యంగారికి పంపుమందుడు. స్వరాజ్య పతాకమును తొలుద్దొడ్ల గజరాతులోనే లేవనెత్తవలెనని మహాత్ముడు నిశ్చయించెను. మీరు మహాత్ముని పరిత్యజింపరాదని పటేలుగారు గుజరాతీలను ప్రబోధించుచు నుపన్యసించిరి.

తిట్టికళాశాల

26 వ తేదీ ఉదయమున చెన్నపురిలోని తిట్టికళాశాలలో పాఠములు జరుగుచుండె నాయకులచేటి కేగిరి.

ఏ. రంగస్వామయ్యంగారి ఆతిథ్యము

26 వ తేదీ మధ్యాహ్నము స్యదేశమిత్రను పత్రికాసంపాదకుడు శ్రీమాన్ ఏ. రంగస్వామయ్యంగారు తమయింట నాయకులకు విందుచేసిరి.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి ఆతిథ్యము

సాయంత్రము 5.30 వ రాయపేట తిలకుభవనమున శ్రీనివాసయ్యంగారు పాఠశాలను నిర్వహించిరి. 400 మంది వచ్చిరి. బాతీయవాదులు, మితవాదులు, జిప్సీపక్షమువారు మున్నగు ప్రముఖులు పలువురు వచ్చిరి. లాటె గోవిందదాసు, మివాదులగు జిప్సీపక్షమువారు రగు సోమసుందరిపిళ్ల వి.వి.వి. ఎల్.ఎల్.ఎల్. గోవిందరావువర్యులు, జి.వి. నరేంద్రకర్, టి.ఆర్. రామచంద్రయ్య, విశ్వసాగరపాండ్య, డాక్టరు ముప్పగాయ ను, గార్లు మరెవ్వరమంది వ్యాపకవాదులును, బాతీయవాద నాయకులును, పలువురు మహమ్మదీయులు, గుజరాతీ, మగ్యారీ ప్రముఖులును వచ్చిరి. ఆ ప్రభుత్వములలో టంగుటూరి ప్రకాశం, వేమవరపు రామదాసు, అల్లాడి కృష్ణస్వామి, వాల్మీకి వేంకటేశ్వర్లు, వి. ఎల్. కాశ్రి, జి.హరిహరశాస్త్రియారావు, వేరవారా యణమూర్తి, పల్లారామారావు, పద్మ సోమసుందరం, పద్మ సత్య శారాజుగారు, బుగ్గ సత్యనారాయణ గార్లు మున్నగువారు వెళ్ళుచుండి వచ్చిరి. నాయకులలో డాక్టరు అన్నగిగారు తప్ప తక్కినవా రందరను వచ్చిరి. శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు గాయకలకులను ఆతిథ్యములో ప్రముఖులను పరిచయము కలిగించిరి. పూలు గాననోదముజరిగింది. నాయకులకును ఆతిథ్యములకును సన్నగిగా ఉపాహారమును మధురపానీయములును ఫల పుష్పతా బూలములు నొసంగబడినవి.

శ్రీయ్యత టంగుటూరి ప్రకాశంగారి ఆతిథ్యము

26 వ తేదీ రాత్రి 7-80 వ బ్రాడ్వే స్వరాజ్యపత్రికా లయమున నాయకులకు శ్రీయ్యత ప్రకాశంగారు విందుచేసిరి. ఆ విందుకు కట్టునుండి రాంలింగారెడ్డి, సత్యమూర్తి, డాక్టరు య్య. రామారావు, మాలానాథజులూ సాహెబు, డి.రంగయ్యనాయుడు, కాశీబాధుని నాగేశ్వరరావు, మానాప్రద రామచంద్రరావు, గా. హరిహరశాస్త్రియారావు, ఫణిశర్మ, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, వా. మేకలేశ్వరకాశ్రి, వి. ఎల్. కాశ్రి, వే. రామదాసు, ఏ. రంగస్వామయ్యంగారు, కృపానిధి, ఏ. ఎస్. రాములునాయుడు, వి. ద్యా సాగరపాండ్య, చక్కరయ్య వెట్టిగార్లు మున్నగు ప్రముఖులహాజీరింపబడి వచ్చిరి. నాయకులలో హాకించీల అబ్దుల్లాఖానుగారు కలతాకు వెళ్లనుండుటచే వారు తప్పు తక్కినవారందరను వచ్చిరి.

సాత్వము

25 వ తేదీ ఏ. రంగస్వామయ్యంగారును, 26 వ తేదీ ఉదయమున ఎస్. సత్యమూర్తిగారు సాత్వమిచ్చిరి. చక్కరయ్య వెట్టిగారి సాత్వము గూడ కొంత జరిగినది.

దేశీయ వార్తలు

మాలానా మజరలు హకు గారికి

1000 రూపాయలు జుర్రానా లేనిచో 3 నెలలు విడిచి

కలకత్తా ప్రచారకులు - వివరములు - శీతలు

నేను గుప్తగారు మున్నగు న్యాయవాదులు మరల వకీలుపని ప్రారంభించుట

అఖిలభారత కాంగ్రెసుస్థానిసంఘసభ కలకత్తాలో ఆగష్టు 15 న గాక సెప్టెంబరు 15 న జరుగును

ఇండియా ప్రభుత్వ సంఘసభ్యుల - జిన్నాగారి లేఖ

సరోజినీదేవిగారి శరీరస్థితి

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

శ్రీయ్యత గాదె బలరామదాసు, యితీకాల సూర్యనారాయణగార్లను

రాజమండ్రి చెరసాలనుండి వదలబోవుట

కలకత్తా ప్రచారకులు

విక్రయనిరోధము

వివరములు

25 వ తేదీ హేతుప్రభాముజుదారుగారి నాయకత్వ ముండే కాంగ్రెసుఖిలాఫతు మంటీయు విదేశీబట్టలకుకాణ ములకర్ష విక్రయనిరోధమునకు గడంగిరి. హేతుప్రభాదేవి, హీర లక్ష్మి, కాసల్య, వ్రేయంద, కృష్ణమిల్, కాసల్యగార్లు అను అర్థులు స్త్రీలునుగూడ విక్రయనిరోధమునకు గడంగిరి. వారు మొదట గుర్రపుబండిపాదవచ్చిరి. పోలీసులుగుర్రములకొట్టగా వారు బండిదిగి నడచి బోధింప వారంభించిరి. సార్వేంటు లొకరిద్దరు స్త్రీలును గెంటిరి. కరువాత వ్రాతక తర్రపును చూపి అర్థులు స్త్రీలును మింద పురుషులను ఆరెట్టుచేసిరి. స్త్రీలకు స్థలము లేదని పిమ్మట అర్థుని వదలివేసిరి ఇదిసాగినచో మార్కెట్లకు చాలావ్యయ కలుగును. వారే విదేశీబట్టలను తెప్పించిరి.

వారిస్టరు సెనగుప్తగారు

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యుడు

మరల వకీలుపని చేయగోరుట

మరి వెళ్ళుమందిగూడ ప్రారంభించుట

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ్యుడును అసహాయవాదులలో ప్రముఖుడును, చిటిగాంగు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడును గుజరాతీప్రభు

జే. ఎస్. సెనగుప్తగారు మరల వకీలు పని చేయుటకు నిశ్చయించిరి. కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకు రాజీనామా నిచ్చిరి. "మాదు నెలలుమాసము కట్టుకొని తిరిమానివేసెదనని నేను 18-2-1921 ని శపథ తెలిపితిని. అటుపిమ్మట ద్రవ్యలోపమున చాతురాలయ్యుండులు కలుగుచున్నను రాజీనామానిచ్చి నేను కట్టుకొని జరల ప్రారంభింప వీలుకలగా లేదు. నాయబ్బుండు లంతకంత కధికమును చున్నను నేను పనిమానివేసి 16 నెలలు దేశసేవ చేసితిని. ఇక నెంతమాత్రమును నేను కట్టుకొని మాన వీలులేని యిబ్బందులు కలిగినవి నేనందులకు తుమాపణ చెప్ప వలె లేదు. నేను నా ప్రయత్నమును సమర్థించుట ప్రామాణికము. న్యాయ దేశసేవ చిత్తంజుదాసుగారు కారాగృహమునకు త్రై నాయకత్వము వహి పగలరను నంతయు నాను చిత్తకాంతి కలిగించుచున్నది. ఈ పరిస్థితులలో నేను చేయదగిన దేశసేవ చేయుటకు నిరంతరము సంసిద్ధుడనని సెనగుప్తగారు ప్రకటించిరి. కలకత్తాలోను ఇతరపట్టణములలోను ఇదివరకు వకీలు పనిమానివేసిన అసహాయవాదులు మరల వకీలు పని. ప్రారంభించిరి. కలకత్తాలో శకాంకజీవనరాయి, నహానాలో వైను, కమిల్లాలో ఏ. కే. దత్తుగార్లు, బరిస్సాలో నిర్ద్రు అసహాయ వాదులను వకీలుపని ప్రారంభించిరి.

కలకత్తా అసహాయవాదులు

శుశ్రువిక్రయ నిరోధము

చెరి 10 రూపాయలు జుర్రానా

25 వ తేదీని కలకత్తా బలరామదాసు విదేశీబట్టల కుకాణ ములకర్ష విక్రయ నిరోధ మొనరించినందులకు ఆరెట్టు చేయబడిన 21 మంది అసహాయవాదులలో ముగ్గురిని వదలివేసిరి. తక్కిన 18 గురికిని చెరి 10 రూపాయలు జుర్రానా లేనిచో చెరి ఒక నెల విడిచి త్రైను చేయబడినవి. 26 వ తేదీని విక్రయ నిరోధము జరుగలేదు. అరెట్టులు లేవు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు

స్థాయిసంఘసభ

నాగపూరుసభ్యులు

నైహూపండితునకు తంలివార్త

ఆగష్టు 15 వ తేదీని కలకత్తా నగరమున అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభను జరిపినచో అజ్ఞోల్లంఘనసంఘము వారి వివేదిక మప్పటికి సిద్ధము గాబులగుగాన సభను సెప్టెంబరు 15 వరకు నిలుపవలెనని కోరుచు నాగపూరులోనున్న అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు నైహూపండితునకు తంలివార్త నంపిరి.

సభను సెప్టెంబరు 15 వరకు నిలుపుట

అజ్ఞోల్లంఘనసంఘమువారు సాత్వమును ఆగష్టు 12 తేదీలోగా పూర్తి చేయబాలనందులకు చింతించున్నారు. పిమ్మట దాని నవగతము చేసికొని వివేదిక మును వ్రాసి ముద్రించి సభ్యుల కంద జేయుటకు మర కొంతకాలము పట్టును. ఈ సంగతి నిదివరకే సభ్యులకు తెలుపగా ఆగష్టు 15 న సభజరుపవలదని పలువురు వ్రాసిరి. సెప్టెంబరు 15 వ తేదీనాటికిగాని యీపని అంతయును పూర్తిగాదు. సెప్టెంబరునెలలో సభనుచేసిన దేశసేవకు దానుగారుగూడ నా సభకు రావీలగుగాన అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభను ఆగష్టు 15 వ తేదీనిగాక సెప్టెంబరు 15 వ తేదీని కలకత్తాలో జరుపుటకు అధ్యక్షుడు నిశ్చయించెనని అజ్ఞోల్లంఘనసంఘకార్యదర్శి నాయకుగారు మాట వ్రాసిరి.

నైహూపండితునికోడలి ఆరోగ్యము

శ్రీయ్యత జనవరలాల నైహూగారి భార్యకు కష్ట చికిత్స అనుకూలముగా జరిగినది. ఆమె కారోగ్యము కలుగుచున్నదని తెలిసినది.

మహమ్మదాలీ జిన్నాగారు

ఇండియా ప్రభుత్వ సంఘసభ్యులకు వ్రాయత్నము వార్త నిజముగాదు

రాజకీయవిధి కార్యనిర్వాహక సంఘమున న్యాయకాఖా సభ్యులకు నేను నియమింపబడగోరితి నని కొన్ని పత్రికలు వ్రాసెను. కొన్ని వారణములవలన నే నెట్టి ప్రభుత్వోద్యోగమును స్వీకరింపజాలను గాని దేశీయులకు ప్రభుత్వమువారు హేచ్చుగా త్వరలో ప్రభుత్వోద్యోగముల నొసంగవలెను. దేశీయులు విద్యుత్తల ఉద్యోగముల నన్నిటిని విద్యుత్తులకు దేశీయులు గట్టి ప్రయత్నముల నొనరింపవలెనని వారిప్రభు ఎం. ఏ. జిన్నాగారు వ్రాసిరి.

శ్రీయ్యత సరోజినీదేవిగారు

శ్రీయ్యత సరోజినీదేవిగారు ప్రమాదకరమగు వృద్ధాగమవలన బాధపడుచు బొంబాయినగరమున తాజమహలు హోటెలులో శయ్యాగతులై యున్నారు. అజ్ఞోల్లంఘనసంఘము వారు బొంబాయికి వెళ్లినపుడు బొంబాయి కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షురాలగు దేవిగారికర్థ సాత్వము పుచ్చుకొనుట కామె వారివద్దకు రాగలసితిలో లేనందున వారే ఆమె పరున్న గదిలోకి పోయి సాత్వము పుచ్చుకొనిరి. ఆమెకింక న సంపూర్ణారోగ్యము కలుగలేదుగాని ఆగష్టునెలలో కలకత్తాలో జరుగగల దేశీయ కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ కామె వెళ్లదలచెను.

హాకిం ఆజ్ఞలుఖాను గారు

కలకత్తాకు వెళ్లుట

రాజమండ్రిలో గొప్ప స్వాగతము

హాకిం ఆజ్ఞలుఖాను గారు నిన్న సాయంత్రము చెన్నై నుండి బయలుదేరి రాజమండ్రికి వచ్చిరి. వారికి స్వాగతము చేసినందుకు రాజమండ్రి ప్రజలు చాలా సంతోషించిరి. వారికి స్వాగతము చేసినందుకు రాజమండ్రి ప్రజలు చాలా సంతోషించిరి. వారికి స్వాగతము చేసినందుకు రాజమండ్రి ప్రజలు చాలా సంతోషించిరి.

గాజు బలరామదాసు

ఇటీవల సూర్య నారాయణ గారు

రాజమండ్రిలో 29 వ తేదీన విడుదలచేయుచున్నారు.

గాజు బలరామదాసు గారిని 29-వ తేదీన ఇటీవల సూర్య నారాయణ గారు రాజమండ్రికి రమ్మలుండి ఆగస్టు నెల 1 వ తేదీన కనిపామునాడు వద్దనుండి రాజమండ్రికి రాగ్రము సమీప ప్రాంతానికి వచ్చిరి.

ఇద్దరు వలంటీరుల అపీలు

జడ్జి శిక్ష రద్దుచేయుట

లూథియానాలో నెలరోజులక్రిత మిద్దరు వలంటీరులైన 382 క్రింద కేసుచేసిరి. ఆ కేసులో మేజిస్ట్రేటువారికి చెరి రెండు కేసులకు వేసినారు. వారు అపీలుచేయుగా జిల్లాజడ్జి శిక్ష సంతక రద్దుచేసి వారిని విడుదలచేయ నాజ్ఞాపించెను.

పండిత సేవారాం శర్మగారు

జూన్ నెల 20 వ తేదీన కర్నూరు లోని చెరసాల నుండి వచ్చిరి. నురు నా దేవరల 108 క్రింద ఆరెన్టు చేసిరి. ఒక సంవత్సరము కలిగియున్న వేయవేల.

ప్రచారకుల ఆరెన్టు

ఆరెన్టు, మేనాల్ లో జూలై 24 వ తేదీన హాకిం గారిని 108 క్రింద ఆరెన్టుచేసిరి. వారికి ఆరెన్టుచేయుటకు సంబంధించిన మహమ్మదు సకీగారు తీమాపణ కొలిపిండున వదిలి వేసి మరల హాకిం గారికి తెలిపిండున ప్రభుత్వసాక్షిగా చేసిరి.

డాక్టరు సప్రసాదగారు

మీరు 24 వ తేదీన హాకిం గారిని అలహాబాదునకు వచ్చిరి. 28 వ తేదీన సిద్ధాను వెళ్లిరి.

మూలానాహాకిం ఆజ్ఞలుఖానుగారు

కలకత్తా భిలాఫరుంపు కార్యదర్శి యగు రాఫుగాకు చెరసాలలో 6 నెలలు శిక్ష నడుపుచుండిరి. వారిని 21-వ తేదీన వదిలిరి. వారికి స్వాగతము సమగ్ర బడెను.

చాకిదారులకు దుర్బోధన

నాటి దుస్తులను తగులబెట్టుట

శాంతినికలవై కేసు

కంగరాష్ట్రమున కొంతమంది వ్యవసాయదారులు కొంతమంది కులీని గాంధీవిమర్శలను చేపట్టుచు చాకిదారులను దోచి దారులును పనిమానియేయవలెనని బోధింపసాగిరి. వారి దుస్తులను తీసికొనిరి. 19-12-21 వ తేదీన పట్టపగ లొకసంతలో చాకిదారుల దుస్తులను నూటికి 100 తగులబెట్టిరి. ఆ తరువాత నాడు చాకిదారుల యొద్ద కేసి దుస్తులను పోగు చేసి మరల తగులబెట్టిరి అని ముగ్గురువై కేసుచేయగా రంగ పూరు మండలమున నిల్చుచుండి పట్టపగ మేజిస్ట్రేటు శిక్ష 6 నెలలు కలిగియున్న శిక్ష 50 రూపాయలు జూర్యానాయకుని విధించెను. మేము చాకిదారులను బలవంతపెట్టలేదు. వారే బుద్ధిపూర్వకముగా యూనిఫార్ముల నిచ్చిరిని ముగ్గురయ్యలు వాదించి కలకత్తా హైకోర్టులో అపీలుచేసిరి. అపీలు విచారణ 25 వ తేదీన జరిగిరి. వ్యాజ్యమువారు అపీలు త్రొక్కివేసిరిగాని 50 రూపాయలు జూర్యానాయకుని సర్కిల్ లెదనియు మరి 42 దినములు శిక్ష నడుపువలెననియు శిక్షను సడలించిరి.

13 వ నిఖిలభారతాయుర్వేద

వైద్య సమ్మేళనము

మూలికలు, ఔషధములు ప్రదర్శనము

పూనానుండి వచ్చు ఆయుర్వేద పంచానన కృష్ణశాస్త్రి కవడే,

బి.వి.గారి అధ్యక్షత క్రింద

గోదావరి నది తీరమున రాజమహేంద్రవరమున

ఆగష్టు 5, 6, 7 తేదీలలో జరుగును

ఆయుర్వేదవైద్యులందరును తప్పక సమ్మేళనమునకు వచ్చి. ఈ సమ్మేళనమును జయప్రదము గావించవలె నని యిందుమూలముగా అందఱికిని ఆహ్వానము బుఝుచున్నాము. కలకత్తాను ద్రాసు లైనుమీదుగా రాజమహేంద్రవరమున్నది

మైసూరు ఆయల్ పెంజంట్లు

బెంగళూరు, మైసూరు పయనీ పెంజంట్లును కంపెనీవారి ప్రాప్తికృతమందలి భాగములను వేరొకచో ప్రచురించితిమి. అది గమనించినయెడల అందలి ప్రత్యేకలాభములు దెలియగలవు. ఈ కంపెనీ వారు ఆయిలు పెంజంట్లును గత ఆరువత్సరముల నుండియు తయారుచేయుచుండిరి. వీని నొదగో యిజినరు లుపయోగించి అత్యుష్ణప్రదేశములందు గూడ మాసిపోనట్లు గనుగొనబడెను. కంపెనీ పని భాగము సాగుచున్నది. భాగస్వామి వేదినవారు లాభములకై యెక్కువకాలము వేదించుచు నక్కర లేదు. ఈకంపెనీకి మైసూరు సంస్థానమునందు, రంగులకు వలయువస్తువు లన్నింటిని సంపాదించు కొనుటకు సంపూర్ణమగు హక్కు మెసంగిరి. ఇందు లకు కావలసినవస్తువులు ఆప్రదేశములలో యెన్నాళ్లకును తరిగిపోవు. ఆపచ్చినవస్తువులు చాల శ్రేష్ఠమైనవి. పనిజేయుటకు ఎక్కువఖర్చు గానివి. ఇది దేశీయకరిత్రమము. దీనిని భారతీయులు లగు వి. యస్. సాంబశివయ్యరు వంటివారలు పనిజేయుచు చున్నారు. వీరు యందు 40 వేల రూపాయలను పెట్టుబడిపెట్టిరి. డైరెక్టరులందఱును భారతీయులే. దీనిని ప్రార్థిగ వేదీయముగ జేయుటకు భారతీయుల ధనసహాయ మావశ్యకము.

భారతీయులు ఇంతటి మహాపర్మిత్రమును కొన సాగించుటకు తలపెట్టిన దిదియే ప్రథమపర్యాయ మని చెప్పవచ్చును. కావున దేశీయులందఱును ఈ పరీశ్రమ జయమందుటకు సహాయముచేయుదు రనివమ్మెదము.

ఆయుధ శాస్త్రసానిబంధములు

సిద్ధా, జూలై 26:-వై సంఘమువారు సాక్ష్యమును ముచ్చుకొనుట ముగించిరి. వేటి సాక్ష్యములో సంగతులు పూర్వము చెప్పబడినవే. అధికారసభ్యులు ప్రస్తుతమందున్న నిబంధనలు చాల తృప్తికరముగనే యున్నవనిరి. అసభికారసభ్యులు ఇంకన, చాలకుండికి లై సెన్సు నీయవలె ననిరి.

వియ్యపు దొంగతనము

రంగూర్, జూలై 26:-నదిలో పడవనుండి వియ్యమును అజేపగ దొంగిలించుచున్నారని 9 గురిని పట్టుకొనిరి. 141 గుండి సాతులు విచారించబడిరి ముద్దయలు తామే కేసు చేయలేదనిరి. తమపై కిట్టినివా రీక్రతును బన్నిరనిరి.

జలందరు మోతాసింగుగారి కేసు

ఈకేసులో సింగుగారిపై 124 ఏ, 158 ఏలక్రింద నేర శాపన జరిగినది.

గవర్నరు ప్రత్యుత్తరము

సందర్శమున ప్రస్తుత రాజీయపరిశీతులను తెలియజేసి రాష్ట్రమును అభివృద్ధిగానికి వెచ్చుటకు రాష్ట్రములో కొంత యుండునలెనని. త్వరిత సంతూర్ణ స్వతఃపాలనమును వాఙ్మంఛ వాయెడల సంపూర్ణ సానుభూతిని తెలియజేసిరి. తమ సానుభూతిని క్రియార్థమును చాల్చునట్లు జేసెద ననిరి. దీనికి మూలము 'లా'ను ఉల్లంఘించుటగాదు. ఉల్లంఘించిన వారిని వదిలిపెట్టుటగాదు. తమ సభ్యులతోగలతొ యోచించి కాననభవారి సహాయమును, సమ్మతిని బడసిన నాతి ప్రజల డేమాండ్లములనుగూర్చి మాట్లాడుటకు ఎక్కువ హక్కు గలదు. కాననభవారి ప్రతినిధులు ప్రజానిర్వచితరు లుండుటచే ఈ హక్కు గలదు. దేశీయమహాజనభ సాయకుల నుని జెప్పు కొనువారు ప్రజానిర్వచితరులుగాను. అందుచే వారికంటె నాకు ఎక్కువహక్కు గలదు.

ముజఫరుపురమున జరిగిన సన్మానపత్రము సందర్శమున సింహ ప్రభువుగారు రాజీనామానిచ్చిన కాంగ్రెసునకు సర్ హెన్రీ పీటరుగారు విచారమునుజూపిరి. తమ కృతార్థాభివృద్ధికి క్రిమించనలేక పాటుబడెదనని పీటరుగారు రనిరి. అందరును సుముఖులై ఆయనతో తోడ్పడిననే ఏయభివృద్ధికైన యకకాళ ముండు ననిరి. లేనిచో పీటండదనిరి.

పడవ తలక్రిందు లగుట

లాహోరు, జూలై 25:-19 తేదీన 40 మంది పెండ్లివారు జేలమునదిని సుక్కుకృతాశుశేవులలో చాటుమంద నీటికడదే పడవ తలక్రిందు లాయెను. పడవలోనున్న పెండ్లివారు రందరను నీటిలో బడిరి. 13 గురు కనబడుటలేదు. కిక్కినవారు అతికష్టమునూడ రక్షించబడిరి. నదియొడ్డునున్న రెండుపడవలు వేరకు దగ్గరకు రాకుండిన అందరును పాతాళమున కంటవలసి యుండెడివారె.

వజీర్స్టాక్

ఆంధ్రము వర్షమయమై యుండెను. రాకపోకలకు వీలు లేకుండెను. కలహానులన్న యినుపవారి విడుదలై తెగిపోయెను. 24 వ తేదీవరకు ఎటుబోవుటకు వీలులేకుండెను. జండ్లొ దగ్గర కిక్కి బాంను చాటుటకు వీలు లేకుండెను. తాత్కాలిక ముగ గట్టుబడిన వంతెనలు కొట్టుకపోయినవి. తెల్లిగాపు తెల్లి పోను తీగలుగూడ పాడైనవి. కాని మరమ్మతు చేయబడినవి.

వంగరాష్ట్రపు గవర్నరు దంపతులు

చిటగాంగు, జూలై 26:-దక్కానుండి గవర్నరు దంపతులు చిటగాంగుకు విచ్చేసిరి. పురపాలకసంఘమువారు స్వాగతము నిచ్చిరి. ఇతరసంఘములవారుగూడ స్వాగతము నిచ్చిరి.

25 తేదీన మేజరు బ్లాక్ గారు క్వెట్టాలో ప్రశంసించి. ఇకముం దేమిచేయనో తెలియదు.

రంగూర్ విశ్వవిద్యాలయపు ఉద్యోగల పటాలము ప్రాంధమాయెను. తిథిను శారంభించిరి.

ఇండియా గవర్నరు మేంటు అధికసంఘమువారు ఆదాయ పుస్తకము కమిషనరులతో కథ జేయుచున్నారు. ఆదాయపు పన్ను చెట్టునుకూర్చి ఎట్లు ప్రయోగించుటయో యోచించెదరు.

తమాషా - వేడుక

(మదరాసు మేయిలు)

కానోల్లంఘనకు నడుచుచున్న గొప్ప అతిశయం తమాషా బహుళముగా జరుగుచున్నది. నిన్న ఉదయం యీ తమాషాలో ముఖ్యమైన పంటలు మద్రాసు జేరి. అతి వాదానుసరులును, తమాషా అంటిగుంపులు జేరువారును వారికి నుస్వాత మొసంగి, దీనిలో ఫార్మలో మద్రాసు ఆంధ్రము ప్రారంభమయ్యెను. నిన్న సాయంత్రము యిది అతివాదపత్రిక యొక్క ప్రధాన వ్యాసమునాయుడు భారతదేశంపట్ల చాలయది వ్యక్తులు కానోల్లంఘనమునకు గడంకుటకు కాలము వచ్చినదని తెల్పెను. సమస్త కానోల్లంఘనము పనికిరాదని ఆపత్రిక తమ హిందూకలలో తమరాజీయ భిక్షాదులు తెల్పెను. గుంటూరునకు దీనినివలన దుష్కారముల గమనిం యుండుటచే మద్రాసు యిది కానోల్లంఘన మునకు గడంగదని తెలియించి ఫార్మ నందు ఆపత్రిక ఆంధ్రము ఆసమర్థతను వెల్లడించెను. అయినను అది చేయగలంతవరకు బాగుగ పనిజేసెను. కానోల్లంఘన విచారణ సంఘమువారు దేశము కానోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగ నున్నదని తెల్పు నిబేదికమునకు దారికావుటకు యీ పత్రిక ప్రయత్నించ లేదనియే యతి వాదియు జెప్పబడినది.

ఈఫార్మలో రెండవ రంగము సాయత్రము సముద్రపు బొడ్డు జరిగిన మహాసభ. ఆ సభకు వేలకొలది జనులు వచ్చిరి. ఇతరదేశములనుండి వచ్చిన ప్రసిద్ధ పురుషులను జూచుటకు ప్రజలు ఆసక్తితో నుండురు. బాటంటి సభకు వేలకొలది జనులు వచ్చెడివారు. ఆ సభలో విజ్ఞానభర్త తమనివేదికమును ఆగి కరించుటకు జేయుటకు మిగుల ప్రయత్నించిరి. వారు రహస్యముగ సాక్షులను విచారించుటతో తీరకయున్నారు వారు చెబునంటివారు. భారతదేశపు కాంతియు సమరసాలమును ఆధారజడియున్న ప్రభుత్వనిర్మాణమునను, వ్యాయక్రమములకు అవసరముగ అన్వేషణిక్యాసమునను, చీకటిలో నుండి గోతులు దీయుచు భంగమగునట్టిపతల జేయుచున్నారని వారి సూచకత్వములు యెంతటి వివాదకరములునో, కత్తిరములనుగ నుండునో మేము ప్రహేళికలుము. కాని వీరివిచారణోపవ్యాసముల జట్టి చూచినయెడల వారునిజముగ దుర్మార్గులును దుష్టు లని తెలియగలదు. అదియొక జిజ్ఞాసగర్వి తరహాలము గాకున్నచో మద్రాసీలు వీరిని వినుట కెందుకు బోయెద రని యడుగవచ్చును. వారు తెలివివేసినా రని మేము చెప్పము. జనసామాన్యమునకు యింపు, మాటాడు తెలివివారికి గలదు. ప్రేక్షకులను తట్టి, తమ ప్రతిపక్షులవై అబద్ధముల జెప్పి, ప్రేక్షకుల నాకర్షింపజేయుట వారికిదెలియును. మరియొక విషయముగలదు. వారుజెప్పినదానిని కొలదిమంఃమాత్రము విన్నట్టిరి. తమన్నచో ఒక ఉపన్యాసకుడు, '25 వేలమంది అతివాదులు తమ దేశస్వాతక్రమముకై యిండియాలో కారాగారము ననుభవించుచున్నారు' అని చెప్పిన కవయము వివాదాశ్రమ అయ్యెడిదే. ఈఅబద్ధమును యిండియా ప్రభుత్వమువారి పక్షస్థి నిర్ధించిరి. మరల నిప్పుడు పట్టుగాయ తిరిగి అటుల బల్కుట అతివాదనాయకులకు అబద్ధముల బల్కుటయందు గల పట్టు వలను వెల్లడిజేయును.

పట్టుగాయ తప్పువారి నేదీ యుట లేదు. అయిన అవమానము గూడ జేయుచున్నాడు. ఈ రాజధానిలో హిందూస్థాని మాటాడక పోవుటచేత వెనుకబడియున్న దని అయిన మద్రాసు ప్రేక్షకులకు తెల్పెను. అయిన తమిళముగాని, తెలుగుగాని నేర్చుకొను బాధ తప్పిపోవుటకుగాను, మద్రాసీలను హిందూస్థాని నేర్చుకొని, తమ మాతృభాషను వదలి, హిందూస్థాని మాటాడు రాష్ట్రముల లాలనపరులు గవర్నరు గోరుచున్నాడు. ఈ ములో నున్న పుడు గోమ నులు జేసినటుల జేయుదు అను సామె తను తలకొందుజేసి తాను అచట నున్నపుడు గోమ గూడ తాను జేసినటుల జేయవలెనని పట్టుగా రుచున్నాడు. ఇంత గొప్ప అహంకారమేముందును? అయితే ఈ పట్టు ఒక విచిత్రమైన వనస్పదు. ఈయనకు దాంభిక వైద్యుని గుణములు పద్ధతులన్నియు గలవు. అన్నిరోగములకును కద్దరు సిద్ధావధ మని యాయన జెప్పెను. అయితే యాయనకు ఒక లోపము గలదు. ఈయన జెప్పెనుందునకు విలువ యుండుటకు అయిన కేమియు యోగ్యతాపత్రములేవు. ఇది ఆ యన త ప్ప గాదు. ఆయనకేమియులేవు గావుననే లేవు. ఆయనజెప్పుచున్నవలు భారతానుభావములకు సరిపోవు. అయితే యీఫార్మలోనెడ నటలు జెప్పుమాటలను ప్రతిధ్వనించుచు తనమాటలనుగూడ బ

ల్కుచు, అయిన తనకార్యమును నిర్వర్తించును. నిన్న సాయంత్రము వీరియొద్దకు జరిగినసభ యేమిజేసియున్నను, అతివాదకార్యక్రమమునకు యేమియును బలము నీయలేదు. అందుకు మారుగ అతివాద ప్రోత్సాహకుల వాదములయొక్క దుష్కారత్వమును ఎవరను మెచ్చని నిందలను మోపుటయందలి సాయకమును వెల్లడించెను.

ఆంతరంగిక ఉద్దేశము

హర్షభ్యులను గావించుచు సమాజేశయన్న గొప్ప జనసామాన్యము చూచి పండితమోతీలాలునెవరూ గారు. అసహయోద్ధయము అంగమొందలేదని వాదించు చున్నారు. మరి యొకవంక ఉత్తర హిందూస్థానమునడి దెయిలీ ఎట్లన్న వెనుకీ మూనితేభుడొట్టు వాగ్మయమున్నాడు. పాగులయందుత్సాహము లేదని వాడుకుట ఆసంతృప్తి చెందుచున్నారు. భద్దప్రచారము చక్కగ జరగటలేదు.

అట్లోల్లంఘనవిచారణ సంఘమువారు అట్లోల్లంఘన సమర్థులు గురించి ఆంతరగ్రథ వహించుటలేదని వాడు తెలియుచున్నది. ప్రజలం దీనిమయమై ఉత్సాహములేనందునను, అట్లోల్లంఘన మెప్పుడు చుచింపకుండుటకల్లం తొందరపడుటచే వివాదము చే కూరు నని యీ విచారణసంఘసమర్థులు తెలిసికొనిరి. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందు మార్పు కలుగజేసి, కాననసభల బహిష్కారమును వదలివేసి కాంగ్రెసుపక్షమునుండి ఎంతయంది వీరిపోయెదలో అనువిషయమునే వీరు నిజముగ పరిశీలించు చున్నారు. కాననసభల ప్రవేశింపవలయునను మహారాష్ట్ర బాతియవాదుల ప్రయత్నములు శీఘ్రము లయి లో ఫలింపగలవని ఈ విలేఖకుడు అభిప్రాయ పడుచున్నాడు. నిజముగ విచారణసంఘమువారి ఉద్దేశ మిది యైన ఇది మిగుల సంతోషకరముగ విషయము. అట్లేనచో ఈ ఆర్థాటమంతయు నెందులకు! పక్షపు ప్రతిష్ట కాపాడుకొనవలయుననియో? ప్రభుత్వమువారైనను కాంగ్రెసువారైనను సతే నిరంకుశాధికారులకు భేదములేదు. నిరంకుశాధికారులు తమ ప్రతిష్ట కాపాడుకొనవలయునని ఎల్లప్పుడు ప్రయత్నించుచుండెదరు. (న్యూఇండియా)

బొంబాయి శాసనసభ

భూనా, జూలై 26: 1-7-1921 తేదీని ధారావారు ఆల్లరులు జరిగిన ప్రతీకములు ఛాయాపటములు తీయబడిన తేదీని తెలియజేయుతల నయి అధికారులచే తీసికొనబడిన ఛాయాపటముల జూపకలయు ననియు ప్రతిపేదీగారు అడిగిరి. ఆపటములు వ్యాయస్థానమున దాఖలు అయిననంతని గూడ తెలియజేయవలెననిరి. బొంబాయి శాసనసభ పత్రికమీద ఆస్థానికాధికారులు ద్వేష మానవులు దావా పరిష్కారమైన పీఠతలెలియ జేసెదమని హేయగారు బదులొసంగిరి. చెజసాల నిబంధనలవల్లములను (గ్రంథములు) చరల ముద్రి పించుటకు ప్రభుత్వము వారు తలంచుకొనలేదు. కావలసిన సభ్యులు కాననసభ పుస్తకభాండాగార మందున్న గ్రంథములను జూడవచ్చునని. బొంబాయి మునిసిపల్ ఆఫీసుసరియించు విషయమును మరలచర్చకు బెట్టిరి. 500 రూప్యముల జీతముగల ఉద్యోగముల నియమించు యధికారమును ఇచ్చునట్లు తీసివేయవలెనని నీ గాంధీగారినిరి. దీనివై చాలచర్చజరిగెను. పెట్టు మావేలి వాలాగార్లు ఈ సూచనను అధిక్షేపించిరి.

ప్రస్తుతముందున్న వారి కట్టియధికారము లేనందున కీకల్లాడు గారు నీ. గాంధీగారి సూచనను ఆమోదించిరి. ఈ యధికారమును పురపాలకసంఘమువారి కిచ్చిన అన్వాయము, అభిమానము లంచములు ప్రాంధ్రులకు నని ప్రభుత్వసభ్యుడు జెప్పెను ఇతర సభ్యులుగూడ అంగీకరించలేదు. అట్టి ఆశ్రయము జరిగిన కమిషనరు రాజీనామా నీయవలెనని కార్పొరేషనువారి ధుగవచ్చుననియు ఆత నెపుడు కార్పొరేషను అధికారము లోనై యుండెదవాదనియు అందుచే ప్రమాదములేదని సర్ ఇబ్రాహీం రహింతుల్లాగారినిరి. సాయంకాలము 2 గంటలకు సభ ఆపుజేయబడెను.

కలకత్తాలో కుంభవృత్తి

మరల నిన్నటిసాయంకాలము కలకత్తాలో 1 1/2 గంటల వరకు కుంభిపాతముగ కురిసెను. ఉత్తరభాగముందున్న కలకత్తా నగరమంతయు నీటియయమై యుండెను. మూడు గంటలు బండ్లుగాని ట్రాములుగాని పోవుటకు వీలుకలేక నిలిచిపోయెను. 1800 రూప్యముల విలువగల సిస్టోలులైనక నాకా సహకార సంఘమునుండి 25 వేదీని కొంగిలించబడెనని తెలియుచున్నది.

హైదరాబాదులో పట్టుకులు బందిపోటులు

హైదరాబాదు, (సింధు) జూలై 26: బందిపోటులు చాల విస్తారముగ ఏదినమున కాదినము హెచ్చిపోవు చున్నవని సింధుదేశము నాలుగుభాగములనుండి సమాచారములే తెలియుచున్నవి. బాది తాలూకాలో కేదార్ గ్రామములో అతి సాహసముగ దొంగతనము జరిగెను. 60 మందిదొంగలు గృహములను ధరించి గజ్జములనెక్కి పట్టుకులు గ్రామములో తొర జరిగిరి.

ఒక కాన్స్టేబులుమాత్రమే గ్రామమునకు కావలిగాయి యుండెను. గ్రామమును స్వాధీనము జేసికొనిరి. ఇటీవల భగ్గును తగ్గించుటచే ఒక కాన్స్టేబులుచే జేయవలసినవైనను, కాన్స్టేబులు పట్టుకుడెను. ఎవరును గ్రామమునకిపోవుటకు వీలులేకుండ జేయుటడెను. ఒడిశా దానికే రెండు మైళ్ళదూరము. అయినను పోసీయలేదు. దొంగలు గ్రామములో 3, 4 గంటలుండిరి. ఇంటింటికీబోయి దోచుకొనిరి. మునుగులకొలది ధాన్యము, పప్పులు, గజ్జములను గాక ఒకలక్షరూప్యములవరకు రొక్కమును నగలనుగూడ దోచుకొనిరి. దొంగలసచ్చి దేశములని తెలియుచున్నది. పోలీసు నూపరింపెండెంటు, జిల్లాదండవాది కార్యము గ్రామమునకు బోయిరి.

మజిల్ మాకుగానివై దెచ్చిన మాననపు దావా

పాట్నా జూలై 26: బిహారు ఒరిస్సా మహమ్మదీయ రాజకీయ వైదీలను చెజసాలయందు గట్టిగ ప్రార్థనలను జపి నందుటకువారి చిట్కలు తెల్లని చెజసాల యధికారుల క్రమ క్రమ తీవ్రముగ ఖండించిరి దానివై చెజసాధికారులు మాననపు మునకు మాకుగానివై యభియోగమును దెచ్చిరి. విచారణజిల్లా పండవాధికారి ఎదుట నిన్నప్రారంభమాయెను. అసలు సాక్షి చెజసాధికారి ఒక బుర్జులాగారే. తక్కిన సాక్షులు మహ్మదీయ వచ్చినవారే. బందీలను అవాదణ జేయలేదని ఆత్మాగారనిరి. మాకుగాని అడ్డపవాళ్లుజేయ ననిరి. అన్వాలగారు వాడు తమ ప్రవర్తనముచే ఇస్లామునకుమునకు న్యూనత కలుగజేసెననెను. దీనివలన బుర్జులాగారు తమ సమర్థులమును జూపించుకొన్నవారై అనిరి. మాకుగాని ఏమియు జెప్పననిరి. నేర్పుడను కానిరి. జేయూర్యముల బరిహాస విధించబడెను. బిమ్మవా నీయకున్న మూడు నెలలు విడిబయియ అనుభవించవలెను. చెజసాలనే మాకుగాని కోరుకొనిరి. మజిల్ మాకుగాని సతీ రత్నము వ్యాయస్థానమున భర్తప్రత్యక్ష విచారణ ఆంతయు జరుగుకాలమున కాంతిచిక్తురై మాన్యుండెను. మజిల్ మాకుగాని పుష్పమాలాలక్ష్మణుని జేసిన పీఠప మోటాబుండిలో పోలీసు నూపరింపెండెంటుగారు మాకుగాని అల్లాహాఅక్బరు మహాత్మాగా. ధీక జేయ అను విషయవాదములు చెలరేగ చెజసాలకు గొంపోయిరి.

మా. సర్ చార్లస్ ట్రాకుహంటుకు గారు సరియైన కులై కొచ్చిన జేరి. కొచ్చినచేవులగూర్చి చాలసంగతులను చర్చించుటకు సభ జరిగెను. దివానుగారు గూడ సభకు విచ్చేసిరి. కాంగ్రెసువారుగూడ జూడెదరు. వాకాలయవిధానమునుగూర్చి కొచ్చివర్తకులతో ప్రస్తావించెదరు. కనివారమువాడు తిరుగ నంతపురముగూడ అల్లిపేకు వీరందయను వెడలెదరు.

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషద్వార్షికసభ:—రాబోవు ఆగష్టు నెలది 26 27 తేదీలలో పితాపురములో శ్రీ మహాకాళాగారి నగరలో జరుగును.

తిరువనంతపురము శాసనసభ

మరల 25 తేదీని సమావేశమయెను. ఆర్థికసభ్యులను మరల చర్చించుటకు ప్రారంభించిరి. ఉద్యోగస్థల జీతములను సవరించుటకు కారణములు తెలియజేయుడెను. విద్యాకాఖ యందు యభివృద్ధి గల్గెనని విద్యాకాఖాధికారి కారపత్రిక జు. తందుచే ఎట్లగు భయము కాక నిమనెను. (బిటిషు ఇండియాలోగాని ఇతర స్వదేశస్థానములందున్న ఉద్యోగస్థులవలె ఈస్థానములోనూ ఉద్యోగులకు ఎక్కువ జీతముల నీయలేదని 'లో' సభ్యుడు తెలియజేసెను. సభ మరల 27 తేదీని గూడెను.

రాయల్ పీల్లు అర్బిల్లోనున్న ఈటె అను వాతకు కట్టు దుకాణములోనున్న ఒకనిని చంపినందులకు ఆలహాబాదు హైకోర్టువారు ఉరితీయ విధించిరి. స్త్రీ వెన్నుక విడుదల జేసిరి.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి మంచి మందు. దబ్బీ 1-కి 0-6-0 ఆరుఅణాలు మాత్రమే. అమృతాంజనము దీపో, బొంబాయి - మదరాసు.

భారతరాజకీయపరిస్థితులు

మహారాష్ట్ర దేశము

ఒక ఆంగ్లేయుని అభిప్రాయములు

'మొచ్చెస్టరు గార్డియన్' (పత్రిక విశేషము దాపత్రము) లాను 23 తేదీన యిట్లు ప్రాయమున్నాడు:—

ఇది పూనాపట్టణము. ఇందు 1 లక్ష 80 వేల జనము గలదు. అయినను ఇది ఒక చిన్న పట్టణముగ నుండును. పదినిమిషములు నడచితే మేని రహదారిగడ్డు వచ్చును. అదిట రైతు బంధిని తోలుచుండును. ఆయనతో ముట్టడగల్గిపో ఆయన వనరు కావలసినవస్తువును తన్నియొకప్పుడు. అయితే ఆయన భావ నాకు రాదు. మనకు మనదేశముపై ప్రేమయుండేటటుల నే భారతీయుల కెందఱుకు వివరితముగ చెందలుగాచి యెండి యుండు తమదేశముపై ప్రేమ యుండునని ఆశ్చర్యపడితిని. అయితే నదియుద్ధున పచ్చనివేషధట్టును, వెదురుచెట్లగుంపును గాన్పించును. ఇదిట 16 మిల్లనుపీదవ శాకవియును ప్రేమ పూరితములుగ నున్నవి. అట్టిది దేశము తనదే యైనవాడు ఎట్టి భావమును గల్గియుండునో మేము చెప్పవలయునా? "మదేమాతే రం" ఇది మహారాష్ట్రదేశము; ఇహతీ పీష్ట్యుల గొడ్డ తిలకు గారల దేశము. దగ్గరలోనే గాంధీ గారు జెండులునున్నారు.

మిత్రత్వము; మిత్రత్వము

నేను పట్టణములోతిరిగి అన్ని రిక్కతులవారితో మిత్రవాదులు అతివాదులు ప్రతిభావవాదులు అంకితో మాటలాడితిని. వారు స్నేహభావమును, మిత్రత్వమును బొంగునచ్చెను. ఇదిట ప్రజలు బాంబాయివారలతో మిత్రభావముతో నుండిరిగాని అంతకంటె మిత్రత్వము ననుసరించుచుండిరి. దగ్గరలోనే భారతమహానాయకుడు నిర్బంధించుచుండిరి జెండులలో దీనిని కనుగొనఁజాలము. ఇట్లు ముట్టకు రెండునిమిషములు గలవు. మొదటిది మిత్రత్వము. భారతజాతీయభావము బాహ్యతమచసంఘర్షణచేత గల్గెను. విదేశములకు బోయినభాతీయుడు, ఒక దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము మామూలుగ నుండవలసినస్థితి యనియు, తనదేశమునకుట్టి దిలేక నీవడకలో నున్నదనియు కనుగొనును. అంతర్జాతీయచేపు పట్టణమును బాంబాయి పట్టణముందు విద్యావంతులు విదేశములందు తిరిగ వచ్చినవారలతో యీ విషయమును బొంగు గ్రహించెదను. వైకి బోయినవో, అట్టి భారతదేశమును హిందూ దేశము గ్రేటు బ్రతునుపై సాధారణమిందుటను సామాన్య విషయముగ భావించును. సంస్కరణములు సౌకర్యములు, అభివృద్ధిభావములు గల్గునెగాని స్వాతంత్ర్యభావ మెంతయో ప్రయత్నిముమీదగాని గలలుజాలదు. పూనాలో అట్టి ప్రయత్నమును కొలదినుండి మార్గము చేసేటటుల గాన్పించుచున్నది. అయితే బాహ్యప్రపంచముతో సంస్కర మెప్పు అగుచున్నది. వానిఫలితము లింకను బాడవలయును.

రెండవది మిత్రత్వము. ఇది మహారాష్ట్రదేశము. గాంధీ గారు గుజరాతీదేశమును మహారాష్ట్రనుగాను. ఎరోడాకెయిలులో నున్నది. తిలకుగా రైతుతో పూనాపట్టణములోనింత కాంత ముండునా? నాకు అనుమానము. నాకు యిచ్చటి తీవ్రవాది యొకడు మహారాష్ట్రబ్రాహ్మణులకు గాంధీయునద్యమునెడ గల అలకతయు భారత రాజకీయ రంగమున శంకపారంపర్యా మహారాష్ట్రుల సామ్యుగ వచ్చుచున్న అతితయమును యాచుధ్య వచ్చి కావేసిన యీ గుజరాతీయై అనూయను చెల్లెను. ఆవివ రణము నే నంగీకరింపజాలను; అయితే మహారాష్ట్రదేశ మరల నాయకు డయ్యెనేని మహారాష్ట్రదేశము యిప్పటికన్న తక్కువ, మిత్రత్వముగను, మిత్రభావముతో నుండునని నేవలంచె దను.

మహారాష్ట్ర బ్రాహ్మణులు : శాసనసభలు

శర. అయితే మహారాష్ట్ర జాతీయవాదులకు గాంధీ నిరాకరణద్యమునను నెట్టి యుద్దేశము గలదు? అనివయమై వారు దాచియుంచిన దేమియును లేదు. మహారాష్ట్ర బ్రాహ్మణులు తాము, గొప్ప అదర్శపురుషులను గొప్పవ్యక్తి భావములుగలవారును గాక, అనుభవముమీద పట్టులకారముని గర్వపడెదరు. వారింకవరకు గాంధీకార్యక్రమమును వివరితముగ తీవ్రముగ నున్నదని గాక, మంచి గాజనీజ్ఞత లేదదని యిష్ట పడకపోయితి. వారు శాసనసభలకు వెళ్లి ఏలైనంతవరకు సౌక ర్యముల నొందవలయునని కోరుచున్నాడు. భావకారముజేయుట వలన నేమైన ప్రభుత్వమువారు రుపకారము చేసినగాని వారు మహాకారము చేయుజాలరు. అద్దపడి ప్రతిష్ఠంభముల గావించి యెక్కువ యధికారము సంపాదించవలెనని వారు

కొందిరి. అయితే యిందులకు గాంధీ యొక్కోనుటలు వారు చేయలేకపోయిరి. గాంధీకి దేశమంతయు అండగనుండెను. విభే దము కల్పించుట యెందులకుని వారు గాంధీయార్థమునే అసం ప్రాగ్భావముతో విచారముతో అయితే భక్తితోనే అనుసరిం చిరి. మహానుభావీ తిమ్మేశ్వరాచార్యులనాయకులు చాలమంది గూడ నిలిచియే.

ఇప్పుడు గాంధీయునద్యము మనము మందెనని మహా రాష్ట్రబ్రాహ్మణుడు కనుగొనుచున్నాడు. త్వరలోనే దేశము మహారాష్ట్రులకార్యక్రమము ననుసరించుటల జేయవచ్చునని ఆయన తలచుచున్నాడు. అపరయమందిన నాయకులకు ద్రోహ ముజేయ నాయన గోరదు. తాను గోరనవారున్నట్లుట ముందు కొంతకాలము వేచియుండును. ఒక మంచితెలివిగల నిరాకరణ వాది నా కినివ. గునుంతయు నిటులచెల్లెను. ఇంకను యేమి చెప్పినగా "ఏమిచేయవలెనని మేము ఘర్షణపడుచున్నపుడు మీకు ఒకసంవత్సరము కాల ముండును. అప్పుడుమేము శాసన సభలో ప్రవేశించి మాదారి మావని పోరాడుచుండుము." శాసన సభలోజేరి వనిజేయుటకులన త్వరలో రాష్ట్రీయప్రభుత్వస్వా తంత్ర్యముగల్గినని ఆయనకు ప్రజల విశ్వాసముగలదు. కేంద్ర ప్రభుత్వమునుగూడ కొంతవరకు తివయధికారముక్రిందకు తెచ్చు కొనవచ్చుననిగూడ యాచించెను. కాని నేను అధినేతకార్య స్వాతంత్ర్యమును గూర్చియు, నైత్యము, స్వదేశసంస్థానముల గూర్చియు అడిగినపుడు ఆయన యిట్లుచెప్పెను. "ఇప్పుడెప్పుడో అనివయములగూర్చి విచారంపనక్కరలేదు. అంతవరకువచ్చినపు డు అందఱును జేరి యాచక్షులను పరీక్షించింపవచ్చును. ఇంకను కొన్ని సంవత్సరములవరకును యంగ్లాండును ఆ విషయమును గూర్చి మందలింపిన లాభ ముండునని నాకు వోచదు."

మిత్రవాదులు : ప్రభుత్వము

వచ్చేసంవత్సరము ఆయనయట్టియందు నైతికవ్యయము బాధగ తగ్గింపవచ్చుయెడల మిత్రవాదులు యిండియ ప్రభుత్వము నుండి చీలిపోయెదరా అని ఆయనను నే నడిగితిని. ఆయన "మిత్రవాదు తెప్పుడును వారు యేమేమి చెప్పినను ప్రభుత్వము నుండి వేరుగాను. వారు ప్రత్యేకపక్షముగ నుండుట ప్రభుత్వ సహకారముపై సాధారణమిందును" అని చెప్పెను.

ఈవిషయమై పూనామిత్రవాదనాయకులు, వచ్చే బడ్జెట్టు అయినఒకవ యొక్కలు జరుగునని యిట్లు చెప్పిరి "వచ్చేబడ్జెట్టును గూర్చి మేముచేసినవ, కొన్ని మానములైనపిదప మాయెన్నిక దారులకు లెక్కజెప్పవలయును. అప్పుడు నానితో మాకు కష్ట ముగను.

నిరాకరణవాదులు

పూనాలో మరెయ్యక నిరాకరణవాది యగు యువకుని మాటాడుటకు సిగ్గుతో నెవ్వరూ వేసివానిని గలసితిని. ఆయన యేవనినైనను తప్పుక సమయమునకు జేయును. అపట్టణములోని నవాకార, అసహాయోద్యమ పోషల వయవలన రెండు ముఖ్య ములగు కార్యనిర్వాహక స్థానముల నాయకు అలంకరించియుండెను. ఆయన నిరాకరణవాది యెట్లామనని నేనడిగితిని. ఆయన జెల్లిన సంగతు లివిధముగ నుండెను.

ఆయన ఒక యి. జనీయ. కొంతకాలము ప్రభుత్వసేవ యందుండిన. పూనాలో మురికికాల్వలపనిజేయుచు నపుడు ఆయన ఆపనిలో జేరి అంత తప్పులను గ్రహించి చెల్లెను. అప్పుడు ఆతప్పుల విచారణ గాక ఆయన నడితెను గూర్చి విచారణ జరిగెను. బివారెండ్రై పిదప పనియందలి లోప ములు లెబడి పూనాలో ఆపని తిరిగి బాగుచేయవలసి వచ్చె ను. నేరే విచారింపగా యాకథ నిజమని చెలిసెను. విదేశ ప్రభుత్వముకు ప్రవాసిమన్యము నెడ యెట్టిభావ ముండునో అందులకు తార్కాణమిదియే యనెను. అందువల్లనే ఆయన నిరాకరణవాది యాయెను.

నేనిటుల ప్రత్యుత్తర మిచ్చితిని: "ఒక్క విశేషప్రభు త్వములేగాక, స్వగౌర్యమి. డల్లియు. డి. కాఖలుగూడ స్వీ త్కర్తవ్యముగ గోరును. సంస్కరణము ల క్రింద స్థానిక ప్రభుత్వమునందు మంత్రులకును శాసన సభకు ను, పట్టణ పు ఆరోగ్యమునందు అధికారము గలను. మీరేల సహకారము మానుకొనవలయునో చెలియవచ్చును. పెద్దకొంతుగల మోటు వాళ్లను శాసనసభలకుంపి మంత్రులుగారు అధికారము చలాయించు నటుల జేయజాలరా?" మంత్రుకి యీసంస్కరణములవలన అధికారము చలాయించగల స్థితి యున్నదా యని ఆయన అనుమానించెను. ఆయన పిదప శాసనసభలకు వెళ్లి తమకున్నకీర్తిని విని యోగించవలెనను వారలలో నొకడని చెప్పెను. ఆయన కార్య పారీణుడు. ఇండియా, తప్పులను తనకు తానేజేసికొని, వానినుండి గుణపాతమును నేర్చుకొన నకాశమును కోరుచున్నది. నాకు

కునియందు ఆయనకు నమ్మకము లేదు. తననడివాలు చాల మంది యున్నవో ఇండియాలో స్వరాజ్యము త్వరలో వచ్చి, అందు నూడ విజయము గాంచును.

ఇండియాలో నితరభాగములలో తిరిగి పూనాలో వచ్చిన వారికి అట్టి ప్రజల ఆచరణసామర్థ్యమున, కీర్తియు, ప్రజా భావమును స్ఫురించును. అట్టి చిన్నములు పేర్లను కావేటి మొదలు డక్కిను జంభానావరకు గాన్పించును. ఇవి స్వయం పోషకప్రతిష్ఠాపనలై యున్నవి. ఇతరభాగములందు వలె గాక యిచట స్త్రీలు స్వాతంత్ర్యస్థానము నలంకరించియున్నారు.

నేను ఒక మిమరీతో "రాజకీయవిషయములు మాటాడు మఱియి. ఇయన కాక్యములందు గాండియనులకును యూరోపి యనులకును విశ్వాసము గలదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వస్వాతంత్ర్య మొసంగుటకు కాలమువచ్చినదని ఆయన చెప్పెను. సగముసగము సంస్కరణముల నిమిత్తులయందలి లోపముల నాయనకునుగొనెను. మిమరీలు ఇండియాలో వెంటమిత్రభావముతో నుండినను గాజకీయవిషయముల మాటాడునపుడు వారు జాత్రక్ష నుం డురు. నేని:కివకును యంతబాగ్రతగ రాజకీయములగూర్చి మాటాడిన మిమరీని యాచిటుల జ్ఞాపకములేదు. ఆచడిమిషన రీలు అంతధైర్యముగ మాటాడుట కిష్టపడుటకూడ పూనాయం దలి ప్రజాభావము విశదమగుచున్నది. (హిందూ)

నెల్లూరు కిలాఫత్ సంఘమువారు లోకమాన్యుని వార్షికోత్సవము జూలై నెల 23 తేదీనాడు పురమందిరమున జరిపిరి. నందలూరు రామానుజాచార్యులు బి.వి. బి. ఎల్. గారి. అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయినది. తిలపురూ వెంటకు:బ్బయ్య గారు కొట్లా అదిశేషయ్యగారు మహమ్మద్ రంజిల్ల సాహేబుగారు కో. పార్థసారథి ఆయంగారలు ఉపన్యసింపిరి. ఆదిశేషయ్య గారు ఉపన్యసించుచుండగా పూలార్జును కురిసిగది. శేషయ్య గారు స్వయముగా వడికననూలను కాంగ్రెసు సంఘమునకు ఇచ్చిరి. అయ్యంగారు నూలును అభ్యుత్థునకు పుష్పములకు బదులుగా కంఠమున వేసిరి. శేషయ్యగారు తిలకు మహారాజు వకు వారి కేళిఫలమును నై వేద్యమును కర్పూరహారితయు నిచ్చిరి. సభ జనభ్యనులలో ముగిసిగది. అని 2వకు వ్రాయుచున్నారు.

చెన్నపురి మహిళాసమాజముల ఆశ్రయము క్రింద నిర్వహించిన విద్యాభ్యాసపట్టమును బాధకలకు కూడ అన్య యింపవలసిన విషయమును గురించి పెర్న చేయుటకు ఈ నెల 29వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 4-50 గంటలకు చిహ్నముల నుండు సెక్రటరీవచ్చిన చిన్న సభామందిరమున చెన్నపురి స్త్రీలసభ యొక్కటి జరిగెను. ఎల్. డి. సదాశివయ్యగారి పర్యవేక్షణకు స్త్రీలకు వంగలంబగారు అగ్రాసవాధిపత్య మును నిర్వహించెదరు. స్త్రీలందరు రా ప్రార్థితులు. మి. సెన్. ఎన్. గురుస్వామిశెట్టి భారత స్త్రీ మహామండలం- వాక్యరు ముక్తు లక్ష్మి అమ్మ బ్రహ్మసమాజ్ స్త్రీల సంఘము మి. సెన్. వాను శేవరావ్ మహారాష్ట్ర స్త్రీ సభ, మి. సెన్. పద్మావతి కారడ స్త్రీల సంఘము, మి. సెన్. జకరియా క్రైస్తవ స్త్రీలసంఘము మి. సెన్. కె. జెన్. బి. యం. యు. యన్ భారత స్త్రీల సంఘము.

"తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము"

మీరు ఇల్లుకడలకునే తెలుగు సాహిత్యము నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. "హాస్య క్షన్య నిమిత్త మజాబిళ్ల పంపించండి!" (13) ఇక ఫచ్చెడుక బ్యూరో, కాకినాడ.

ఆయిలు ఎండినులు

రెండు 3 1/2 హెచ్. పి. హారన్స్ ఆయిలు ఎండినులు (వాడినవి) అమృతమున కున్నవి. ఎంజి నులు బాగా పనిజేయుచు మందిస్థితియందు నున్నవి. 16 అడుగుల పొడవుగను, రెండు పుల్లలు, పెద్ద నూనెతోట్టి, 2 1/2 అంగుళములు పంపు సహా విక్ర యింపబడును. కావలసినవారు వెంటనే చూచు కొని ధరను నిర్ణయించుకొన వచ్చును.

ఆంధ్ర పత్రిక 7, రెండుకెట్టిపడి, మద్రాసు

જા.મુ.લુ

పీఠాపురం మహారాజుగారి కొక విజ్ఞప్తి

మహారాజ చిరుదు సంతర్పించు తత్ జాపకార్థము 25

మహారాజు విడుదల సంవత్సరమున కల్వేజ్ఞాపకార్థము ఒక
గాన పాఠశాల, ఒక సంస్కృత పాఠశాల వేట్టింపియెడల
యొరితెనా బాగుండును. వీనికై ధనవ్యయము చాల కల్గువ-
యగును. అనేక సంస్కృతపండితులు, గాన కళావికారజులు
సంస్థానమున పోషింపబడుదునాయెన్నారు. వానందవంశము
ప్రభు చేమియే పనిలేక నూరకయెన్నారు. మహారాజావారిచే
స్థాపింపబడిన యొక సుత్రిము గ్రామములోనే కలదు. కావున
పాఠశాలనుండిచ్చిన చీకటివ్యాధులు కన్నమిడియెడల కళా-
శాల వృద్ధికి రాగలదు. ఈ క్రింది మహారాజు గారు సలహానింతురని.
వా ప్రార్థన. చేతనుభావములకై తిల్లిట్టిల్లిశాఖలలో మనభారత
దేశమున చాలు పురాతనమైనవై, యెక్కువ గణితికెక్కిన
యీలెంబిని మహారాజు గారుద్దరింపవలెని (ప్రార్థింపించుచున్నాను.

తణికాల్ : లక్ష్మీనృసింహమూర్తి

५२

జాతీయపాఠశాల

1921 సంవత్సరములో నందురు ఈ గ్రామమున జిల్లా కౌన్సిలు కమిటీవారి ప్రోత్సాహమున, జాతీయపాఠశాల యొకటి స్థాపించుట దేను. ప్రారంభభక్తిలో ఒక్కమానమునకు 100-0-0 మాత్రము పాఠశాల పోషకార్థమై జిల్లా కౌన్సిలు కమిటీవారు యిచ్చియుండిరి. పిమ్మట యీ గ్రామ, బట్టలవర్తక సంఘమువారు గాంధీశాసులును వేర కొంతసొమ్ము వహలుచేసి, కొంతభాగము మాత్రము, జాతీయపాఠశాలకు యిచ్చియుండిరి. పిమ్మట, వారు ఏర్పడుచుకొన్న విధమున, గాంధీ శాసులు వహలు చేయుచున్నను పాఠశాలనిమిత్తము యుపయోగించుట లేదు. పాఠశాలకు ఏవిధమైన ఆధారము లేనందునను, 32-3-0 వజరు అప్పు అయినందువలనను, మేనేల అధిరవ ముగించబడెను. పాఠశాలతాలూకు ఆదాయస్థలములు యిదివరలోనే జిల్లా కౌన్సిలు కార్యదర్శిగారికి మాంపించి, జిల్లా కమిటీవారు కొంత సహాయము చేసినదని పాఠశాల మరల స్థాపించుటకు ఏలులేదని తెలియజేసితిని. ఇంతవఱకు ఏవిధమైన జవాబు యివ్వలేదు.

శిన్నపాఠకాలను పోషించుచాఁదల, ముగ్రానుజనుల
 వసించి, పాఠకాలను అభివృద్ధిగానికి తీసికొనివచ్చి కడ సార్వ
 త్త్వగమును చూపించెదగని నమ్ముచున్నాను. ఇందునుభ్యముగా
 వర్తకసంఘమువారు యావన్ముంది పట్టించిని, పాఠకాల పోష
 తార్థమై కగిన యేర్పాట్లుచేసి, పాఠకాలను మరల స్థాపించెదరు
 గాఁ.

చతుర ఆంధ్ర దేశ ఆదిమాంధ్ర మహాజన సభ

నమూనా ఆగష్టు నెలొఖరు లోపుగా, రాజమహేంద్ర
వరముననో, లేక బెజవాడ పురముననో, చతుర్థ ఆంధ్రదేశ ఆ
మా. ప్ర మహాజనసభయును, శ్రృతికు ఆంధ్రదేశ ఆస్పత్రి
పాపనిమోచన మహాజనసభయు, జరుపబడును. నిజామురాష్ట్ర
ముగానన్న ఆదిమార్గప్రతినిధులు సహి కము ఈ పథలవమ్ము
నట్లు ఏర్పాటులు చేయవలెను. ఆదిమార్గులు కడుపీడ లగు
జేజీ, ఆంధ్రదేశములో నన్ని భాగములనుండి వచ్చు ప్రతినిధులకు
ఆపసముముబట్టి రాను పోను ప్రయాణపుభుక్తులు ఇచ్చుటకు
తగు సముత్తములు చేయవలెను. ఈ సభ ఆదిమార్గులయొక్క
సత్వముగనుబట్టియు, స్థానికముగనుబట్టియు నాదర్శములును, ఉద్దేశ
కములను తగులీర్చి శాశ్వత పరచుటకు ప్రయత్నము లన్నియు
చేయవలె నగును.

ఈ మహాజన సభతో పాటు ప్రభు ఆంధ్రదేశ గౌర
తూణి మహాజనసభ ఒకటికూడ జరుపుకొను. ఇట్టి జరుపుటకు
ఆంధ్రదేశములో ఇదియే ప్రథమ ప్రయత్నము. గౌరతూణి గాక
సాధారణముగా "అసోస" కు నలయునాసనములను ఆరయు
టయు, అవి కార్యరూపమున పెట్టుటయు ఈసభ ముఖ్యోద్దేశ
కము. గౌరతూణియును, అస్పృశ్యతాపాపవిమోచనమును ఆశ
నవి రెండే తన దేవాధారము కారణములగు ముఖ్యవాంఛ లని
శ్రీ మహాత్ములు వాడుచున్నందున.

అస్పృశ్యతావిషయమున గోరత అశ్శిప్రాణభేదము
స్మయ, గోరతము (అహింస) విషయమునమాత్రము ఏ హింస
నకుగాని, ఎట్టి అశ్శిప్రాణభేదము యుండనేరదు. బాండ్లకి హిం
సాదువుడగు ప్రతిఅంధుడను (మత, కుల, రాజకీయ భేదములను
పాటింపక) ద్రవ్యసహాయ్యమొసగియు, ప్రతినీకులుగావచ్చియు
ప్రతినీకులను పంపియు సభ జయప్రథమ మొనర్చుటయే గాక సభా
ఫలితముగా స్థాపితము కావలసిన జంతుకైరణాలయము, గోరత
విముఖమెట్లగు “అహింసా” కార్యసాధనకు తోడ్పడ ప్రాశ్ని
తులు.

కుసుమ మౌక్తాశ్చయ్య,
 రాయశ్చ గంగయ్య
 గూడూరి రామచంద్రాపు

విజయనగరము

(ఒక విలేఖనునుండి)

జూలై 25:—మహారాజావారు నాల్గవినూపుకొండకు వెళ్ళి
యింట్రావీటికి వెళ్లి కుమారు మహారాజావానికి బుక్క కలయకు
పేట వారు గూఢారునందున్నారు.

కాంక్షాను ప్రచారము

సమస్తము వర్తకముల పైరవాసులు కాంగ్రెసు ప్రచారము
నకు మానయుచు గూ 800 లిచ్చుచున్నారని విని చాలసంది
సిండున్నాను. శ్రీమతి మా. వె. రామకృష్ణగారు మరల
తమ ప్రమామ వ్యవస్థాపనతో ప్రారంభింపజేసిన దని
విని గంభీరిండుచున్నాను. శ్రీమతి వాసుగారు 29 టేబిల్
రాజమండ్రినుండి విరజిల్లెదరు. వారు మరల తమ కార్య
దర్శిత్యమును సాక్షింపద ని నమ్ముచున్నాము. వారిని గౌరవించు
టకు పురదను లభి కున్నావలయుతో నున్నాను.

నిన్ను హామీదరణ

శ్రీయుత గావిగాడు రామదాసు పంతులుగారు తమ స్వగ్రామమును కిందపల్లిలో ఆశ్రమమును స్థాపించి పంచముల సేవకు ఆర్థిక, సాంఘికపక్షముల అభివృద్ధి చేయుచున్నారు.

హరివంశా తమభూములను పంచములకు వ్యవసాయమునకు ఇచ్చియున్నారు. ఇట్టిత్యాగము ఇట్టిక్రమములు చాల ఆచర్యకములు. డిక్కాకర్మచురుంతయు నిట్టియువకులవలన పాలయందు జరుగవలెను.

శ్రీమత కజ్జా సీతారామయ్యగారు తమ స్వగ్రామము గుండుచెందెడివల్లి ఆగ్రహారమున, జాతీయవిద్యాలయమున కధ్యక్ష కర్తృత్వమును, స్థాపించుటకు నిశ్చయించుకొని చెండెముడు నినములతో కాగ్రహారమును ప్రారంభింపనన్నారు.

५४५५

కళాశాల చాలభివృద్ధిగా వున్నది అనేకులు ఈ కళాశాలలో చేరివారు. గవర్నమెంటు కళాశాలలో స్థానము తేలికత మాత్రము కళాశాల నిండిపోయినది. శ్రీయుక్త బ్రహ్మ కేశవగిరిరావు పంతులుగారు ఎమ్. ఏ. కళాశాలవసతి కృపామునకు వారరేగా నియమింపబడిరి. నారు ఆంధ్రయజుర్వేదమును తత్సాహచరముల నట్లు ప్రోత్సహించు చేయవలెనని కంపెనీయము కళాశాలలో విజ్ఞానము శాస్త్రము చదువు విద్యార్థులు ఎక్కువగా నుండిరి.

పేర్లు: గుగ్గంధి మహావిద్యాలయము

దేవలూరు పాపలపై ప్రతిష్ఠ! లక్ష్మీరాపాపాలు ను
కూర్చినవేగాని బాతీయపాతకాల పాపింపమని శపథము చేసివా
ను. దృఢసంకల్పము గనుక శివోపదేశము లిచ్చి, నెబ్బాన! మహా
కృషి మహావిద్యేశములు వాటిట నే ప్రవించినది.

కాని నిర్వాహకుల యొక్క ధర్మకర్తృత్వములో సు
స్థాపన చేయవలసిన కట్టుదిట్టములందు అనగా భవన నిర్మాణము
యొక్క యేర్పాటులలో మాతృప్రసాదాని తనకన్య కీర్త్యము
కాని కాన్పించుటలేదు. అత్యుపాధ్యయల నిది కలిగి నివృత్తము
కానందవలసిన విద్యాలయమునకు ఒక్క యకరము నివేశనము
జేయారుపురమున కరిగయ్యెనా? వేలకొలది రూప్యములు వె
చ్చించి దృఢముగు పెంతుటిండ్లను గట్టుచున్నారా? అది
దీనికంటె కట్టినారా? కాను శ్రీ గాములుగారి యింటినంటి
యన్న తోటను అద్దెను ఫిసికొని కట్టించున్నారు. కాశ్యపముగ
నందవలసిన సంపాదనయొక్క స్థానమును భవనమున అంబుగు
నవత్సరములకు అద్దెను ఫిసికొన్న యింకొకంట్లములలో నిర్మిం
చుటచాలా హాస్యాస్పదముగా ఉన్నది. అదియట్లాండే నిండు.
కన్యమును అద్దెను ఫిసికొనుటలో గూడ వ్యవహారమున నంతగా
కాన్పించుటలేదు. అదిధర్మకర్తను హక్కుగల యొడుగుచునోదరు
లకు ఆశ్రయము పొందినవై యుండగా ఒక్కసోకరుని యను
నతిపాదనలనువెట్లు గుత్తును ఫిసికొనినో తెలియవచ్చును.
మాస్యాములకు మిగిలిన నలుగురు నోదరులునువై యొడంబడిక
నంగీకరించు విద్యాలయము వారి తొలగిపోయిన కోట
యన్నటు తెలియవచ్చుచున్నది.

[illegible]

“మూడవ వార్డు కాపురస్థులగు చుండురి మాజికన్యం అను నలేదు 1922 సం॥ ఫిబ్రవరి నెలలో నైటు ఆఫ్రూవల్ నిమిత్తమై దరఖాస్తు పెట్టి యుండెను. దానితో జరిపరుడవడిన స్కెచ్చిని బట్టి, టెంట్ పేటలోని వాని తాలూకు పెంతుంటి నంటి పాక వేసికొనుట కు ద్వేంపబడినటుల కనుపించుచున్నది. ఆ నైటు ఆఫ్రూవు కాబడి, 21-8-22 తేదీ న ఎండాడ్సు మెంటు పెంతుగబడినది. కాని 18-6-22 తేదీవరకు అటు పాక కట్టు కొనుటకు దరఖాస్తును పెట్టుకొన నుద్దేశించి యుండలేదు. అట్టి దరఖాస్తును పెట్టుకొనక మునుపే కట్టడమును ప్రారంభించి, పర్సన్లను ఎండాడ్సు మెంటు రూపమున వడయక మునుపే గొప్పలాటి యాకుల పాకను దాదాపుగ పూర్తిగాచెను. ఆ వార్డు కాన్సిలరాకరు 17-4-22 తేదీ సాయంత్రమున నదరు విషయమున కివార్డు బేయగ, దాని నుడదీయించుటకై యంత్రువులు పుట్టినవి. వాని కనుకను 18-6-22 తేదీ యందయి మును నదియ చూడెనివేనునది. గతి ఒకటిన్నర నవత్యేరముల నుండియు నీవట్టణ పరిస్థితు లెంగినవానికి, ప్రస్తుతపరిపాలనను నెదిరించు చున్న వాకి పనులు, ప్రతిపాలచేష్టులు నుదిదితములే కావున నిచ్చట విచరింప ననగత్యము. సమాజ నిరాకరణ వాదియగు నీ దరఖాస్తుదారుడు మ్యునిసిపల్ తరిపాలనమును ప్రంభింపజేయగల నని లెంచి, కొన్ని యనత్యములు కొన్ని అతి కఠోరములు చేర్చి జీవీదను వ్రాసి, లిఖితీసి, ప్రతికాన్సిలరునకు కు పంపియున్నాడు. ఇందును, పట్టణమునకు వ్యాపింపజేసిక అనత్యవాదుకలయందును, తా నీపాక లేక పాటలను ఖద్దరు ఫ్యాబ్రికేనిమిత్తము వేసితి నని తెలియజేస్తాడు. కాని చేత్యనివద్ద దాఖలు కాబడిన దరఖాస్తులలో నీవిషయము ముదావరింపబడి యుండలేదు. మ్యునిసిపాలిటీయెడల కుచ్చున పుట్టించుటకై నీ కథక ముద్దేశంపబడినది. పట్టణమునం దనత్యవాదులు వ్యాపింపజేయుటతో వృద్ధి నొందక అంధ్రప్రదేశ్ ఎడిటరున కీరదొక లేఖ నుంపెను. దానిని నదరు ఎడిటరు ప్రచురించెను. (ఇందుతో జరిపరిచిన 28-6-22 తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ జూరుదు.) కాననాటి

క్రమముగా గావించినందులకు ప్రాసిక్యూటరు ఏల చేయబడ
నూడవో తెలుపుదని 21.6.22 లేదని నోటీసు జారీచేయబడి,
ఎందుచేత సదరువాక పర్యవసాన లేకుండ ప్రారంభించబడి కట్ట
బడినదియు తెలుపుకొనుట కవకాశ మొసంగబడినది. పశ్చాత్తా
పమును తెలుపుచు తుమాశని కోరుకును మాకు గాననాతిక్ర
మములు గావించుచున్న బహుజనులలో తా నొకడ ననియెడు
కారములతో తన్ను సమర్థింప జూచుకొనుచున్నాడు. పశ్చా
త్తాపమును తెలుపు మాట ఒక్కటియు నీతనినుండి వెలువడి
యిండులేదు. తీసిని కోర్టునకు పరిష్కారమునిమిత్తము తెత్తు
నని చేచ్చెనును బెదరించుచుండుటంబట్టి యీతనివైఖరి మరింత
నుస్పృహచుగచున్నది. ఇతను కొందరు మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలరుల
ను చూచి, కౌన్సిల్ లొక్క జనసభనకు మాటలకుత్తె నిర్విజయము
వై సంతకములు జేయించి, మ్యూనిసిపల్ అఫీసుకు తన మేజిల్లుని
వ్యాగ్రా పంపియ్య న్నాడు. ప్రారంభమున నే నీయంతమును విడి
చియుర్రకుండ సంభల్పించి దలంచిరిని గాని యీవరభూతుదా
రుని వైఖరిని బట్టి ప్రాసిక్యూటరును చేయుటకన్న మరియొక మా
ర్గము కనిపింపలేదు. ఇతరపద్ధతు లెవ్విధైన ననుయంతదలం
దినచో, తుదితిగనే మ్యూనిసిపలు కరిపాలనకు సాగకుండ
చేయుటకు, అధ్యక్షమునకు జంకని అల్లకల్లులను జేయువారికి
బలము కలుగును. ఈయన నీపురియందు పెట్టిగా వేళమును వ్యా
పింపజేయుచున్నందున, చాలపలుకుబడి గలవాడు గనకనున్న
మొదటి తరగతి డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటువద్ద ప్రాసిక్యూటరును
జాఖిల చేసి, స్వయంకాగ వారి నే విచారించవలయు ననియు
లేదా స్టేషనరీ సబ్ మేజిస్ట్రేటువారివద్దకు పంపవలయు ననియు
కోరగలందులకు సానిటరీ ఇన్స్పెక్టరును అజ్ఞాపించుచున్నాను.

28.7-1922 సం॥ తేది ఆదివారము మండపేట శ్రీసీతా
తాను పుస్తకభాండాగారముయొక్క వార్షికోత్సవము భాండా
గార మందిరములో బ్రహ్మశ్రీ జాన్యురంటి వృధింహాకాస్తురి
పాలయాధిపత్యమున జరుపుదముగా జరుపుటైనది.

కలకత్తా హోకోర్టు

ఒకంబడికకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుట వాది లయనల్ హెన్రీ డీకుగారు ఒకంబడిక ప్రకారము...

ప్రతివాది న్యాయవాదివారా వాదించుచు వాది న్యాయవాది కంపెనీలెఖతుగూడ అభియోగము లేకదెను.

ఒక 15 దినములైనవిదవ వాదించి తనవిజయముగ తీసివేసితి మని మద్రాసు మేజరు ప్రతివాది ప్రకటించెను.

ఏషియాటిక్ ఇన్స్టిట్యూషన్లు కాల్పనము కంపెనీ అస్తి 95885 రూపాయలుగ అంచనావేయబడినది ఇండియా బ్యాంకులో శేరి 13000 వాటాదారు గలరు.

బొంబయి శాసనసభ

జూలై 25 తేదీ మధ్యాహ్నము సమావేశమయెను. బొంబయి సీట్ మునిసిపాలిటీలను ప్రతి ఆనబంధమును చర్చించుట ప్రారంభించిరి.

రాజవీధిలో హత్య

24 తేదీని పిహారునగరము నడివీధిలో ఘోరకరణగు హత్య జరిగెను. లాలా జీవనలాలుగారు పాపము చాలటి పురుషులు.

సరిహద్దుపోరాటము

పిహారు, జూలై 25: బన్ను తేనాకు జిల్లాలో బంది పోటు దొంగలను పరిమార్చుచున్నారు. ఒకపక్షమునుండి డేరా ఇస్కాఖానా జిల్లాలోగూడ అల్లరులు దొంగతనములు చేపు.

ప్రపంచయూత్రికుడు

లాహోరు, జూలై 25: పిహారువాసి డాక్టరు నైలల్ డబ్ల్యూ. జేస్సుల్లి ఇండియా దక్షిణదేశమునుండి తిరిగి లాహోరు నకువచ్చెను.

ఆయుధశాసన నిబంధనలు

బర్మా పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు జనరలు ప్రసంగము వారి ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు ఇంతకంటె ఆయుధములను ప్రజలచేత యంచరాదు.

బొంబయి ప్రభుత్వముతరపున ఆయుధములను ధరించుటకు సాధారణముగ లైసెన్సును రాదని పూనా డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు గాగనిరి.

రివాల్యూరు లైసెన్సు ఫీజు 5 రూప్యము లుండవలె నని. ప్రమాణములలో ధరించుటకు లైసెన్సు ఫీజు 4 అణా లుండవలె నని.

నూజవీడు

ఈ నెల 28 వ తారీఖున శ్రీరామయమ్మ రావు బహుదరు వాయ్యూరు రాజిగారిచేత స్థాపించబడి విక్టోరియా పుర మందిరములో నెలకొల్పబడిన పుస్తక భాండాగారముయొక్క ప్రారంభోత్సవము జరిగెను.

లవడేలులో లారెన్సు మెమోరియలు పాఠశాలకు మద్రాసు గవర్నరుగారు నిన్నటిముదయును చూచిరి.

గర్ ఎడ్యుర్డు మాక్ గ్రాగు సతీసమేతుడై నేటియుద యము (25-7-1922) డిల్లీకి వచ్చిరి. గవర్నరు గర్వాకాశము గవర్నరు సతీ నాగపురమునకు పోయిరి.

బొంబయి రాజధానిలో ప్రతివర్తకమును కట్టుదిట్టముతో జేయుటకు బిల్లు ఒకటి ప్రవేశపెట్టబడినది. ఈబిల్లు నెలవకబడి వారి కంపెనీదేశము. దీనివలన బొంబయి రాజధానిలో వర్తకము జేయువారలకు కొన్ని యధికారములు గలుగును.

బొంబాయి రాజధానిలో జైలరులు 1921 సంవత్సరము లో 80239 మంది గలరు. 1920 లో 80219 మంది గలరు. పసి వాండు నేరంబులుగ చాల మందియున్నారు.

ఆంధ్రమహాదేవులకు ద్వీపాంతరవాసమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రాపుజేయుటచే ఈవైదీల ఇంత హెచ్చు నుండుటకు కారణము. 121, 121 లెక్కొంబంధపుగు సెక్షనులకింద చాల మంది శిక్షితులైరి.

ముఖ్య గవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు

(1) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విద్యావని తయార్యునివే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళల ప్రాణముకూడ విసికిపోయి నది.

తెంగుకూరు } ఆర్. ఎన్. కెట్టి 4-8-20

తెనుగు కాలికో బైదు

Table with 2 columns: Item Name and Price. Items include సివిల్ ప్రాశీడరు కోడ్, క్రిమినల్ ప్రాశీడరు కోడ్, ఇండియన్ పీనల్ కోడ్, శతకరత్నావళి (గ్లేజు), సుమతీశతకము, వేమనరత్నములు, శృంగార పత్రికశతకము, వేణుగోపాలశతకము, నరసింహశతకము.

విక్టోరియా డిపో, మైలాపూరు - మదరాసు.

వేదం కంపెని, మద్రాసు.

మహాత్త గాంధీ గ్రంథములు గా. హరిసర్వోత్తమరాయ కృతులు.

మూర్ఖరాజు:-(టాల్సుటాయికథ నీతినివ్వన తావలము) 0-4-0

నీతిధర్మము:-(మహాత్ముని జీవితరహస్య మిందుగలదు) 0-4-0

ప్రభుత్వము:-(తేట తెలుగులో రాచరికపు వర్ణన) 0-8-0

శ్రీరామచరిత్ర:-(పోతన రామాయణ మునకు హృద్యమగు వ్యాఖ్య) 0-8-0

అబలాసచ్చరిత్ర:-(సుప్రసిద్ధము అచ్చమాంబ ప్రణీతము 11 భాగము) 1-4-0

Neglected Emperor Poet 0-8-0 వేదం కంపెని, మదరాసు.

ఆశ్చర్యశీలపదనివారిణి

కాలు పట్టకలె వెరిగి, పిక్కలు తొడలు, లాకాయముం డిన బూరకాలు అనవలెను. పిక్కలయందుగాని తొడలయం దుగాని లావుగలిగి నట్లనై యుండిన వశ్యమనబడును.

శ్లోకి పంకి ఉపకరించు నుండుల 1 పెట్టు 4-0-0. రెడ్డి అండు కంపెని.

గోపాలపురం, కొత్తపేటపాడు, గోదానగజ్జి,

ఉంగరములు

వివాహమునయందు, నాటకములందు, ఇతర శుభ కార్యములందు బహుమతినిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు తగిన మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు, పువ్వరంగములుచేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు, క్లావరు, ఆర్డర్, సీలు, పాము, మున్నగురకములలో గలవు.

లక్ష్మీ జ్యాయలల్ కంపెనీ, 18/283, వైరాబజూరు, మద్రాసు. (191)

కలరాజ్ వ్యాధిములు

మాకలరామందులు అనేక మునిసిపాలిటీవారిచే పొగడబడియున్నవి.

ఈరాజధానిలో ఈకలరావ్యాధికై యుపయోగించబడు మందులలో నెల్ల మాకలరామందులు

శ్రేష్ఠమైనవని ఖ్యాతమహిం చెను:

1045-3

మామందులు కలహాట కలరా లేదనియే నమ్మకమును. వేము అనేక వేలజలకు ఇచ్చిచూచి దీనిమహిమను తెలిసికొని యున్నానునట అతిశయోక్తిగా నెంచకూడదు. పసిబిడ్డలు మొదలు వృద్ధులఁజను అందఁజనును, గర్భిణి శ్రీలవ కూడ వీనినుపయోగించవచ్చును. ఇతరమందులవలె నివి మూత్రమును బంధించుట మొదలగు దుర్ఘణములకు చోటివ్వవు.

కర్పూరాద్యర్థిష్టము 6 బెన్సుల సీసా ర్పు 0-12-0 } కలసి ఒకసెట్టు ర్పు 1-2-0
విషూచి సంజీవని మూత్రము 12 0-6-0 }

తంటివిలాసము. పండిట్, మద్రాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము. 41, ఆచారప్పక వీధి మద్రాసు.

వెంట్రుకలే అందము.

రా లిహాకుండ, వా గ్ర త్త!

వెంట్రుకలకు దుర్బలతతో ఉండి వాతమును పే స్థిలమగుటకు వ్యాధివచ్చుట మొదలగు దుర్బలతలకు వెంట్రుకలకు పొ దైహావ్యము.

అంతకుముందు రాసినవలె.

నక్ష

కామినీయా నూ నెను

చా నట మొదలు పెట్టును.

ఇది వెంట్రుకల కేయబడినది.

వెంట్రుకల కెట్టి రోగ నున్నను, కఠో మాంస్య మున్నను, యాది వివేచనము.

వెంట్రుకలకు చిట్టుట గాని, గరుడుగ గాని యుండదు.

మీ వెంట్రుకలకు వరుల యెప్పుడో మే లక్షనమును గల్గి పట్టుకలె నుండి మెలకెను చుండును.

ఈ రోగాననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

వెంట్రుకలకు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుదు.

కామినీయా కలహాట నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనది జేయును.

ఇది బుడ్డి 1-కి 1-కి రూపాయి. చి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్నిచోట్లలోనున్న ఈ గ్రంథ తెలుగుబడిన ప్రకారము నిర్ణయించబడుచున్నది.

ఇది వంటి ఎవ్వరైనా రెండురెట్లనెట్లు, వరుల అమ్మ జాతివలెను గూడ వారమును. తమన్న.

నామ దిశింపు.

అంగోయంబియోక డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

(126) 1-కి 1-కి రూపాయికి, బొంబాయి

అమృతాంజనము

గాయము వుండ్లకు ఘనమయిన మందు.

చక్కనిబిడ్డితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.

అమృతాంజనము అన్ని నెంపులకు సిద్ధామృతము.

అమృతాంజనము అమృతశబ్ద మాదినిగల మాయమందు గాదు.

నకలు మందులవలెన మోసము గలుగును.

పంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము అంజనశబ్ద మంతమున గల నకలుమందు గాదు.

అమృతాంజనమునకు సాటియైనమందు అమృతాంజనమే.

అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 లంబు శెట్టివీధి, జార్జ్ టౌన్ - మద్రాసు.
తేక 109 ఫేరిరోడ్డు, భోల్పు - బొంబాయి.

ప్రకటన

కురుక్షేత్రసంగ్రామము.
1922-23 సం॥ ఇంటర్మీడియేటునకు పఠనీయ గ్రంథము. ఇందు బాండ్పులకు రాజ్యాధికారము లేమి నిర్ణయించబడినది. వెల రూ 1-0-0.

శంబుకవధ (నాటకము)
(ఉత్తరరామచరిత్ర)

రామా శాసనమై నత్యర్థమగు వివర్ణము. ముప్పది పుటల పీఠిక.

రామానుజ యధికాలము నిర్ణయించబడినది. వెల రూ 1-0-0. నూతనాంశములు సవిమర్శముగా దెలుపబడినవి. రామానుజాకథ నెఱిగినవా రెల్ల జనువందగినది. వెల 0-12-0. వలయువారు: రైతు ప్రెస్, మారిస్ పేట, తెనాలి. (గుంటూరుజిల్లా)

పరియచందనము

గనెరియా అను పెంగోగమునకు దిశానిశ. కథము లేదు. పిలిచారితో పల లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పప్పు, అను నూతన విధముల నే గ రో గ ము ను చూచు పూటలలో చూస్తును. శ్రీల వసుదేవ వ్యాసలని మఱి ఇది రాజావధము. (1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0

గంధర్వ పార్వతి, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

గృహ నిర్మాణము

కృష్ణ, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక. మా గ్రంథ పడవలనిగ రంగునునుంచి. తెలు కలప తెప్పించుటచే చువుగా ప్రకృతమైన, టేకుమానులు కమ్మలు, మాలములు, రవునకుండు టెల్లరగానున్ను కర్తవ్యమగు టేకు భరలకున్ను విక్రయించు చున్నాము. కెన్న పట్టణం కెట్లం హెమా లేట్లు తమ్మన, రంబు చార్జీలు చూచా తమ్మనకు నుండును, కావలెన్ని వారు, ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు కంపెనీవారికి, టేకు కలపకర్తవలు, కాకినాడ.

ఇట్లు వ్రాయవలెను. వ్రాయవలెను. వ్రాయవలెను.

వరంబంగారుకు మంచివెండికి గ్యారంటీ

మావద్ద సవరము బంగారులో కయారుచేయబడిన కలపవిధములు, వెండిసాములు అమృతమునకు సిద్ధమగుగా నున్నవి. అర్హత యిచ్చినవారి యిష్టప్రకారము వారు కోరుకాలమునకు తయారుచేసి యియ్యబడును. కలం-స్కృ పిరముగా తేనివో వాపసు వీసికొని వైక వియ్యబడును. (6)

బుక్-సాపు 198 } వరాపు శ్రీనివాసులు
ఒకకాలపిథి మద్రాసు, } నాయుడు, మునిరత్నం
తెలిపోను వెం. 880 } నాయుడు అందునన్ను
నలవర్తకులు 87 వైవాహికారు మద్రాసు.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

కులభ మై అనుభవసిద్ధమగు 600 చికిత్సలను తెలుపు గద్యగ్రంథము ప్రతియింట నుండదగినది అందభుచ్చేయదగిన మందులు 1కి 1-4-0 (2) వి. పి. 0-6-0

ఆరోగ్యదర్శనము:—వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు కొను మార్గములను చూపించును, తప్పుక చదున దగినది 1 కి 0-6-0 వి. పి. 0-4-0

ఆయుర్వేదచరిత్ర:—ఆరోగ్య, వైద్య, కారీర, నిధాన కనుగుణ, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యపురిక. మారిది యుచితము. చందా రు 2-8-0 వై కిని ఏక కాలముందు కోరినవారికి 3-12-0 లకు పంపెదము. ఆయుర్వేదగ్రంథమండలి, పేరిడేసి. (నెల్లూరు జిల్లా)